Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 281. szám. Szombat. október 12.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Makkai Zsigmondhoz.

MŰVÉSZ KÖNYVTÁRA

— *Nyilt levél.* —

Budapest, október 11.

(v.) Isten hozta kigyelmedet, nemzetes képviselőtársam, a magyar nemzet tanácsházába. Hogy s mint jutott be oda, többé ne kutassuk; kit szoritott ki onnan, — holott barátomul tisztelem az illetőt — most már ne firtassuk. Ha körmönfont székely csalafintasággal is, de polgártársainak bizalmából kigyelmed lett Ákosfalván a képviselő. S hogy a modern magyar parlamentbe nemzetes uramnak személyében bevonulni készül a parasztelem, annak igaz szivvel örvendek, mivelhogy csonka volt eddigelé minálunk a népies képviselők nélkül szükölködő népképviselet.

Két kérésem vagyon nemzetes urambátyámhoz, hadd mondom el mind a kettőt. Az egyik az, hogy ki ne öltözködjék valahogy nagyságos urnak, amikor közibénk jön. Toppanjon be amugy harisnyásan az ország tanácsába s ne törödjék véle, ha székelyes gunyája láttára olyik orr elfintorodik s némely elökelő ábrázatra ráereszkedik az eliszonyodás boruja. Ügyet se vessen kigyelmed az ilyenekre. Ugyanolyan jusson ül ott kigyelmed, mint amazok. S ha kigyelmed rendjén valónak találja rajtuk a fényes topánt, ők se ájuldozzanak a székely harisnya láttára. Nincs mit röstelnie urambátyámnak az ősi székely népviseleten. Egy évezredes fajharcnak töméntelen dicsősége, a nemzeti szivósságnak bámulatot keltő hagyománya tapad hozzá ehhez a viselethez. Székely vitézség, székely élelmesség, székely költészet emlékei fognak kiáradni a kigyelmed alakjából; fényes és kedves emlékek ezek s hiszem, hogy kigyelmed méltóan és méltóságosan fogja szerepét betölteni. Hogy a délkeleti Kárpátok tövében annyi viharos évszázad után még fennáll a magyar uralom, azért az érdem a lófő-székely bátorságát, a székely góbé kedves agyafurtságát és a székely népdal utólérhetetlen báját illeti meg. Ha hát kigyelmed átvedlik nagyságos urrá, nem hoz magával egyebet az ország tanácsába, csak egy szánandó maskarát. Holottan ha ugy vonul be darócban s harisnyában, akkor elhozza magával a székely havasok egészséges levegőjét és füszeres illatát, fajtájának tőrülmetszett eredetiségét s valamit abból a csengőbongó tündérvilágból, ami a Kriza János gyüjtötte *Vadrózsák*ból hangzik felénk olyan édesen, mint harmatos tavaszi hajnalon a székely völgyekben a dallamos harangszó. S fogadja meg a szavamat, nemzetes képviselőtársam: még a király felséges szine elé is darócban és harisnyában vonuljon, kimutatván, hogy büszkélkedik eredetével s hogy fejedelmének trónja előtt is megőrzi egészséges önérzetét, nyugodt méltóságát a magyar paraszt. Elhiheti nekem kigyelmed, hogy trónjának sugárzó magasságából a magyarok királya épp annyi szeretettel fog a harisnyás székely daróc-jára alátekinteni, mint a nagy uraknak aranytól s drágakövektől csillogó diszruháira.

A másik kérésem nemzetes urambátyámhoz ez: zokon ne vegye, hogy noha képviselőtársamul tisztelem, nem szólitom tegeződve. Itt fenn ugyan az a szokás járta eddigelé, hogy a képviselők egymás közt tegeződtek. Felülről lefelé nem akad kivetni való ezen a szokáson; de alulról fölfelé erősen gáncsoltam mindenha. Ha minket letegez, aki nagyobb ur nálunknál, hát attól ez nyájas leereszkedés. Aki szivesen türi, hogy hozzája nyájasan leereszkedjenek, annak értem, hogy öröme tellett e szokásban. Ám ha mink tegeződünk nálunknál nagyobb urakkal, akkor ez már *dörgölődzés.* Mi ketten — nemzetes urambátyám meg én — a *népnek* vagyunk fiai: kigyelmed harisnyás székely, én pedig szegény kocsmárosnak vagyok a fia. Mi ketten hát tisztességnek tartjuk, ha a fölöttünk állók egyike vagy másika, miután alaposan megvizsgált s megismert bennünket, bizalmas barátságával tüntet ki; — de dörgölődzni, láncosadtát, mi ugyan senkihez sem dörgölődzünk. Egy szó mint száz: szép és kedélyes hagyomány az a tegeződés. De én a magam részéről mindig ugy tartottam, hogy e hagyományból mások rovására s a magam javára *kényszert* nem csinálok. Aki szivesen barátkozik velem, annak szivesen viszonzom a barátságát; ám a ki nálamnál bármilyen vonatkozásban különbnek tudja magát, hogy azt én feloldjam a nyüge alól ennek a hagyománynak, azzal tartozni vélek polgári önérzetemnek. Kigyelmed — ugy hiszem — ugyanigy fog gondolkodni. Hadd lássék ez a felületes megfigyelők szemében alázatosságnak; mi ketten tudjuk, hogy bennünk ez nem alázat, *hanem büszkeség.* Igazán óhajtom, hogy egymással megismerkedvén, barátságot kössünk mi ketten is; ebben az esetben már előre kérem urambátyámat, tiszteljen meg engem öregebbik létére a tegeződésre való felszólitással. Mi ketten egymáshoz se nem ereszkedhetünk le, se nem dörgölődzhetünk. Ez a *te* nem fog hát muszájból fakadni s polgári önérzetünk csorbája nélkül vállalhatjuk hát mind a ketten.

Most pedig ujra mondom, hogy szivből örvendek a kigyelmed idejöttének. Negyvennyolctól mostanáig paraszt-képviselő sohsem akadt Magyarországon. Most látom csak s látjuk sokan, mekkora furcsaság volt ez a nép nélkül való népképviselet. Parasztnak s munkás embernek a világ minden parlamentjében jut mandátum, csak nálunk nem jutott mostanáig. Pedig csonka az a parlament, amelyben nem foglal helyet a legszélesebb népréteg nehány képviselője. Bár ülne még vagy tiz magyar paraszt a mi parlamentünkben. Higgadt gondolkodás, józan észjárás,

TARCA.

Solus eris.

(*Temetői séták.*)

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Ábrányi Emil.*

A lármás törpék közül kimegyek a csöndes nagyságok közé.

Szájaskodó élők sorából, akik közt az elmulás gondolata kegyetlen sulylyal nehezedik rám, két szótalan halotthoz megyek ki, hogy közel érezzem magamat a halhatatlansághoz.

Kossuth.

Áh, az volt a temetés! Olyan temetést nem látott a világ. Százezer emberből állott a gyászkiséret és több százezerből állott a sorfal, végig az utcákon. Több százezerre rugott azoknak a száma, akik ablakokból, erkélyekről, utcákról, tribünökről, házak tetejéről, tornyokból nézték a fekete gyászkiséret elvonulását.

Most kényelmesen meditálhatok a multak emlékein. Senki sem háborgat abban, hogy a változandóság törvényei fölött elmélkedjem. A temető üres. A tolongás megszünt. Egyedül vagyok a sirnál.

Csodálatos, rejtelmes dátumok vannak a históriában.

Rákóczy Ferenc, a magyar nemzet vértanuja, meghalt a passió nagy hetében. Kossuth Lajos, aki dicsőségben és vértanuságban Rákóczy Ferencnél is nagyobb, szintén a passió nagy hetében fejezte be hányatott életét. Mind a kettő abban az időpontban költözött el a földről, amikor az emberiség legnagyobb vértanuja fölsóhajtotta galambszelid lelkét atyjához, Istenéhez a Golgotán. (Atyjához, Istenéhez, aki nem törölte le halálos verejtékét az Olajfák hegyén, nyugodtan nézte, hogy arcul üssék és megkorbácsolják, beavatkozás nélkül türte, hogy egyetlen fiát rablógyilkosok közt feszitsék föl. *Deus proprio filio non pepercit.*)

Véletlen ez? Nem. Ha ezeket a dátumokat vizsgálom, a sors élő, gondolkodó alakban jelen meg révedező szemeim előtt. Ugy tetszik, látom, tisztán látom a világtörténet szinpadán, mint a századok logikus csoportositóját, mint a nagy események hatalmas invencióju rendezőjét.

Ő az, a leleményes rendező, aki a magyar történet két szomoru és gloriózus alakját a passió hetében szólitotta le az élet szinpadáról. Azt akarta, hogy haláluk ideje összeessék a Megváltó halálával; hogy ez a dátum közösséget mutasson ki köztük; hogy haláluk emléke összeforrjon az isteni szenvedő emlékével, akihez vértanuságuk fájdalmával és önfeláldozásuk ragyogó szépségével hasonlatossá, méltóvá tették magukat.

A halál mindenkit nagyobbá tesz. Kossuthot meg nem mérhető óriássá tette. Csak az általános gyász roppant méreteiből sejthettük hozzávetőleg titáni nagyságát. A multak kolosszális emlékei mind összetömörültek, hogy talapzattá váljanak. Ehhez a talapzathoz képest a Keopszok, a mindenható koronás urak piramisai törpék. Kietlen, meddő homoksivatagból emelkednek ki a piramisok. De az a talapzat, ahová Kossuth alakját helyeztük, a nemzet meleg fájdalmából, millió magyar szív csodálatából és termékeny lelkesedéséből magasodott fel.

Annyi gyászt, mint akkor, még sohasem láttatok Magyarország fővárosában. Budapest a fekete lobogók komor metropolisává lett, mintha minden háznak halottja volna, mint Egyiptom székvárosának az isteni bosszuállás rettenetes napján. S ez a tömérdek sok ház mind *egy* halottat gyászolt közös szomorusággal. Ez a tömérdek fekete lobogó — a bánatnak ez a sötét erdője —: mind egy embernek a halála miatt nőtt ki a földből, a falból.

Igy gyászolt Budapest. És igy gyászolt Magyarország minden városa, legkisebb községe. És igy támadt mély megilletődés a földgömb valamennyi pontján, ahol müvelt emberek vannak; emberek, akik föltogják a szabadság becsét és tisztelettel hajtanak fejet a szabadság hőszai előtt.

Nagy ember, igazán nagy ember az, akit igy gyászol a nemzete, igy gyászol az emberiség, igy gyászol az egész müvelt és szabad világ. Csak az igazán nagy ember halála kapcsolja össze igy a sziveket és az elméket. Csak az igazán nagy ember ravatalánál borulnak egymás keblére a nemzetek ilyen őszinte zokogással, annak a jeléül, hogy legalább a fájdalomban még szolidárisak vagyunk.

Nyolcadfél esztendő távolságán keresztül megragadóan szépnek látom a magyarság akkori magaviseletét. Mondjuk ki büszkén: nemesebb bátorságot a hála kijelentésében, imponálóbb önérzetet a kegyelet gyakorlásában még sohasem tanusitottunk.

Mert könnyü és kellemes dolog tüntetni a gyász jelvényeivel, ha fájdalmunk kinyilvánitása egyuttal érdekeink előmozditója lehet; ha biztosak vagyunk abban, hogy mennél több gyászpompát fejtünk ki, annál kedvesebbekké válunk a hatalmasok szemében; annál több tetszésre

rendíthetetlen méltóság jellemzi a magyar parasztot: csupa olyan tulajdonság, amely nagyon is elkél a törvényhozás házában. A parasztosztály alkotja a nép zömét; hogyan volna hát baj, ha az ország tanácsában a nép zöme maga áll helyt a saját érdekeiért és kivánságaiért? Az első paraszt-képviselőt szeretettel köszöntöm urambátyámban. A kigyelmed ütötte résen át hogy bejusson még néhány parasztképviselő, azt hazafias lelkesedéssel és buzgósággal kivánom.

Isten áldja hát kigyelmedet, kérem és várom a szives barátságát.

BELFÖLD.

Széll Kálmán Budapesten. *Széll* Kálmán miniszterelnök nem érkezett ma Budapestre, mint tervezve volt, hanem holnap tér vissza a fővárosba.

Polónyi keserve. *Polónyi* Géza, a hajdu-szoboszlói választókerületnek immár volt képviselője, bucsuzó levelet irt az ő volt kerületéhez. A hattyudal melankóliája ömlik el ezen a levélen, amely kesernyés alaphangja mellett is érdekes, mint minden produktuma a *Polónyi* Géza erős, furfangos prókátor-agyvelejének. Hogy csakugyan hattyudal lesz-e a levél, azt nem tudjuk. Valószinübbnek hiszszük, hogy Polónyi csak a hajdu-szoboszlóiaknak mond bucsut, nem a politikai csatamezőnek, amelyen neki minden bizonynyal lesz még feltámadása. Éppen ezért ugy nézzük bucsulevelét, mint olyan politikusét, akinek lesz még dolga a nyilvános életben. És mert igy nézzük, nem lehet szó nélkül hagynunk benne egyetmást.

A levél elmondja elsőbben is, hogy három cikluson át képviselte a szoboszlói kerületet, azután elmondja e három ciklus parlamenti alkotásait, amelyeknek dicsőségéből részt követel magának, mert sohasem hiányzott, amikor harcba vagy munkába szólitotta a közérdek. Hibát csak az nem követ el, ugymond, aki semmit sem dolgozik, ő sokat dolgozott s igy sokszor hibázhatott, de az elvhüség ellen sohasem vétett.

Hogy sokat dolgozott, azt ellenségei sem tagadhatják; hogy sokszor hibázott, azt barátai is bizonyithatják; hogy vétett-e az elvhüség ellen, ezen vitázzanak azok, akikkel hol egy sorban küzdött, hol szemben állott. De hogy elég gyakran vétett a *jóizlés* ellen, azt fel kell jegyeznie annak, aki e temperamentumban és sziné kben gazdag politikai egyéniségnek hü rajzát kivánja adni. Vét a jóizlés ellen most is, irván a következőket:

Amelyen elszomoritott azonban az a féktelen szenvedélylyel szitott és, fájdalom, termékeny talajra talált gyülölet, mely *római katholikus vallásom ellen* az evangélikus-református világi és egyházi vezetők részéről már huzamosabb idő óta és tervszerüleg hirdettetett. Tizenötévi képviselőskődésnek becsületes munkája, annak összes eredményeivel kevés volt arra, hogy a katholikus vallásom elleni izgatásnak sikerét csak mérsékelje is. Csak igy eshet meg, hogy *a felekezeti rajongók*, szövetkezve az egész kormánypárttal, az alatt a Kossuth-zászló alatt *győzték le pártunkat*, melynek eddig velük szemben magam voltam védelmezője. *Figyelemreméltó okulás ez nekem, talán az lesz hitsorsosaimnak is.* A megbuktatásom alkalmából megtartott szoboszlói hálaistentisztelet megnyithatja a szemét azoknak is, akik nem látnak, de zsoltárait alig hallgatja meg az Ur.

Ez bizony, enyhén szólva, sulyos izléstelenség. *Polónyi* Géza aki közvetlenül a választás előtt megtagadta vezérét, *Ugron* Gábort, most hozzászegődik ujra, részt kérvén az *üldözött katholikus* martirkoszorujából. Izléstelenség volt az is, mikor Ugron Gábor állott oda a közvélemény elé, mint a katholikus vallás üldözöttje; fokozottan az, hogy Polónyi Géza most ezt a hamis pózt megismétli. Kudarcát ez a kölcsönvett gloriola meg nem aranyozza, csak tetézheti. Aki nem mond le végképen arról, hogy tényező legyen, annak ügyelnie kellene arra, hogy ne mondjon olyasmit, amit nem lehet komolyan venni.

A választások.

Budapest, október 11.

A tegnapi két választással befejeződött immár a választási campagne főrésze az ország egész területén. A tegnapi nap egy-egy mandátumot hozott még a szabadelvüpártnak és az Ugron-pártnak. A szabadelvüpárt elhóditotta a Kossuth-pártól *Csongrádot*, az Ugron-párt pedig a szabadelvüpárttól vette el *Zentát*, ahol *Bartha* Miklós legyőzte *Kovács* Pált, az eddigi képviselőt. A választások mérlegét most már felállithatjuk a következőkben:

Megválasztatott:	
szabadelvüpárti	263
Kossuth-párti	75
néppárti	20
Ugron-párti	11
pártonkivüli	13
nemzetiségi	5
demokrata	1
pótválasztás	23
a választást felfüggesztették	2
összesen:	413

A *szabadelvüpárt* nyert		17
	veszitett	55 kerületet
	veszteség	38 kerület.
A *néppárt* nyert		10
	veszitett	5 kerületet
	nyeresége	5 kerület
A *Kossuth-párt* nyert		30
	veszitett	10 kerületet
	nyeresége	20 kerület
Az *Ugron-párt* nyert		7
	veszitett	3 kerülelet
	nyeresége	4 kerület

A *nemzetiségiek* valamennyi (5) kerületüket nyerték.

•

Pótválasztás lesz: *Budapesten* a IX—X. kerületben 17-ikén Hock János szabadelvüpárti és Springer Ferenc szabadelvüpárti közt. *Baksán* Darányi Ferenc néppárti és Berger Ignác szabadelvüpárti közt. *Bazinban* Hrabovszky József néppárti és gróf Apponyi Gyula szabadelvü közt október 24-ikén. *Csengeren* Nagy Béla szabadelvü és Luby Béla Kossuth-párti között október 18-ikán; *Dárdán* Kis Emil szabadelvü és Herman Ottó Kossuth-párti közt október 17-ikén; *Dorogon* Sacelláry György szabadelvü és Perczel Béla néppárti közt október 18-ikán lesz; *Debreczenben* a harmadik kerületben Dobieczky Sándor szabadelvü és Varga Lajos Kossuth-párti közt október 17-ikén; *Fülöpszálláson* Thaly László Ugron-párti ér Csávolszky Lajos Kossuth-párti közt 17-én; *Gyulán* Bodoky Zoltán szabadelvü és Bartha Miklós Ugron-párti közt október 22-én; *Kecskemét* alsó-kerületében Nagy Mihály szabadelvü és Rapcsányi István Kossuth-párti közt október 16-án; *Kecskemét* felső-kerületében Szeless József szabadelvü és Kovács Pál Kossuth-párii közt október 16-án; *Köbölkuton* Kobek István szabadelvü és Szauder Károly Kossuth-párti közt; *Letenyén* Szüllő Géza néppárti és Csesznák József szabadelvü közt; *Mezőkövesden* Brezovay László szabadelvü és Kálmán Károly néppárti közt okt. 21-én; *Nagy-Károlyban* Domahidy Elemér szabadelvü és Báthory István néppárti közt október 18-án; *Nagy-Martonban* Dégen Gusztáv szabadelvü és Tálos István néppárti közt október 17-én; *Ó-Becsén* Grünbaum Pál szabadelvü és Radovánovics György szabadelvü közt; *Peéren* Forster Géza szabadelvü és Jankovics Gyula néppárti közt; *Székelyhidon* Molnár Akos Kossuth-párti és Szunyogh Zsigmond szabadelvüpárti közt; *Szentesen* Molnár Jenő Ugron-párti és Tasnády Antal Kossuth-párti közt 27-én; *Tabon* Nessi Pál Kossuth-párti és Ugron Ákos Ugron-párti közt október 17-én; *Vágvecsén* Horválh József néppárti és Emmer Kornél szabadelvüpárti közt október 24-én; *Váczon* Bossányi György néppárti és Gajári Géza szabadelvüpárti közt október 27-én.

•

Az elhalasztott választások: *Stomfán* Komlóssy Ferenc szabadelvü és Trubinyi János néppárti voltak

---

számithatunk a hatalmasok részéről, akik egyetértenek velünk; akik a mi áldozatunkat ugy mérlegelik, mint köteles hódolatot; mint a saját álláspontjuk buzgó elismerését.

De mikor az élő hatalmasok rossz néven veszik tőlünk, hogy a halott-nagyságot siratjuk; mikor hálánkat, amivel a halott nagyságának tartozunk, hálátlanságra magyarázzák magukkal szemben az élő hatalmasok; mikor a halott-nagyság emlékét megillető gyászunkat fekete gyülölséggel nézik az élő hatalmasok komor szemei —: akkor a hála kijelentéséhez erkölcsi bátorság, a kegyelet gyakorlásához nagy és nemes lélek kell; akkor az áldozat igazán nagyszerü, mert egyfelől a legszentebb kötelességet teljesiti, másfelől lemond arról, ami sok ember szemében a legbecsesebb: a hatalmasok kegyéről.

Ezt az Antigone-szerü áldozatot hozták meg akkor százezrek és milliók a halott számüzött ravatalánál.

Haszonleső, idealizmus nélkül való generációk néha könnyeikben születnek ujjá. Az akkori kicsinyes, paktumos korszak minden szennyét, salakját valósággal lemosta rólunk a szent aggastyán koporsója fölött omló tiszta, őszinte könny.

Választani kellett érdek és kötelesség közt: a nemzet a kötelességet választotta. Tisztán állott mindenki előtt: az élő hatalom minden jóval megajándékozhat, — kényelmet, befolyást, fényt adhat bőségesen; mig a halott Kossuthhoz való ragaszkodás nem adhat egyebet lemondásnál és fokozott küzdelemnél. Igaz! De a nemzet mégis a halott Kossuthhoz szegődött.

A kormány nem nyilvánitotta Kossuthot az állam halottjává. De az, aki életében is szerette és szivébe zárta: halálában sem hagyta el. A nép eltemette. Világra szóló pompával.

A finom, óvatos politikusok bujócskát játszottak Kossuth ravatala körül. A nemzet nyiltan kiállott. Nem félt. Nem is volt ideje félni: gyász és kegyelet töltötte be minden gondolatát.

És nekem szebb fogalmat adott Kossuth nagyságáról az, hogy a budapesti szegény kisiparos oltárt csinált a kirakatából Kossuth gyászkeretbe vont képével; hogy a lámpák gyászfátyollal bevonva nappal is égtek városszerte nagy és kiskereskedők boltjai előtt; hogy nemcsak a vagyonos emberek palotáiról, hanem a legszerényebb külvárosi házak tetejéről is hüségesen bóboltak alá a fekete lobogók —: mindez szebb fogalmat adott nekem a halott számüzött nagyságáról, mint a legteljesebb hivatalos disz, amivel engedelmes kormányok alázatos szolgáikat jutalmazni és temetni szokták.

És most, nyolcadfél esztendő multán? Ő, változandóság törvénye! A százezernyi sokaságból én magam vagyok itt. Magam a Kossuth sirjánál.

A halott olyan, mint az élő, akit elhagyott a szerencse: egyedül marad, bár multos numerabit amicos.

Hiába hasogatod homlokoddal az ég boltozatát, hiába vagy nemzetek vezére, hiába forgatod hatalmas kezekkel a világtörténet kerekét, hiába hallgatnak elragadó szavadra milliók —: ha meghalsz, erre a sorsra jutsz. Künn felejtenek a temetőben. Solus eris.

Nyolcadfél évvel a grandiózus temetés, az országos fölbuzdulás után konstatálnom kell: Kossuth Lajosnak még nem állitottak mauzoleumot a kerepesi temetőben; Kossuth Lajosnak még nincs szobra Magyarország fővárosában; Kossuth Lajos emlékének az idén, 1901-ben, más nem áldozott, csak a *Sohase halunk meg*, a *Busuljon a tó* és a *Vivat Soroksár* cimü külvárosi asztaltársaságok kegyelete.

Arany.

A költőnek nem esik rosszul a magány. Életben is mindig egyedül volt.

Teste itt pihen a márvány sarkophag alatt. Ércmása ott ül a Muzeum homlokzata előtt.

Erős, szilárd ércbe öntötték Arany Jánost, aki maga volt a gyöngéd, szelid érzés, a kesergő, méla kedély. Kitették százezrek, milliók folytonos bámulásának azt, aki futott a dicsőség elől, menekült a nyilvánosság zajától, legjobban érezte magát a falusi magányban, a puszták és erdők szent egyedüliségében.

Napok, évek folyása többé nem árt neki. Bánat, betegség, sors csapása, emésztő lelki fájdalom többé nem rongálja meg. Generációk jönnek, generációk mulnak el és a szobor látja jönni, látja tünni valamennyit. Hideg és örök, mint a talapzatául szolgáló márvány. Ott ül magas piedesztálján, maradandó érbe öntve.

Ott ül, maradandó ércbe öntve. De az érc nem maradandóbb alkotásainál. Nem tartósabb és nem plasztikusabb arany-csengésü verseinél. Sőt merem állitani: Arany János tömörebb ércből dolgozott, amikor nemzeti multunk dicsőségét, nemzeti multunk hős alakjait és a letünt századok tanulságát megöntötte számunkra.

Nekünk is voltak világverő hőseink, akik ugy hadakoztak, mint *Achilles*; olyan isteni könnyüséggel hajtották végre a vitézség legnagyobb csodatetteit, mint a paladinok virága, *Roland*, mint az asztalkör legendás hősza, *Lancelot*, mint a Niebelung-monda hőse, *Siegfried*.

Volt nekünk is fényes korszakunk, mikor fegyvereink villámlottak keleten és nyugaton, hódító zászlóink lobogását tengerek tükrözték és magyar királyok parancsát idegen császárok, idegen fejedelmek tartották tiszteletben.

Magyarok rettenetes őse, *Attila*, Isten kardját fél Európa testében mártotta meg. *Arpád* elől

a jelöltek. A választás elhalasztásakor Trubinyi 8 szóval többségben volt. Az uj választás október 24-én lesz.

•

Pinczehelyen a jelöltek *Rátkay* László Kossuth-párti és *Szücs* József néppárti. A választás elhalasztásakor Rátkaynak 280 szónyi többsége volt. Az uj választás 16-án lesz. Holnap az országos függetlenségi és 48-as pártnak 10—15 képviselő tagja érkezik a kerületbe, kik községenkint gyüléseket tartanak s a választás napjáig ott maradnak. Nagyon érdekes az a kérvény, amelyet a kerület katholikus vallásu függetlenségi választói *Hettyey* Sámuel pécsi püspökhöz intéztek a katholikus papság egy részének izgatásai ellen, a melyek a választás alkalmával előforduló vérengzést okozták. A kérvény igy szól:

Méltóságos Püspök Ur!

Szentelt Főpásztorunk!

Lelkünk mélyéből szakad fel az a fájdalmas sóhajtás, melyet nagyméltóságodhoz küldünk.

Előttünk lebegnek az október 2-iki, pinczehelyi választás rémes eseményei.

Nem alkotmányos küzdelem volt az, amit e kerületben a néppárt véghezvitt.

Elszomoritó viszonyok és helyzet. Szemben áll testvér a testvérrel, hivő a hivővel.

Beláthatatlanok a következmények! És mindez történik a szeretet vallása nevében.

Esdve fordulunk nagyméltóságodhoz, emelje fel atyai intő szavát! Ne engedje az izgatások folytatását! Ne engedje, hogy a katholikus lelkészek és segédlelkészek a hit virágját odadobják ujra a politikai küzdelmek porába.

•

A *zsámbokréti kerület* néppártjában, mint Zsámbokrétről jelentik, *Rakovszky* István visszaléépési szándéka nagy megütközést keltett, a kerületi katholikus papság a két izgatásairól hires esperes: *Pask* a *béliczi* és *Vetzel* rudnói plébánosok ösztökélésére a nép fanatizmusát a végsőig fokozta és most azok, kik csakis a nevezett esperesek és társaik terrorizmusának engedtek, unni kezdik az erőszakoskodást és a maguk jelöltjeit emlegetik; egyszerre négy jelöltről is van ezekben a néppárti körökben szó. *Paska* esperes, ki midőn béliczi plébános lett, igéretet tett, hogy csak egyháza ügyeivel fog foglalkozni, nem pedig a politikával, most ismét mozog a kerületben és paptársait igyekszik rábeszélni, hogy a néppárt országos központjának jelöltjét: dr. *Major* Ferencet fogadják el, de a papok közül többen a szintén néppárti *Kálmánt* kivánják jelölni, egyesek pedig — mint biztos forrásból halljuk — szavukat lekötötték herceg *Odescalchi* Liviusnak, ki pártonkivüli programmal lép fel.

Ezeken felül még a privigyei választásokból ismert *Brestyenszky*, volt privigyei községi biró, ki szintén néppárti, igyekszik magának pártot szerezni. A szabadelvűpárt jelöltje ismét dr. *Rudnay* Sándor lesz. Herceg *Odescalchi* Livius, ha pártonkivülinek is lép fel, néppártinak tekintendő, mert mint ilyen, résztvett az eddigi néppárti mozgalmakban és most is *Rakovszky*ra szavazott le.

KÜLFÖLD.

Az olasz király a khinai háboruról. *III. Viktor Emánuel* olasz király Milánóban kihallgatáson fogadta *Moneta* ujságirót, a milánói *Secolo* főszerkesztőjét. A király beszélgetés közben hangoztatta, hogy *utálja a háborut*, különösen pedig olyan háborut, amely valami módon elkerülhető. Azért dicsérte a cárt, aki békekonferenciára hivta össze a hatalmakat. A khinai kérdést érintve, nagy elismeréssel szólott az olasz király *Waldersee* körültekintő és békés eljárásáról, amelylyel a szövetséges csapatok között az egyetértést sikerült fenntartania. Végül kijelentette, hogy reméli, hogy *Khina meg fogja fizetni a kártérítést.*

Olaszország és Albánia. Kissé elült az albániai olasz tervek felett megindult hirlapi vita s minden jel arra mutatott, hogy Olaszország lemondott a keleti kalandról. Ma azonban meglehetősen pozitiv formában merült fel az a hir, hogy *Olaszország Törökországgal formális egyezséget kötött Albániára vonatkozólag.* E hir szerint juliusban kezdődtek a tárgyalások, amelyek eredményre vezettek. Az egyezményt nem foglalták ugyan irásba, de a jegyzékváltások folyamán teljes lett a megegyezés, mely főbb pontjaiban a következő:

1. Olaszország kötelezte magát arra, hogy *elismeri Törökországnak Albániára vonatkozó jogát*; viszont Törökország elismeri Olaszországnak azt a jogát, hogy *Albániában tetszés szerinti helyeken állithat föl iskolákat és kereskedelmi ügynökségeket.*

2. A két hatalom kötelezte magát arra, hogy *egymás jogait kölcsönösen megvédi minden más hatalom ellen.*

Az egyezmény következtében Olasz- és Törökország közt annyira javult a viszony, hogy a porta önként kötelezte magát arra, hogy az örmények által megkárositott olaszokat kárpótolja.

A finnek és a cár. A finn nemzetet az uj orosz véderőtörvény egy sor ősi alkotmányos jogától fosztja meg, azonfelül a legnagyobb veszedelemmel fenyegeti a nemzeti nyelvet is, amely legerősebb védőbástyája volt mind ez ideig a finneknek. Hiába gyüléseztek, hiába appelláltak az igazságra, a cár rájuk sem hederitett, sőt midőn a finnek mozgalmáról hallott, csodálkozva kérdezte környezetétől, hogy ugyan miért is makacskodnak a finnek oly erősen. A cárnak nyilván fogalma sincs arról, hogy mit jelent az uj törvény a finn nemzetre nézve, különben kérdése cinizmus-számba menne. Most a finnek elhatározták, hogy legközelebb óriási memorandumot fognak a cárnak átnyujtani, amelyben energikusan tiltakoznak az uj véderőtörvény ellen. Ezt a memorandumot eddig is *közel félmillió finn polgár irta alá.* Julius végén a finn tartománygyülés több tagja és más tekintélyes finn polgárok egy kis szigeten titkos gyülést tartottak s ott állapitották meg a memorandum szövegét. A hosszu memorandum tartalma ez:

A julius 12-én kibocsátott véderőtörvény szembeszökő megsértése a finn alkotmánynak és a Finnországot és polgárait a törvény értelmében megillető jogoknak. Az alkotmány szerint a véderő dolgában csakis a tartománygyülés beleegyezésével lehet törvényt hozni. Igy *II. Sándor* alatt 1878-ban hozott véderőtörvény a tartománygyülés hozzájárulásával készült. Az uj törvény nem veszi figyelembe a tarmánygyülésnek azt a törvényben gyökerező jogát, hogy a katonai budget szabályozásában résztvegyen, a mennyiben az évi ujoncjutalék minden törvényes korlátozását megszünteti. A finn nép nem kivánta az eddigi katonai terhek csökkentését; sőt a tartománygyülés a nép képviseletében készznek nyilatkozott arra, hogy nagyobb terheket is elvállaljon. Az uj törvény szerint azonban a finn csapatok legnagyobb részét jöloszlatják s orosz tiszteknek megengedik, hogy a megmaradó csapatoknál szolgáljanak; azonkivül azt rendeli a törvény, hogy az altiszteknek oroszul kell tudniok, Ezek a rendelkezések teljesen megsemmisitik a finn nemzeti hadsereget.

A memorandumot, amely az aláirásokkal együtt *tizenkilenc vastag foliós kötetet* tesz ki, a finn szenátusnak fogják átadni, amely majd a cárhoz juttatja.

Törökország megintése. A *Kölnische Zeitung* arról értesül, hogy a konstantinápolyi orosz nagykövet a cár megbizásából komoly előterjesztést tett a szultánnál *az örményországi tömeges gyilkosságok miatt* s nagy energiával követelte a régóta megigért reformokat. A szultán megigérte, hogy teljesiteni fogja a cár kivánságait. Az örmények helyzetét nagyon aggasztónak mondják.

Afghanisztán sorsa. A német sajtó behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy minő álláspontot fog Oroszország és Anglia *Habibullah* uj afgán emirrel szemben elfoglalni. Németország közvéleménye még mindig nem tart kizártnak oly bonyodalmat, amely Anglia és Oroszország közt a legvégsőig élesitené ki az ázsiai vetekedést. Oroszországban nem csillapodott még le az ambició, a pétervári lapok szerint nagyon szeretnék legalább Herátot megszerezni. Orosz hirek szerint Oroszország hajlandó *Habibulláht* elismerni, de attól tart, hogy belső harcok támadhatnának, amelyeket Anglia arra fog felhasználni, hogy Afghanisztánba bevonuljon. Ebben az esetben Oroszország is előrenyomulna Herát ellen, de ha Anglia nyugodt marad, ugy Oroszország sem fog lépéseket tenni. Az orosz katonai körök a mostani pillanatot nagyon kedvezőnek tartják arra, hogy *Oroszország megszállja Herátot* s hogy az orosz határt egészen a Hindukus-hegységig előretolja. A *Szvjet* azt irja, hogy *Afghanisztánt Oroszországtól függővé kell tenni* s ha nem megy másképp, ugy az oroszoknak *meg kell hóditaniok Afghanisztánt.* Ha majd ez az ország orosz tartomány lesz, ugy Anglia és Oroszország között, ha nem is örökre, de mindenesetre nagyon hosszu időre helyre fog állni a béke és a nyugalom. Egy Pétervárról érkezett jelentés szerint *Kuropatkin* hadügyminiszter Kuskba utazott, hogy onnan figyelje meg az afganisztáni eseményeket. Az afgán határon jelenleg 40,000 főnyi orosz katonaság van összevonva.

A dél-afrikai szabadságharc.

Páris, október 11.

Az *Eclair* szerkesztője a dél-afrikai háboru második évfordulója alkalmából fölkereste *Krüger* elnököt és *Leyds* transvaali ügyvivőt. *Krüger* a következőket mondta az ujságirónak:

— Az a tény, hogy a háboru immár két esztendőnél tovább tart, eléggé bizonyitja, hogy még beláthatatlan időig el fog tartani. Anglia csak ugy vethet véget a háborunak, ha saját jószántából *elhagyja ami területünket*, vagy pedig Isten fog neki véget vetni azzal, hogy győzelemre fog bennünket vezetni.

Leyds a következőket mondta az *Eclair* szerkesztőjének:

— Fegyverben és lövőszerben nincs hiányunk; annyit veszünk el a megvert angoloktól, hogy azt sem tudjuk, mit kezdjünk vele. *A boerok még mindig hajlandók ügyüket választott biróság elé terjeszteni.*

Leyds ezután a miatt panaszkodott, hogy Németalföld és Franciaország kivételével, amelyek igazán baráti jóindulattal viseltetnek a boerok iránt, valamennyi többi ország és kormány csempészett hadiárut szállit az angoloknak. Amerika, Ausztria-Magyarország, Olaszország és Spanyolország lovat és öszvért szállit Dél-Afrikába, *sőt Ausztria ágyut is külaött az angoloknak*, éppugy Németország is; *Egyiptom Maxim-ágyut szállit. Leyds* már többször tiltakozott ez ellen, de csak Olaszország felelt tiltakozására, de ott sem történt változás. Más országok, mondotta az ügyvivő, igy Németország és *Ausztria-Magyarország, még*

---

ugy futottak a népek seregei, mint sakálok és hiénák az oroszlán haragjától. *Lajos*, daliás idők királya, Budát és Visegrádot Európa központjává tette. Magyarország cimerében gyönyörüen virágzott az Anjou-liliom. Lengyelország testvérként simult a magyar nemzethez; német dölyf és cseh elbizakodottság hódolva tört meg előttünk; és az alattomos olasz reszketve lapult a saját földjén bosszuálló Lajosunk lábaihoz.

Voltak hőseink, jobbak, nemesebbek másoknál. De hamvaik elvegyültek a föld porával és tetteikről nem beszélt más, csak a száraz krónikás, a hüvös történetiró, az is többnyire tudákos nyelven, diákul.

Pedig ennek a nemzetnek nagyobb szüksége volt arra, hogy ősei példáján lelkesedjék, mint más boldogabb, szabadabb, szerencsésebb nép fiainak. Hiszen ez a nemzet hős-kora magaslatáról a legaljasabb szolgaságba hanyatlott és a hosszu, nemtelen tespedés idején annyira megfeledkezett multjáról, hogy már jövőjében sem tudott bizni többé.

Századokig kellett várakoznunk, mig végre megszületett a mi Homérünk. Vándor-hegedősök lelke ölelkezett a magyar puszták szabad levegőjével, a magyar nép ős-eredeti géniuszával. Ebből az ölelkezésből született Arany János. Petőfi epikus testvére. És ez a második ragyogó nap is alföldi kunyhóból kelt föl: Szalonta szalmafödeles házikójából emelkedett a magyar irodalom égboltozatára.

Nemzeti ujjászületésünk meghozta nekünk Arany Jánost is, mint Széchenyi Istvánt, mint Petőfi Sándort.

Meghozta Arany Jánost, hogy azok közül, akik lángoló lelkesedéssel a nemzet jövőjén munkálnak, ne hiányozzék az sem, aki a nemzet multja felé fordul; aki a nemzet multját idézi elénk összes dicsőségével, összes tanulságával, fajának hű, igazságos és utólérhetetlenül szép jellemzésével.

Ez a gyönge, törékeny testü poéta, aki egész életében beteg volt: századok mulasztásait hozta helyre. Óriás monumentumokkal ajándékozta meg nemzetét.

És mikor a nagy korszak fénye rohamos gyorsasággal kilobbant; mikor a titánok eltüntek a forradalom viharában, Petőfi a harcmezőn, Széchenyi a döblingi tébolyház falai közt: Arany János akkor sem hagyott el bennünket. Dolgozott. Azok helyett is dolgozott, akik nem voltak többé. Pedig hármuk közt ő volt a leggyöngébb szervezetü.

A beteges, lassu járásu alak, akit annyiszor láttunk mélázva haladni magányos dunaparti sétáin: egy világot hordott a fejében.

Gyermeke halálát siratva, élő-halott nemzetét gyászolva, mégsem roskadt össze, hanem folytatta remek-munkáját: megteremtette a *Buda halálá*-t és kiegészitette *Toldi*-t. Csak amikor a magyar költészetnek ez a hatalmas dómja elkészült, csak akkor ment pihenni, aludni a nagy építőmester.

Most a szegény, törékeny test itt porlad a temetőben. Alakja pedig ércbe öntve ott ül a Muzeum homlokzata előtt.

Tudom, hogy a halhatatlanság számára dolgozott. Tudom, hogy milliók okulnak azon és gyönyörködnek abban, amit teremtett. Tudom, hogy müködése, géniusza, dicsősége az egész nemzeté.

De érzem, ha elmegyek a sirja mellett és a szobra előtt: Arany János egyedül van, mindig egyedül. A temetőben is, ahol senki sem jár. A Muzeum-köruton is, ahol hullámzik a nép.

De a magány nem fáj neki, mint a nagy agitátornak. Már életében megnyugodott, amikor a végzet kimondta álmodozó lelkére a szentenciát: Solus eris!

az udvariasságnak azt a legelemibb föltételét sem teljesitették, hogy tiltakozó jegyzékem átvételét elismerték volna.

London, október 11.

Brodrick hadügyminiszter e hónap 7-én sir Hovard *Vincent* parlamenti taghoz levelet intézett, melyben azt mondja: Vagy 200.000 emberünk van 450 ágyuval Dél-Afrikában; több mint 100.000 embert Angliában kiképeznek. Ezért nem forognak fönn nehézségek arra nézve, hogy a hadakat a szükséges létszámban fönntartsuk. Ha uj erősitéseket kérnek, a legnagyobb gyorsasággal meg tudunk felelni ennek a kivánságnak. Ez idő szerint 69 különböző csapattest áll a harcmezőn, melyek mind teljesen föl vannak szerelve. Hónaponkint körülbelül 10.000 lovat visznek Dél-Afrikába. A kormány tétlenségéről tehát nem lehet szó. A kormány soha semaavatkozott bele *Kitchener* diszpozicióiba, akinek energikus hadviselése iránt *teljes bizalommal* viseltetünk. *Kitchener* feladata abban áll, hogy az ellenség kis csapatait egy oly területen át kergesse, amely akkora, mint Franciaország és Spanyolország együttvéve s egyuttal sok ezer mérföldnyi vasuti vonalat megvédelmezzen. A kormány nem fog visszariadni attól, hogy az országtól a *háboru gyors befejezéséhez szükséges áldozatokat* kérje, de semmiféle minisztertanács nem javithat a már tett intézkedéseken és a miniszterek külön tanácskozásai csak azt a látszatot kelthetik, mintha nem biznának a katonai hadvezetésben.

Hicks-Beach pénzügyminiszter Olthamban beszédet mondott, melyben a kormánynak a hadviselésre vonatkozólag követett eljárását hasonló módon védelmezi, mint *Brodrick* a sir *Vincent*-hez intézett levelében. Hangoztatja, hogy a kormány teljes egyetértésben jár el a fokföldi kormánynyal. A hadijognak a Fokgyarmatbra való kiterjesztésére vonatkozólag kijelenti, hogy alaposnak bizonyult az a föltevés, hogy a fokföldi lázadók készleteket és lövőszereket csempésznek be a boerok részére a gyarmat kikötőin át. Az alsóház ügyrendjének módositása föltétlenül szükséges, hogy az irek obstrukcióját megtörjék. A pénzügyminiszter meg van győződve, hogy a liberális párt egy része a kormányt ennél a módositásnál támogatni fogja. A parlament által megszavazott pénz még egyáltalában nincs kimeritve s nem hiszi, hogy őszi ülésszakra lesz szükség.

Brüsszel, október 11.

Fokvárosi távirat szerint *Botha* értésére adta *Kitchener*nek, hogy *Broeksman kivégzését meg fogja torolni*. A transvaali ügyvivőség arról értesült, hogy Lotharingiában és Luxenburgban angol ügynökök dolgtalan munkásokat toboroznak az angol hadsereg számára. Az ügyvivőség a hatalmakhoz jegyzéket fog intézni, amelyben föl fogja hivni figyelmüket erre a körüléményre.

Pretória, október 11.

Botha kemény harcot vivott *Walter* és *Kitchener* tábornokok utócsapatával s miután győzött, haderejének legnagyobb részével visszavonult Pietretietbe, a Revan folyótól harmincöt mérföldnyire északra. Hir szerint *Botha még mindig nagyon szorult helyzetben van* s ha sikerül is az angolok elül menekülnie, kénytelen lesz katonáinak egy részét és egész trénjét elhagyni.

Brüsszel, október 11.

Ideérkezett táviratok szerint *egész Fokföldön kitört* a lázadás. Több, mint 20.000 fokföldi hollandus fegyverre kelt. Egy erős boer sereg Fokvárostól 8 mértföldnyire észak felé előrenyomul. A boerok közt nagy a lelkesedés és erősen biznak benne, hogy Angolország egész Dél-Afrikát el fogja veszteni.

Dundee október 11.

Az az ütközet, amelyet az angolok vasárnap *Bothának* 2000 emberre becsült seregével vivtak, az egész napon át tartott. Végre a boerok elhagyták hadállásukat és északi irányban visszavonultak a Baviaans-Kloof-Riverre.

Fokváros, október 11.

A Fokgyarmat kormányzója proklamációt bocsátott ki, mely szerint *Elliot* és *Zalagange* kerületekben (Pembuland) és *Marlermount-Fletscher* és *Matatihe* kerületekben (keleti Grigualand) hasonló intézkedések lépnek életbe, mint azokban a kerületekben, amelyekben a badi jogot kihirdették. A közigazgatás azonban a polgári hatóságok kezében marad.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

HIREK.

Budapest, október 11.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** Báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, fia látogatására Pécsre érkezett és holnap visszajön Budapestre. — Gróf *Széchenyi* Gyula, ő felsége személye körüli miniszter, reichenaui nyaralójából visszatért Bécsbe. — *Lipót Salvator* főhercog báró *Giesel* ezredes társaságában ma délután a kassai gyorsvonattal megérkezett és a bécsi gyorsvonattal tovább utazott. Ugyanezen vonattal érkezett *Wittek* osztrák vasuti miniszter is.

— **A német császárné állapota.** *Berlin*ből jelentik, hogy a császárné állapota kielégitő; dacára annak, hogy az orvosok kissé aggasztó körülménynek mondják, hogy ujabban gyomorbaja támadt. Ezt a bajt ugy szerezte a császárné, hogy nagyon sok teát iszik s ezt a kurát a hizás ellen használta.

— **A Ház korelnöke.** *Fabinyi* Teofil, a képviselőház jövendő korelnöke ma lett 79 éves. Ebből az alkalomból sokan üdvözölték.

— **A Darányi-bankett.** A második kerületi választópolgárok képviselőjük, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter tiszteletére holnap, szombat este tudvalevőleg diszvacsorát rendeznek a budai Vigadóban. A lakoma, amelyre nagyban készül a polgárság, igen impozánsnak igérkezik. A választók nevében dr. *Kollár* ügyvéd üdvözli a minisztert.

— **Várják a gólyát a Kvirinálban.** Nincs még olasz trónörökös, de, ugylátszik, van remény, hogy mégis lesz. A római lapok azt ujságolják, hogy *Heléna* királyné örvendetes családi eseménynek néz elébe és lebetegedését április végére vagy május elejére várják. *Heléna* királyné a mult napokban egy küldöttség fogadása alkalmával hirtelen rosszul lett s ezt az ájulási rohamot azzal magyarázzák, hogy áldott állapotban van.

— **A gróf Lónyay-párról.** Bizonyos titokzatossággal, mely magán hordta a mende-monda bélyegét, Bécsből az a hir szivárgott ki, hogy a Lónyay-pár válni készül. Stefánia főhercegnőnek gróf Lónyay Eleméreel való házassága nem hozta meg mind a kettőjüknek azt a boldogságot, amelyet reméltek s most csak a kellő formát keresik arra, hogy véglegesen szakitsanak egymással, ami valószinüleg Angolországban fog megtörténni, ahova a Lónyay-pár mostanában teszi át állandó lakóhelyét. Jóizlésüknek minden tiltakozása ellenére föl kellett emlitenünk ezt a léha hiresztelést, mely egyre szélesebb körökben terjed el, hogy megadhassuk rá a leghatározottabb cáfolatot, melyet föltétlenül hiteles forrásból, magának a családnak a kebeléből vettünk. Az egész hiresztelésből egy betű sem igaz. A Lónyay-pár a legtelje-sebb, legjobb, leggyöngédebb egyetértésben él és eddig semmi sem zavarta meg azt az igaz, benső vonzalmat, mely a házastársak szivét egybeforrasztotta.

— **Osztrák miniszter Ungvárott.** *Ungvárról* táviratozza tudósitónk: *Wittek* osztrák vasuti miniszter ma *Wurm* osztályfőnök kiséretében az Ung völgyén Ungvárra érkezett. A miniszter az épitendő katonai vasutvonalat tekinti meg.

— **A képviselőválasztás hirszolgálata.** Amikor izgatottan és nyugtalanul várja a nagy közönség az eseményekről az értesitéseket és a beszámolókat, akkor a hirszolgálat terén a villamos távirő veszi át a vezető szerepet. A lefolyt képviselőválasztás alkalmával ennek a hivatásszerü feladatának felelt meg a központi távirda és hogy ez a feladat a munkának milyen óriási halmazát tartalmazza, arról a következő számok tanuskodnak. A budapesti központi és kerületi távirdában összesen 86.635 távirat fordult meg a választás két első napján. Minthogy pedig az átlagos forgalom naponta cirka 30—32 ezer körül váltakozik, ennélfogva a választási aktus majdnem másfélszeresre fokozta az átlagos levelezést. Ha tehát föltételezzük is, hogy a képviselőválasztás izgalmai és kihatásai nem csökkentették semmivel sem a kereskedelmi érdekekből fakadó táviratváltásokat, a választásra vonatkozó táviratok száma ebben az esetben is meghaladta a tizezeret.

— **Jubiláló tantestület.** A Nyár-utcai elemi iskolai tantestület jubileumot tartott tegnap *Sántha* Lajos igazgatóval az élén. A derék igazgató, akinek a főváros közoktatásügye körül érdemei vannak, igazgatói működésének tizeves jubileumát ülte, mig a tantestület többi tagjai 10—30 esztendős szolgálatukat jubilálták. Este az István-főherceg-szállóban bankett volt tiszteletükre, melyen sok jóbarát és tisztelő ünnepelte a jubilánsokat. A megérdemelt és sikerült ünnepség rendezésén *Hackl* N. Lajosné, fővárosi tanitónő fáradozott.

— **Brandes Ibsenről.** A norvégek hatalmas költője három hónap óta csöndes harcot folytat a halállal. Erről a harcról alig hallatszik hozzánk valami hir. Brandes György a nagy mükritikus a newyorki *Critic* cimü lepban most tesz közzé egy-egy részletet Ibsen végső tusájáról s arról a nagy szomoruságról, mely az északi költők és irók lelkére nehezedik Ibsen betegsége miatt.

— Azóta, hogy az orvosok gyógyithatatlannak jelentették ki Ibsen betegségét, — irja Brandes — mélységes melankólia nehezedik minden skandináv iróra. Krisztiánia lakói különben nem akarják elhinni most sem, hogy a friss, izmos agg ember, akiről megszokták, hogy nap-nap után ott lássák erkélyén vagy szokott kávéházának ablaka mögött, legfeljebb néhány hónapig élhet csak. Az érdeklődés, mely a világ minden tája felől nyilvánul Ibsen iránt, igen nagy. Naponkint háromszor adnak ki jelentést a beteg állapotáról s a bulletinekre hatalmas tömeg vár mindannyiszor. Krisztiánia három legkitünőbb orvosa ápolja Ibsent s a nagy költő betegségének összes költségét az állam födözi. Garmadaszám érkezik naponkint a virág, gyümölcs és a drága bor, melyet tisztelői küldenek Ibsennek. Az állapotát tudakoló látogatóknak se szeri, se száma. De maga Ibsen tisztában van állapotával és nem áltatja magát. Tudja, hogy halálra van itélve s a mi ereje van még, arra forditja, hogy megirja élete történetét. Erről a munkásságáról különben bővebbet senki sem tud. Ibsen visszautasitotta azokat, akik titkárainak ajánlkoztak s amikor emlékiratain dolgozik, mindenkinek távoznia kell a szobából.

— **A vitás tengerszem.** Krakóból táviratozzák: Egy Zakopaneban a vitás tengerszem ügyében megtartott népgyülés azt határozta, hogy *a választott birósági tárgyalások ellenőrzésére állandó bizottságot küld ki*. A bizottságnak, mely már megalakult, tagja többek között Krakó város reichsrathi képviselője, *Rotter*, továbbá *Javorski* Leó lovag és *Bedervovics* tartománygyülési képviselő és a lengyel lapok főszerkesztői, továbbá Zakopane birtokosa, gróf *Zamojski* és számos szakember. A bizottság első ülését már legközelebb megtartja.

— **Egy képviselő halála.** Késő éjjel értesülünk, hogy *Rétyi* Mihály, a *técsői* kerület ujonnan megválasztott képviselője meghalt. Az elhunyt most másodizben képviselte volna kerületét, amely 1896-ban ezernél nagyobb szótöbbséggel küldötte be a parlamentbe. Rétyi Mihály Taraczközön, Máramarosmegyében született 1846-ban. A gimnáziumot Máramarosszigeten a jogot Nagyváradon végezte, majd belépett a megyéjének tisztikarába. 1872-ben a királyi törvényszékek felállításakor Husztra került al árásbirónak, 1877-tól kezdve pedig Técsőn volt járásbiró. Közszeretetben állt s ennek köszönhette, hogy Técsőn olyan nagy szótöbbséggel jutott a mandátumhoz. A képviselőházban is, ahol mint a napló-bizottság tagja müködött, sok barátot szerzett.

— **A kormányzó iszik.** Szamoában kormányzónak lenni s józannak maradni, nem tréfadolog. Az ember egész nap kormányoz, egész héten, sőt egész hónapban csak kormányoz s a mellett még józan is. Ezt elvárhatja az amerikai kormány a misszionáriusaitól, de Tilley kapitánytól ne várjon ilyent. Tilley kapitány e várakozás méltatlan volta miatt annyira fölháborodott, hogy egész nap ivott, egész héten, sőt egész hónapban csak ivott s a mellett egyszer sem kormányozott. Igy büntette meg az amerikai kormányt, mely reá bizta Szamoa sorsát. Az amerikai kormány erre Tilley kormányzóval ugy éreztette hatalmát, hogy elmozditotta hivatalából.

— **A bécsi halálos párbaj.** *Bécs*ből jelenti tudósitónk: Ma temették el igen nagy részvét mellett *Soyka* huszárhadnagyot. A merre a temetés haladt, mindenfelé sok ezer főnyi közönség gyült össze. Megjelent a helyőrség egész tisztikara *Üxhüll-Ghyllenbandt* hadtestparancsnok vezetése alatt. A beszentelés a protestáns helyőrségi templomban ment végbe és a koporsó fölött a protestáns katonai lelkész megható bucsuztatót mondott. A szerencsétlen véget ért hadnagy édesanyját a csapás ágyba döntötte és nem mehetett el a temetésre.

— **Puskin-alapitvány.** Az elszegényedett orosz irók javára Oroszországban nemsokára *Puskin*-alapitványt létesitenek. A nagy orosz költő születésnapjának századik évfordulóján, a kincstár százötvenezer rubelért megvette Puskinnak egykori birtokát és azt e célra használja fel. Gyüjtés utján százezer rubellel szaporitották még ezenkivül az alapitvány összegét. Tervbe vették azt is, hogy egy irói menházat létesitenek, de ezt a javaslatot azzal az érdekes megokolással ejtették el, hogy az irót az *ilyen ellátás egyéni függetlenségében sértené*.

— **Szolgabiróválasztás.** *Nagyszőllős*ről táviratozzák, hogy a megyei közgyülésen tegnap *Morvay* Pált szolgabiróvá választották.

— **A pápa szüretje.** A Vatikán kertjében, a Torre leonina közelében van egy kis szőllőkert, amelyet maga *XIII. Leo* pápa ültetett régebben és amelynek sok tőkéjét maga nemesitette. A pápa nagyon szereti ezt a kis szőllőkertet s ha nyáron átköltözik a kerti villába, ugy naponkint ki-kijár a tőkék közé, gondosan vizsgálgatja fejlődésüket, számlálgatja a fürtöket és vincellérjével, aki földije, gyönyörüséggel tippel a várható szüretre. A kis szőllőkert ezidén különösen szép szüretet igért s a vincellérek körülbelül száz hektoliter borra számitottak. Amikor a szőllő érni kezdett, *Mocenni* kardinális drótsövénynyel vétette körül a Vatikán szőllőjét és szigoruan megtiltotta, hogy a vincelléreken kivül valaki oda betegye a lábát. A tilalom különösen a pápai őrök ellen irányult, akik a Vatikán kertjeit őrzik, de e mellett ugy látszik, sokszor maguk lopkodták a szőllőt. Ennek következtében valósággal ellenséges állapot keletkezett a vatikáni őrök és a vincellérek között. Igy állottak a dolgok s a vatikáni kertben már erősen készültek a szüretre, amikor mult hónap végén *a jég elverte a szőllőt.* Mogyorónagyságu jégdarabok hullottak alá, amelyek nemcsak az idei termést tették teljesen tönkre, hanem olyan pusztitást okoztak, hogy jövőre sem igen várható valamire való termés. Néhány napig titkolták az elemi csapást, de a károrvendő pápai őrök végre elárulták. Csak maga a pápa nem tudja még, hogy szüretjét elverte a jég. Rómában állandóan rossz idő van, ugy, hogy a pápa nem mozdulhat lakásából s azt remélik, hogy a jövő tavaszig ismét rendbe hozzák a szőllőt.

— **A görög-katholikus magyarok akciója.** Diszes kiállitásu emlékkönyvet adott ki a görög szertartásu katholikus magyarok országos bizottsága a mult évi március hónapban rendezett római zarándoklat megörökitésére. A nagyszabásu, gyönyörü emlékkönyv elmondja a magyar liturgiáért folytatott hősies akció keletkezését történetét, s a római zarándoklat történetét, közli az akciónak gazdag és érdekes okmánytárát, amelyből megitélhető az országos mozgalomnak nemcsak nagy dimenziója, hanem jogossága is. A zarándoklatnak a pápa által való fogadásáról szóló fejezet pedig tanuskodik arról a kiváló előzékenységről, amelyben az odasereglett ötszáz magyar hivő a Szent Atyánál részesült és arról a tárgyilagos, korrekt álláspontról, amelyre a szentszék a hazafias és vallásos mozgalommal szemben helyezkedett. Elmondja az emlékkönyv, hogy a pápa azokra a napokra előre megállapitott *programmját megváltoztatta,* csakhogy a magyar zarándokokat fogadhassa és kitüntető szivességgel bánt *Firczák* Gyula munkácsi és *Vállyi* János eperjesi püspökkel, aki előzetesen kikérte a szentatya engedelmét arra, hogy a magyar liturgikus nyelv engedélyezésére vonatkozó emlékiratot átnyujthassa és a kérelmet rövid beszédben is megemlithesse. Az engedelmet erre megkapván a püspök ezeket mondta beszédében a magyar liturgiáról:

Ezen ünnepélyes alkalommal, mi, a két egyházmegye püspökei, legmélyebb fiui hódolattal azért is esedezünk szentségedhez, hogy szabadjon bemutatnunk a görög katholikus magyarok országos bizottsága által megszerkesztett emlékkönyvet, melyben ugy a jelenlevő, mint távollevő több mint kétszázezer görög katholikus magyar hivő, a magyar nyelvnek a görög liturgiában való alkalmazásához apostoli jóváhagyásért esdekel. Midőn ezen emlékkönyvet sz. Péter az apostolok fejedelmének magas trónjához fiui alázattal leteszszük, könyörögve kérjük szentségedet, hogy az emlékkönyvben foglalt bizonyitó okok fontosságát kegyes figyelmére méltatni, annyi katholikus hivő lelki szükségletének kielégitését atyai gondjaiba venni, igazságos kivánságukat kegyelmesen meghallgatni és a magyar nyelvnek liturgikus alkalmazását apostoli jóváhagyásával megerősiteni és megszentesiteni kegyeskedjék.

A pápa mindvégig változatlanul nyájas arccal fogadta a püspök beszédét s aztán szintén latin nyelven adott válaszában atyai örömének adott kifejezést a felett, hogy a római szent jubileum évében Magyarország görög szertartásu katholikusai is a messze távolból elzarándokoltak az apostolok szent sirjához; nagy megelégedéssel fogadta a zarándokok hódolatát és az apostoli szentszékhez való tántorithatatlan ragaszkodásukat; biztositotta őket mindenkori atyai kegyeiről s végül örömét fejezte ki a felett is, hogy mindnyájukat apostoli áldásában részesithette.

A terjedelemre és tartalomra egyaránt jelentékeny diszmü — amelyet számos pompás illusztráció is ékesit — nagyon becses repertóriuma a magyar liturgia mozgalmának, amelyből teljes képét nyerhetjük ennek a nevezetes mozgalomnak. A könyv elejére *Szabó* Jenő udvari tanácsos, az országos bizottság elnöke irt szép, lendületes előszót.

— **Vasuti baleset.** Az Államvasutak igazgatósága a következőket jelenti: Ma reggel 2 óra 5 perckor Méja állomáson a bejáró 1094 számu tehervonat helytelen váltóállitás következtében a másik vágányon álló 1169. számu tehervonatba ütközött. Az előbbi tehervonat első három kocsija kisiklott és megsérült. A vonatot kisérő személyzet közül egy fékező jelentékenyebb, három pedig könnyebb sérülést szenvedett. A forgalom nem akadt meg.

— **A fegyenciipar megszüntetése.** *Plósz* Sándor igazságügyminiszter tudvalevőleg elhatározta, hogy több iparágat, melyet a fegyházakban üznek, fokozatosan beszüntett, mert esztendők óta, s kiváltképp a legutóbbi időben mind hangosabban hangzik iparos körökből az a panasz, hogy a fegyházakban üzött kézmüipar egyenetlen versenyt folytat a hazai szabad iparral és ebből kifolyólag ez a verseny sok iparág kifejlését megzsibbasztja. A fegyencipar megszüntetése tárgyában ma szükebbkörü értekezlet volt az igazságügyminisztériumban, melyen Plósz Sándor igazságügyminiszter elnökölt. Az értekezlet azzal a kérdéssel foglalkozott: Mennyiben szükséges és lehetséges a fegyházak börtönök és fogházak iparüzleti rendszerén változtatni? Minő rendszabályok szükségesek az iparosok sérelmeinek megszüntetésére? s végre, hogy mezőgazdaságot nem lehetne e ezen intézetekben nagyobb mérvben müvelés alá venni. A miniszter már megtette ez ügyben az első lépéseket, amennyiben két fegyház részére vásárolt a rabok gazdasági foglalkozására földterületet. A fentebbi kérdések miuden oldalról történt tüzetes megvitatása után nem zárkózhatott el az értekezlet azon fontos követelmény elől, hogy a sulyosabb szabadságvesztésre itélteket a munkásságra kényszeriteni kell s a javitást szemelőtt tartó biztonrendszer azoknak gazdasági munkáival való foglalkoztatását elkerülhetetlenül szükségessé teszi. A termelési ágak kijelölésénél egyelől helyes börtönrendszer azt követeli, hogy az elitélt olyan munkával foglalkozzék, amely kiszabadulása után a megélhetésre tisztességes keresetet ad neki, másfelől az ország ipari érdekeit szem előtt tartva, akként jelölendők ki, hogy a börtönök és fegyházak termelése a létező iparnak versenyt ne támaszszon s a kiszabadulók kontárságával a képzett iparos elemnek kárt ne okozzanak. Mindezt figyelembe véve az értekezlet olyan megállapodásra jutott, hogy a börtönök és fegyházak munkaereje az ipari foglalkoztatást illetőleg a félkészitmények tömeges termelésére, esetleg olyan cikkek készitésére szoritkozzék, amelyeket Magyarországon eddig egyáltalában nem készittettek, vagy a hazai szükségletet ki nem elégitik. Az igy fennmaradó elem, mely a rabok átlagos létszámának körülbelül 65—70 százaléka a földmivelésre és gazdasági munkára szoritandó, amely lehetségessé teszi e foglalkozási ágnak nagyobb mérvben való kiterjesztését. Az igazságügyminiszter e célból folytatni fogja földvásárlásait s a befektetésekre már az 1902-iki évi költségvetésbe nagyobb összeget vesz fel.

— **Amerikai örökség.** Sokan már nem is hiszik, hogy van még ilyen; ahogy minden pusztul ezen a világon, az amerikai mesés örökség is kiveszőfélben van. Annál nagyobb meglepetés lehet az a hatalmas örökség, amelyről a *Slowo Polskie* cimü lap ad hirt. Ennek pedig, mint Lembergből jelentik, elég romantikus a históriája. Ötven esztendővel ezelőtt történt ugyanis, hogy egy *Horowitz* nevü szegény lengyel zsidó Rzymanow galiciai faluból kivándorolt Amerikából, ahol áttért a katholikus vallásra és a papi pályára lépett. És oly nagy volt hitbuzgósága, hogy mint *san-franciscói katholikus püspök* hált meg. Találtak pedig hagyatékában *hetvenöt millió dollár* értékü készpénzt és értékpapirt. Mivel pedig nem akadt örökös, az Egyesült Államok kormánya vette őrizet alá a hagyatékot. Most erre a nagy vagyonra akadt már örökös: *Horowitz* Aron rzymanowi lakos, az elhunyt püspök testvére. Ez a szerencsés ember már megbizott két sanoki ügyvédet, hogy vegyék fel az örökséget. A két ügyvéd, dr. *Goldhammer* és dr. *Bender* már hajóra is szállt és utban van Amerika felé.

— **Hazakivánkozó kivándorlók.** Évekkel ezelőtt a bolgár kormány a Bánátból néhány ezer szorgalmas földmivelő bolgárt csalogatott Bulgáriába mindenféle igérettel s azzal a célzattal, hogy a bevándorlók majd fejlesztik a kezdetleges bulgáriai földmivelést. A kivándoroltaknak azonban rosszul mehetett a dolguk, mert fölkérték a szófiai osztrák-magyar ügyvivőt, hogy *segitse elő a Magyarországba való visszatérésüket,* ők készek minden ingóságukat otthagyni, csakhogy ép bőrrel térhessenek vissza elhagyott hazájukba. Küldöttségük keservesen panaszolta el az ügyvivőnek, hogy az igért földosztásban mennyire megrövidi tették őket, hogy a bolgár hatóságok rendszeres üldözésének vannak kitéve és az adóbehajtásnál a legkiméletlenebbül bánnak el velük, a bolgár kormány esztendők multán sem tekintette őket a fejedelemség állandó honpolgárainak és az egyes községek is kizárták őket a rendes polgárok jogaiból. A szófiai osztrák-magyar ügyvivőség mindent megtesz, hogy a visszatérni vágyók kivánságát teljesithesse, de akadályul szolgál ebben a bolgár hatóságok beleavatkozása, amelyek nagyösszegü adóhátralékot és egyéb állami illetékeket akarnak a kivándorlóktól behajtani.

— **Három imakönyv.** „Találtatott egy zacskóban három imakönyv, továbbá két munkásigazolvány. Igazolt tulajdonosa átveheti Mendelényi Béla A. rendőrfogalmazónál.“ Ez a pársoros közlemény a *Nagyváradi Napló*-ban olvasható s aki végigsuhan pillantásával ezen a néhány soron, bizony érez egy kis meghatottságot, ha akárhogy edzi is magát a fölösleges ellágyulások ellen. Két munkásigazolvány és három imakönyv egy vedlett zacskóban!... Ha igy a szemünk elé kerül ez a különös csendélet, ellenállhatatlanul von maga után egy kis elmélyedést. A munkás sorsa, ez nyomul előtérbe. A munkás a két keze keserves munkájából és a reménységeiből él. Ha az izomerejével ki tud erőszakolni a mai szükös világban annyit, ami biztositja a mindennapi kenyerét, akad munkás, aki megelégszik. Orül, hogy nem kell koplalnia sem magának, sem szivéhez nőtt családjának. Ennél egyebet nem lát, többet nem tud, vagy nem mer kivánni magának. Van, aki meszszebbre tör. Arra gondol, hogy a mindennapi kenyérnél más is van még a világon s az kijár, dukál neki is és a hozzátartozóinak is. Lázasan forr az agya, vére s ez a forrongás nem mindig a megkettőztetett munkára heviti, nem gyümölcsöző terveket szül benne, hanem izgatja lázongásra, ragadja veszedelmes utvesztők felé, ahol nem a békés megélhetés és a gyarapodó boldogulás terem. Ezek mind többen vannak s a korcsma a tanyájuk. Ezekkel ellenkező irányban jár a nyugodt, békés elem, amely nem elégszik meg ugyan az állapotával, de nem tör erőszakosan a jobb sors felé. Kevesli azt, amije van, többet kiván, mint amennyit a munkája révén megadnak neki, de nem bont korlátokat, hanem küzköd, bizik és imádkozik. Az a Nagyváradon elveszett zacskó azt mutatja, hogy a munkás még hisz az istenében. És vagy hálaimát mond hozzá azért, ami megadatott neki, vagy fohászkodva kéri az eget, hogy bőségesebben áraszsza reá áldásait. Azt a nagyváradi zacskót nyilván nem elveszésre rendezte el a gazdája, hanem ugy maradt el tőle becsületesen, véletlenül. És találtatott benne két munkásigazolvány és három imakönyv. Semmi egyéb. Ez nagyon csekély vagyonka igy magában, s ugy látszik ketten vannak hozzá, hát egyre-egyre még csekélyebb érték jut. Az eset még hatásosabb volna azonban, ha a két igazolvány és három imakönyv mellett legalább két takarékpénztári könyvecske is huzódott volna meg. Ez milyen szép, megnyugtató csoportosulás lett volna ebben a kis kopott zacskóban! . . .

— **Miss Stone követői.** Az amerikai misszionárius kisasszonynak bandita-fogságba jutása sajátságos elhatározásra birta két honfitársnőjét. Két Párisban élő amerikai kisasszony Törökországba utazott s arra a vidékre ment, melyen Stone kisasszonyt elrabolták. Mi sem természetesebb, mint hogy a két dámának nincs más célja, mint az, hogy őket is elrabolják. Nem honfitársnőik sorsára vágyakoznak ugyan, hanem pusztán azért óhajtanak bandita-kézre jutni, hogy élményeiket regényben megirhassák. Elutazásuk előtt nagyobb összeget deponáltak egy párisi banknál, hogy váltságdijuk minden esbetőségre meglegyen. Az excentrikus dámák egyike, Delonoy asszony, huszonnyolcéves, csinos, szőke özvegy, akit szivesen rabolna el bármely európai gavallér is. Kisérőnője a huszonnégyéves Miss Stetson. Remélhetőleg nem járnak ugy a kalandos hölgyek, mint egykor Trinceville kisasszony, akit szintén török banditák ejtettek fogságba. Franciaországból Trinceville kisasszonyért elküldték a váltságdijat, de egy török hivatalnok nyugodtan zsebrevágta az összeget. A kisasszony kénytelen volt meghallgatni a banditafőnök szerelmi vallomását s bár nehány hónap mulva török katonaság kiszabaditotta a rablók kezéből, a kisasszony zárdába vonult.

— **Házasság.** Lovag *Zubovics* Mihály, nyugalmazott honvédőrnagy, horvát tartománygyülési képviselő ma délelőtt a budai görögkeleti szerb templomban vezette oltárhoz *Lázits* Máriát, Lázits Jánosnak, a lipótvárosi kaszinó intézőjének a nővérét.

Forgács (Friedenstein) Móre hónap 13-án, vasárnap délután 3 órakor a dohány-utcai izraelita templomban oltárhoz vezeti *Maerle* Margitot.

— **Nagyar tengerészhajók járása.** Az *Adria* magy. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül ma indult el Fiuméből, mint onnan telegrafálják, a *Baross* Braziliába, az *Andrássy* Marseillebe. A *Stefánia* hazajövet tegnap haladt át Gibraltáron.

— **Zászlószentelés.** *Budafok*on az ottani daloegylet vasárnap 13-án zászlószentelő ünnepet rendez. A zászlóanya *François* Lajosné, a rendező bizottság elnöke *François* Lajos, az ünnepi beszédet *Lung* György székesfővárosi tanácsos mondja. A hangversenyben *Zilahiné Singhoffer* Vilma, *Pleskott* Rezsőné, *Prém* Józsefné, *Szilágyiné-Bárdossy* Irén urnők *Zilahi* Gyula, a Nemzeti Szinház müvésze, a Budai Dalárda és a Ganzgyári daloskör müködnek közre. Társas ebéd is lesz és este tánc.

— **Nagy hideg.** *Kassáról* jelentik, hogy ott valósággal beállott a téli hideg. A hőmérő reggel három fokra szállott alá.

— **Makkainé bánata.** Az első parasztképviselő feleségénél nincs boldogtalanabb asszony a világon. Mióta az urából törvényhozó lett, azóta mintha megváltozott volna a világ s ami eddig becsületes, nyugalmas, haszonhajtó foglalkozás volt, az most mind haszontalan, semmi munka. A tiszteletreméltó asszonyság például tegnap régi, becsületes szokása szerint nagy puttonyban vitte a tojást a vásárra. Az országuton mendegélt, mikor hirtelen megáll egy földbirtokos kocsija éppen mellette. A földbirtokos leszáll a kocsijáról s megszólítja az asszonyságot.

— Bocsásson meg, nagyságos asszonyom — mondja — de nagyon csodálkozom, hogy még most is tojással kereskedik.

Makkainé szomoruan felel:

— Aztán miért?

— Hát mert képviselőnek a feleségéhez még sem igen való már az efféle.

Makkainé most már majdnem sirva fakadt. Lesütötte a szemét s csak ennyit mondott őszinte bánattal:

— No lássa, nagyságos uram, én bizony nem tehetek róla. Ha az uramon olyan nagy tisztességet tettek, hát legyen most már az urak akaratja. De engem csak hagyjanak a magam utján, hisz nem vétettem én az uraknak sohasem. Isten ugyse, hogy én nem tehetek róla.

— **Santos Dumont ujabb kisérlete.** A fáradhatatlan *Santos Dumont* legutóbbi kudarca után ujabb kisérletet tett kormányozható léghajójával. Ma délután ismét felszállott, de nehány másodperc után a *kormányzó-készüléknek* ismét baja támadt, ugyhogy Santos Dumontnak le kellett bocsátkoznia, ami ezuttal baj nélkül történt meg.

— **Virchow jubileuma.** *Berlin*ből táviratozzák: *Vilmos* császár magas rendjellel tüntette ki a jubiláló *Virchow* tanárt.

— **Halálozás.** *Ujváry* István Veszprém vármegye volt alszámvevője, volt igazságügyminiszteri tisztviselő, aki az irodalom terén is működött, tegnap a Szent István-kórházban sulyos operáció után 32 éves korában meghalt. Temetése holnap, szombaton délután 3 órakor lesz a Szent István-kórház halottas házából.

Márkus Eleknek, *Márkus* József főpolgármester fiának a temetése ma dé után ment végbe, a kerepesiuti temető halottasházából nagy és előkelő közönség részvéte mellett. Megjelentek *Rákosi* Jenő, *Halmos* János polgármester, a tanácsosok csaknem valamennyien, igen sok fővárosi bizottsági tag s számos fővárosi tisztviselő. A gyászszertartást *Rostaházy* Kálmán prépost-plébános végezte s a ravatal körül állott a Szent Ferenc-rendiek több tagja. A halottat a kerepesiuti temető egyik legszebb helyén temették el.

*Nagy-Szőllős*ről jelentik: *Buttykay* Sándor megyei főlevéltárnok, 46-os honvédőrnagy ma meghalt.

Pogány Lajosné, született *Jancsek* Erzsébet, Pogány Lajos fővárosi adószámviteli hivatali főnök felesége tegnapelőtt este 46 éves korában meghalt a fővárosban. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

— **A rózsa-utcai feleséggyilkos.** *Sebők* Ferenc szerelőmunkást, aki tegnap a Rózsa-utcában meggyilkolta a vele vadházasságban élő feleségét ma délelőtt hallgatta ki *Tóth* János rendőrfogalmazó, a bünügyi osztály referense. A gyilkos férj nem mutat megbánást és azzal védekezik, hogy önkivületi állapotban követte el szörnyü tettét. Nagyon féltette a feleségét. A tegnapi járásbirósági tárgyaláson észrevette, hogy felesége, *Novák* Mari összenevetett volt főnökével, *Kiss* Gézával és intett is neki. Ez bőszitette fel. Otthon szemrehányásokat tett az asszonynak, aki félvállról felelgetett vissza. Erre kirántotta zsebkését s teljesen önkivületi állapotban összeszurkálta az asszonyt. Sebők féltékeny természetü, ideges ember volt. Két évvel ezelőtt is meg akarta ölni az asszonyt. Akkor azzal gyanusitotta, hogy *Helfer* Ignác asztalossal folytat bünös viszonyt. A házbeliek azonban tisztességes, derék asszonynak ismerték Sebőknét, aki nagyon szerette a férjét. Sebők féltékenysége tehát nem volt egyéb, mint egy beteges agy képzelődése. Sebők viselkedése különben is félőrült emberre vall. A hitvesgyilkost valószinüleg csak holnap kisérik át az ügyészséghez.

— **Uj telefon- és távíróállomás.** A kereskedelemügyi miniszter Beregvármegyében a *polenai* posta-hivatalnál ezzel egyesitett távíróhivatalt létesitetett; Abauj-Torna vármegyében a *jászói* posta- és távíróhivatalnál ezzel egyesitett környékbeli távbeszélőközpontot rendeztetett be s azt egyelőre a belföldi távbeszélő-forgalomba is bevonatta. — A kereskedelemügyi miniszter a vinkovce—zupanje—szávaparti helyiérdekü vasutnak Szerémmegyében fekvő Rokovci—Andrejasevci, Cerna, Gradiste, Zupanje—Szávapar nevü vasuti távirót állami és magántáviratok kezelésére felhatalmazta.

— **Tüz a vidéken.** *Nagy-Szőllős*ről táviratozzák: *Szőllős-Vegardó* község lángokban áll. Nagy szélvész van s igy félő, hogy az egész falu leég. Nagy-Szőllősről és Tisza-Ujlakról a tüzoltók a veszedelem helyére siettek.

— **Egy nagy fizetésképtelenség.** *Bécs*ből táviratozzák: *Anderl* épitési vállalkozó moratoriumot kért. A fizetésképtelen vállalkozó jelzálogadóssága 5½ milió koronát, egyéb adóssága pedig 160.000 koronát tesz ki.

— **Öngyilkos osztálytanácsos.** *Bécs*ből jelentik, hogy ott az éjszaka szenzációs öngyilkosság történt. *Sturm* Róbert, osztrák vasuti miniszteri osztálytanácsos az éjszaka öngyilkossá lett. Sturm 39 éves volt s a legszebb pálya állott előtte. Tettének okát nagyfoku idegességében keresik.

— **A váltóhamisító főhadnagy.** *Czisztérer* Mihály, a váltóhamisitásért letartóztatott honvédőhadnagyról a vizsgálat kideritette, hogy Sopronban is mintegy 10.000 korona értékü hamis váltót értékesitett. Minden soproni pénzintézetnél van egypár ilyen váltó. Az intézetek alig károsodnak, mert a váltókon egy-egy valódi aláirás is van.

— **A bánat.** A *makói* sorozáson sok legény vált be a tavasszal. Mikor megesküdtek a hadnagy előtt, hogy most már tüzön-vizen a császárért élnek, halnak, künn az ablak alatt bánatosan sirtak a magyar anyák. Azóta fordult az idő is s a legények lőlvették a császár kabátját, az anyák pedig fölszáritották könnyüiket. Csak egy legény sirt még tegnap is. A miatt sirt, hogy nem siratta senki, mert nem volt senkinek oka sirásra. *Erdei* Mihályt nem vették be katonának s a szeretője nem vette azóta komolyan. Elfordult tőle s kinevette. Nagy szégyen volt mindenképpen, melyet csak egy dolog tudott megreparálni: a halál. Erdei Mihály erre határozta el magát. Kikisérte pajtásait a kiszombori vasutra, énekelte velük együtt a regrutanótát, elbucsuzott tőlük s azután utánanézett a gőzösnek egy darabig. A kis vasut sipolt s meszsziről hallatszott még a fiuk nótája. Erdei Mihály már akkor ott feküdt a fakó őszi füvön. Két lábát szétvetette s megüvegesedő szemével nézett föl az égre. Agyonlőtte magát szégyenében.

— **Két kaucio-sikkasztó.** A rendőrség letartóztatta *Szudy* Dezsőt, a *Vasárnap* cimü illusztrált hetilap kiadóját, aki *Nagy* Ferenc házmestertől 100 koronát, *Glocker* Vilmos kárpitoslegénytől 300 koronát, *Ellner* Boldizsártól 1000 koronát, *Czinege* Károly fuvarostól 300 koronát vett föl ovadék gyanánt s a pénzt elköltötte. Szudy megszökött a fővárosból, ahova a mult hónapban tért vissza s *Balog* Lajos néven a Sándor-utcában ügynöki irodát nyitott. Társait, *Tóth* Ferencet és *Dobánszky* Kálmánt már régebben letartóztatta a rendőrség. *Szudy* Dezső öccsse *Szudy* Gyula nak, akit a bécsi rendőrség a budapesti főkapitányság megkeresésére különböző szélhámosságokért már letartóztatott. — Egy másik kaucio-sikkasztót is tartóztatott le ma délelőtt a rendőrség. *Pettő* János a neve és a Kerepesi-ut 57. sz. házban lakott. A nyáron egy német napilapban hirdetést tett közzé, amelyben szentesi malmához malom-intézőt keresett. A nagyhangu hirdetésben 125 forint havifizetést, a gabonaeladásból két százalék és a liszteladásból két százalék jutalékot igért. Ezzel szemben 6000 korona óvadékot kivánt. Julius elején a hirdetésre jelentkezett nála *König* Gábor magánhivatalnok és felajánlotta 3036 koronáról szóló betéti könyvét biztositéknak. Pettő ezt el is fogadta és megkötötték a szerződést. Julius 15-én König elfoglalta a szentesi malomnál az állást. Itt azonban kellemetlen meglepetés érte. Megtudta, hogy a malomban már hónapok óta nem dolgoznak, a malom árverés alatt áll és nem is Pettőé, hanem az édesatyjáé. Erre teljött a fővárosba és követelte az óvadékát Pettőtől. Ekkor derült ki, hogy Pettő a 3036 koronát felvette a bankból. Rögtön feljelentést tett a főkapitányságon, de mire a detektivek kimentek Pettő Kerepesi-ut 57. szám alatti lakására, a szédelgő már megugrott. Az óvadéksikkasztót ma Rákospalotán elfogták. Pettő ellen eddig még két feljelentés érkezett, ugyancsak óvadéksikkasztásért.

— **Dinamitrobbanás egy bányában.** *Grácz*ból jelentik, hogy a *Rötscha*-féle kőszénbányában tegnapelőtt dinamitrobbanás volt. Egy bányász meghalt és egy sulyosan megsebesült.

— **Öngyilkos főorvos.** *Debreczen*ből táviratozzák hogy *Soltész* Károly, a diósgyőri vasgyár főorvosa nyolc gramm morfiummal megmérgezte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Soltész atyja Debreczenben lakik, sógora *Dénes* Sándor árvaszéki ülnök.

— **Menetrendváltozás a Dunán.** A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhirré teszi, hogy kisdunai hajója 15-ikétől kezdve Budapestről délután 3 óra helyett 2 órakor, Dömösről pedig reggeli 4 óra 45 perc helyett reggeli 5 óra 45 perckor indul.

— **Villamos elgázolás.** A rákospalotai villamosvasut egyik kocsija ma este fél kilenc órakor a Lehel- és Figyelő-utca sarkán elütötte *Langer* Lajos 63 éves péksegédet. A szerencsétlen embernek, aki ittas állapotban került a kocsi elé, a kerekek elvágták az egyik lábát. A Rókusba vitték Langert s ott rögtön operáták. A rendőrség vizsgálatot inditott a dologban.

— **Rendőri hirek.** A rendőrség ma letartóztatta *Hornik* Simon széhámost, aki egy kerékpárt vásárolt s a szerződésre az atyja nevét irta. Amerikába akart szökni, amikor a pályaudvaron elfogták. — *Stefanek* Mari munkásnő ma az Ornagy-utca 10-ik szám alatt lévő lakásán maróluggal megmérgezte magát. A Rókusba vitték, ahol az éjszaka meghalt. — *Magyar* József Promontori-ut 38. szám alatt lévő lakását álkulccsal felnyitották s onnan 50 korona készpénzt és több ruhát elloptak. — *Bőzsey* Mari 16 éves cselédleány az éjszaka leugrott a Váci-körut 28. számu ház negyedik emeletéről. A mentők a Rókusba vitték, ahol most haldoklik. — Tegnap este a rendőrség razziát tartott a VII. kerületi kapitányság területén és 38 csavargót fogtak össze. Ezek közül 8 igazolta magát, 18-at a főkapitányságra kisértek, 8-at eltolonczoltak s négyet a VII. ker. kapitányságon lezártak.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán *huszezer koronát* nyert 46212, *tizezer koronát* 1809 49202, *ötezer koronát* 60598 68428 52178 68626 50067 65837 64387 84100 80497 10480 33820 30618 50912 15646, *ezer koronát* 31923 85996 40072 25705 74893 70073 30314 62896 83393 31463 39862 99000 94859 43151 80249 94731 96402 37674 71640 25542 563455 83416 1406 49449 48968 44579 68439 8707, *ötszáz koronát* 61111 83419 42811 70393 54493 26009 61473 98024 63978 89793 50783 63249 89055 92220 40702 15161 23468 41666 91979 10427 87867 56308 37331 55529 11505 1634 31256 70052 80841 4574 30775 2653 42617 4446 79662 96498 68194 23428 35732.

Vásároljanak osztálysorsjegyeket Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V. Fürdő-utca 10.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E.** vagy **E. K. E.** gyujtót.

Vasuti altisztek a miniszternél.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, október 11.

Az államvasuti altisztek monstre-küldöttsége ma tisztelgett *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszternél. A deputáció vezetője rövid beszéd kiséretében átnyujtotta a miniszternek az altisztek memorandumát, amelyet a *Budapesti Napló* augusztus 22-iki számában teljes terjedelmében közreadott. A miniszter válasza, amelyet a száhét tagból álló küldöttség előtt mondott, megnyugtathatja a vasuti altisztek testületét. Megigérte a miniszter a méltányolást érdemlő kérések teljesitését s a mozgalom sikerét egyedül attól tette függővé, hogy mérlegelni fogja, mennyiben engedik meg az Államvasutak pénzügyi viszonyai az altisztek helyzetén való gyökeres javitást, a fizetés, lakbér s várakozási idő pragmatikai alapon való rendezését. Biztató jele e föltétel az altisztek sikeres akciójának, mert ismeretes az Államvasutak pénzügyi helyzete és az altisztek memorandumából tudjuk, hogy 3,783.476 korona elegendő mintegy tizenkétezer fáradhatatlan készségü, kitünő erő anyagi gondjainak eltüntetésére. Egyébként nem is kell minuszképpen levonni a javitásra szükséges teljes összeget az Államvasutak jelentős fölöslegéből, hiszen az altisztek kérésének teljesitése fokozott buzgóságot vált ki a testületből s ez a fokozott buzgóság a büdzsében megfelelő pluszt termel. Kivánságaik legfelsőbb elbirálása elé teljes bizalommal és reménységgel tekintenek tehát az altisztek, akiknek igazai mellett különben a vasuti tisztviselők is szót emeltek. A méltányosság s a mértéktartás keretében alakult ki a vasuti tisztviselők, az altisztek, az állomáselőljárók s felvigyázók, az irodatisztek és a kezelőnők akciója; valamennyinek igazságos birálója lesz a döntő fórum is. Örömmel jegyezzük föl a mozgalmak sikerének minden jelét, hiszen a *Budapesti Napló* kivette részét az akciók előkészitésének, irányitásának s fejlesztésének munkájából. Igaz ügyért szives készséggel szállottunk sikra, a vasutasok ügyének sikere méltóképpen jutalmazza a mi munkánkat is.

•

A vasuti altisztek augusztus 4-iki országos értekezletének határozata értelmében *Barok* Sándor, az altiszti mozgalom kitünő képzettségü, érdemes elnöke készitette el az altisztek memorandumát, amelyet szószerint közöltünk. Ezt a memorandumot ma délután négy órakor nyujtotta át az altisztek száhét tagból álló küldöttsége *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszternek. A miniszter kegyesen fogadta a küldöttséget s szives szavakban adott választ a deputáció szónokának beszédére.

Barok Sándor az altisztek memorandumát a következő beszéd kiséretében nyujtotta át a miniszternek:

— Kegyelmes uram! Mi itt, a magyar államvasutak altiszti karának országos küldöttsége anyagi helyzetünk javitása tárgyában az emlékiratunkban összefoglaltakat, mintegy tizenkétezer családnak fohászát nyujtjuk át azon alázatos kérelemmel, hogy kegyeskedjék bennünket kegyelmes uram, atyai jóindulatába fogadni s nagy munkái közé a magyar

államvasuti altisztek anyagi javitásának reformálását is felvenni.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter keresetlen szavakban, röviden válaszolt erre a beszédre, miután a memorandumot átvette.

— Az egyes részleteit kérelmeiknek — ugymond a miniszter — a lapok utján ismerem már. Itt az egyes részletekre nem is terjeszkedhetem ki, de tanulmány tárgyává teszem az összes kérésüket és amennyiben az Államvasutak pénzügyi viszonyai megengedik, teljesiteni fogom kérelmeiket.

Lelkes éljenzés hangzott föl a miniszter beszéde után, mire a küldöttség tagjai a legjobb reménységgel elteive, távoztak a minisztérium dunaparti palotájából.

Az altisztek küldöttsége a memorandumot már szerdán átnyujtotta *Ludwigh* Gyulának, az Államvasutak elnökigazgatójának, aki tudomásul vette, hogy az altisztek a hivatalos ut betartásával fordulnak kérelmükkel a kereskedelemügyi miniszterhez.

Falk Miksa jubileuma.

Budapest, október 11.

Dr. *Falk* Miksa ötven esztendős tudori jubileuma alkalmából diszszámot adott ki az Ország-Világ. Ebben a számban közéletünk jelesei irtak Falk Miksáról, sikerekben gazdag pályájáról; közli ezenkivül ez a szám a jubiláns arcképeit, továbbá Deák Ferenc két levelét hü reprodukcióban. Deák Ferenc egyik levele, amely Budapesten kelt 1874 november 2-ikán, különösen érdekes; a levél ugyanis *Széll* Kálmán kezeirása, ugyanolyan, mint a miniszterelnök jelenlegi irása s az aláirás Deák Ferenc reszkető kezevonása. Deák Ferenc egy másik, Falk Miksához intézett levele, amely Rákón 1872. julius 6-ikán kelt, igy hangzik:

Tisztelt barátom!

Szives köszönet nyájas barátságos figyelmedért. Széll Kálmán ugyan rendesen kapja lapodat, de még is jól esett nekem, hogy azt a lapot, mely Zelenics elbeszélését jutalmazza, megküldötted. Emlékszem én is sok körülményre melyet Zelenics elmond s nagyon örültem hogy annyi melegséggel emlékezett rólam. Isten véled! Kálmán szivesen tisztel. Öszinte tiszteletel

hü barátod
Deák Ferencz.

A magyar közélet számos jelese irt Falk Miksáról. Az emléksorokból a következőkben adunk mutatót:

Falk, a jó katona.

Szolgálta, védte híven a hazát
Őrségen, harcban ötven éven át,
Helyét nem hagyta. Mindig résen állott.
Még most is a legelsők közt találod!

Egy toll, csak egy toll volt a fegyvere,
De nagyszerűbb csatákat nyert vele,
Mint zsoldosok tömérdek légiója.
Kaiaplevéve kell beszélni róla!

Ábrányi Emil.

•

Bizonyosnak látszik, — irja *Bródy* Sándor, — hogy Falk politikai zseni, akit, ha születése után mennyezetes bölcsőben ringatnak — és nem ruhás vagy kenyeres kosárban — mint ahogy történt — ha csak középnemes familiából születik is: ma már többször megbukott volna mint külügyminiszter vagy más jelentékeny hatalmi állásban lévő és folyton felülkerekedő államférfiu. Igy hivatalos állás nélkül csak a hivatalosokat dirigálta és a kitünőket szolgálta, de mindig olyan módon, ahogy ő akarta, ugy hogy e szolgálat megtisztelte azokat is, őt magát is. Az utolsó ötven esztendőben mindenben benne volt ami igazi politika, mindig a főforrásnál, sohasem irányitották vagy maga irányitott, vagy csatlakozott. Bátor kemény, csaknem gőgös és mégis sima németül iró és mégis fanatikus magyar: ime, ezekből az ellentétekből áll ez a harmónia akit doktornak és ujságszerkesztőnek neveznek a polgári életben.

•

„Tandem, tandem aliquando!"
Igy szól máskor,
Csillaghulláskor,
Maga a dekorálandó!

„Tandem, tandem aliquando!"
Mondom ez esetben én
S vélem a közvélemény.

Dóczi Lajos.

•

Február 1-én — irja emlékezésében báró *Hornig* Károly veszprémi püspök — valahogy végeztem az őt tanárral — Isten nyugasztalja őket! — akik ugy lettek, mintha tőlem akarnának héberül vagy chaldul tanulni, sőt olyant is kérdeztek tőlem, amit magam se tudtam; de azért gyertyaszentelő napján neki állottam vagy 50, azaz ötven (Fk) cikknek s megszakitás nélkül au courant-tá olvastam magamat amely utóbbi, némileg kétes becsü kifejezésért ne tessék a Nyelvőrnek denunciálni.

Ilyen volt — innen-onnan negyven esztendeje — Falk mi előttünk, fiatalok előtt s ugy tudom, hogy tekintélye és nemes, komoly népszerüsége azóta éppoly arányokban növekedett, a minthogy növekedett irói, publicisztikai és politikai működésének terjedelme és sulya.

•

Kimagasló egyéniségének sulyát — irja *Kulinyi* Zsigmond — magasra fokozta az, hogy ország- és világszerte elismert publicisztikai toltát a legnagyobb jelentőségű államiratok készitésére vették igénybe és éppen az a megtisztelő a céhre, a hivatott ujságirók céhére, hogy a mester csillogtatta ugyan az ő kezében oly imponáló tollat az állam felelősségteljes szolgálatában is, de ezt csak nobile officiumból tette és végig megmaradt a hirlapiró-karban, e testület méltó büszkeségének.

•

Most tudom még — ugymond *Márkus* Miksa — hogy Falk Miksa philosophiae doktor. Azok után, amiket a legkülönbözőbb rangu és rendü embereknek „beadott", azt hitiem, hogy medicinae doktor.

•

A vezér nagysága — irja *Szatmári* Mór — lelkesiti a közkatonát. Én közkatona vagyok abban a táborban amelynek vezére Falk Miksa. És amikor rágondolok, valóban tüzes lelkesedéssel szeretem a mesterségemet.

•

Csak sóhajjal vallhatom, — irja *Singer* Zsigmond — hogy én vagyok ez idő szerint Falk Miksának legrégibb munkatársa. Nem szellemi és nem önálló, hanem csak manuális munkatársa. Midőn 1868-ban Budapestre hivták, hogy a Pester Lloyd szerkesztését vállalja, én voltam majd egy esztendeig a gyorsiródiákja. Nekem mondotta tollba vezércikkeit, amelyeken akkoron az ország figyelme csüngött. Ez nem jubiláris tulzás, ez valóság. Tanuja voltam ama cikkek keletkezésének, tanitványa a mesternek. Elárulhatnám, mily bámulatos könnyedséggel dolgozott, hogy áradt ajkáról a szó megszakitás vagy megállás nélkül. De elvégre ez csak a mesterség, a forma, amelyet elsajátithat olyan is, akinek a szavak szaporitása, a irázisok halmaza belső tartalom nélkül is a fődolog. A modern hirlapirásban a tautologia eme vitézei nem ritkák. De nem ilyenek voltak ám Falk Miksa akkori cikkei. A forma simasága és egyöntetüsége vetélkedett a gondolatok tartalmasságával, a logika élességével, a tudás sokoldalusságával.

•

Középszerü elme — igy hangzik Weisz Berthold emléksora — oklevél által jelentőséget nyer, az oklevélre pedig fényt a lángész áraszt.

•

Ezen kivül szép emléksorokat irtak Falk Miksáról még: Agai Adolf, Atzél Endre, Bánóczi József, Beksits Gusztáv, Bodnár Zsigmond, Bonitz Ferenc, Császár Ferenc, Fekete Ignác, Földes Béla, dr. Friedrich Tivadar, Gelléri Mór, Hevesi József, Jókai Mór, Latinovics Géza, Lauka Gusztáv, báró Lévay Henrik, Sz. Maszák Hugó, dr. Münnich Aurél, dr. Mágócsi Dietz Sándor, dr. Mandel Pál, Molnár Viktor, Pildner Ferenc, Polónyi Géza, Radó Antal, Ráth György, Rothauser Miksa, Salamon Ödön, Szépfaludi Ö. Ferenc, Sipos Ignác, dr. Székely György, dr. Schreyer Jakab, Szterényi József, Strausz Adolf, Szekula Gyula, dr. Thaly Kálmán, Várady Antal s Vadnay Károly.

Üsd, nem apád!

— Három felvonás. —

(Történik a közel jövőben. *Személyek:* A tanitó ur, a fiu, a papa és az iskolaszolga. *Jegyzet.* Rövidség és a könnyebb áttekintés okából a darabban előforduló pofonok egyszerü körrel, ilyennel: ○ vannak jelezve.)

I. felvonás.

A tanitó ur: Álljon fel ... álljon fel ... *(a noteszében keresgél)* ... álljon fel Benedek Pista.

A fiu: Na, végre felszólitott. Erre az emberre már rég spiccelek.

A tanitó ur: Édes jó fiam, mondd meg nekem, mennyi kilencszer hat.

A fiu (rövid habozás után): Kilencszer hat, az tizennégy.

A tanitó: Nonono. Gondolkozzál csak egy kicsit.

A fiu (gondolkozik): Ja igaz. Kilencszer hat az negyvenezer.

A tanitó: Azt kell hinnem, hogy szándékosan mondasz ilyen badarságokat.

A fiu: Magának nem kell hinni semmit. Maga kérdezzen és ha rosszul felelek, irjon be abba a zsiros noticba, amit akar. Értette?

A tanitó: Édes gyermekem, ugy veszem észre, hogy te tiszteletlen hangot használsz.

A fiu: Ugyan fogja be a száját.

A tanitó: Mit mondtál?

A fiu (örömmel): Azt mondtam, hogy maga egy mamlasz.

A tanitó: Ezért meg foglak verni.

A fiu (kitörő örömmel): Mamlasz, mamlasz, mamlasz!

A tanitó: Te goromba! ○ Te neveletlen! ○ Te ○ ra-Okon-Ocát-Olan!

A fiu (az öröm extázisában): Na csakhogy rám ütött! Na csakhogy megvert! Egy hónap óta várok erre! *(Veszi a kalapját és elrohan. Az osztályban kinos csönd.)*

A tanitó (lényegesen szelidebb hangon): Ki ismeri a Benedek Pista apját?

Egy másik fiu: Én.

A tanitó: Milyen ember?

A fiu: Hü, az nagyon erős ember!

(Kinos csönd és hosszu szünet.)

II. felvonás.

A fiu (otthon): Papa, papa! Papuskám!

Az apa: No, mi az fiam? Pénzt találtál az utcán?

A fiu: Nem! Papám ... *(az örömtől nem tud szólni.)*

Az apa: No, mi az? Egyest kaptál?

A fiu: Nem! Képzeld csak, pofonütött a tanitó!

Az apa: Milyen szerencse! Csej, huj, de örülök! Gyere Pista, megyünk és visszapofozzuk a tanitót!

A fiu: Menjünk papa, siessünk ...

(Az iskolába érnek.)

A fiu: Gyerekek, gyerekek! Fel fogják pofozni a tanitó urat!

Az apa (a tanitóhoz): Maga ütötte meg a gyermekemet? ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

A tanitó: ○ ○

Az apa: ○

A fiu (titokban): ○

Az apa: Majd adok én magának!

A tanitó: Hivják be az iskolaszolgát! János! Maga az? Dobja ki ezt az embert!

János: Igenis. ○ ○

Az apa: ○

(Kituszkolják.)

III. felvonás.

(Otthon.)

Az apa: Na ez megkapta.

A mama: Magverted?

Az apa: Csak ugy szikrázott a szeme. És ez a haszontalan, hálátlan fiu még meg se köszöni! ○

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **A jövő évi közmunkaprogramm.** Ma délelőtt ülést tartott a 100 milliós kölcsönből fedezendő munkák programmjának megállapitására alakitott bizottság, *Halmos* János polgármester elnöklése mellett; előadó *Meliy* Béla tanácsjegyző volt. Az elnöklő polgármester hangsulyozta a megnyitó beszédben, hogy a közmunka-programm megállapitásában ezuttal különösen előtérbe kell lépnie a takarékosság elvének s igy csakis annyi munkát vegyenek fel, a menynyit az 1902. évben tényleg el lehet végezni s igy ki is kell fizetni. A tárgyalás folyamán a polgármester hangoztatta elvet figyelembe is vették, ennek eredményeképpen a nagyobb tételekből tetemes törlések történtek. Egyike a legnagyobb törléseknek a káposztásmegyeri vizmü IV. szakaszának az épitésénél történt, ahol a 905.000 korona előirányzatot leszállitották 105.080 koronára, tehát töröltek 800.000 koronát, illetőleg ezt a nagy összeget a további évekre hagyták. Az I. ker. fehérsas-téri iskola épitésére *Bárczy* István tanácsos 80.000 koronának az 1902. évre való átvitelét kérte, a polgármester azonban ismételten kijelentette, hogy semmiféle olyan munkálatnak a költségmegállapitásához nem járulhat hozzá, amelynek az 1903. évben folytatásának kell lennie; már pedig erre az iskolára az 1903. évre van fölvéve az előirányzat, 320.000 korona összegben. E szerint a tanácsos kivánsága nem teljesithető. A bizottság nem szavazta meg a 80.000 koronát. A II. kerületi külső részbeli elemi iskola telekszerzésére 30.000 korona volt felvéve. Törölték, mert a telekszerzés 1903-ra maradhat. A VII. ker. Nefelejts-utcai iskola épitésére és felszerelésére felvett 60.000 koronát is törölték; hasonlóképp töröltek további 520.000 koronát az iskolák épitésére felvett összegekből. Mindössze 3,099.562 korona volt előirányozva iskolák épitésére és felszerelésére s ezt a bizottság az 1902. évre leszállitotta 490.000 koronára. A vágóhidak és állatvásárok tételénél töröltek 60.000 koronát, a hütőberendezés s a vizzel és villamos világitással való ellátás cimén. Törölték a III. kerületi előljáróság épületére felvett 300.000 koronát. A Sárosfürdő épitésére előirányzott 1,000.000 koronának felét, 500.000 koronát töröltek a jövő évi költségvetésből. A Gellérthegy alsó sikjának a kövezésére felvett 107.355 koronát törölték. Hasonlóképp töröltek 642.207 koronát, a még hátralevő kőpart-kövezésekből. A bizottság e szerint a 8,506.738 korona előirányzatból *3,104.642 koronát törölt*, ugy, hogy az 1902. évi közmunkákra 5,402.096 korona marad.

(*) **A főváros középitési bizottsága** ma délután *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A napirend előtt *Quittner* Zsigmond bizottsági tag helyteleniti, hogy az iskolák épitkezését mindig

késő őszszel kezdik meg, aminek káros következményei, hogy drágábbak az egységárak, az épitkezés rosszabb, a falak nedvesek. Kérdi a polgármestert, hajlandó-e a tanácsnál olyan irányban szóvá tenni az ügyet, hogy az iskolák épitését ne őszszel, hanem tavaszszal kezdjék meg. Az elnöklő alpolgármester inditványára a bizottságból az interpellációnak megfeleló előterjesztést intéznek a tanácshoz. A napirend során a mérnöki hivatal bemutatja a Szabadság-tér módositott terveit. Az eredeti tervet a bizottság már elfogadta s a módositás az épitendő tőzsdepalota kiszögelése miatt vált szükségessé. A mérnöki hivatal ezzel kapcsolatban bemutatja a park körüli vaskorlát terveit, és két egymással ellentétes kérvényt. Az egyik kérelmet *Alpár* Ignác, a tőzsdepalota épitésze terjeszti elő, kérve, hogy a parkozási munkálatokat függesszék fel a tőzsdepalota fölépitéséig, mert a növényzet nagyon szenvedne miatta. A másik kérelem a Szabadság-tér lakóitól ered, akik a park létesitését sürgetik.

Több felszólalás után a bizottság a módositott terveket elfogadta, hozzájárult a vaskorlátok terveihez a két kérelem közül pedig a Szabadság-tér lakóinak is eleget fog tenni, amennyiben a parkozást végrehajtja, *Alpár*ának is, amennyiben a börzepalota épitkezésére lehetőleg a Széchenyi-tér oldalán fog helyet hagyni. — *Lafrankó* Károly és társai a tervbe vett Csanády-térbe (V. kerület) eső telkük kisajátitásáért folyamodtak a fővároshoz. Ez ügyben több izben történt üzenetváltás a közmunkák tanácsával, amely sem a kisajátitás költségeihez hozzájárulni, de viszont a kisajátitást elejteni sem akarta. A középitési bizottság ma kimondta, hogy inkább elejti a Csanády-tér eszméjét, semhogy a kivánt magas árat fizesse a kisajátitásért. Minthogy a közmunkák tanácsa ehhez előreláthatólag ismét nem fog hozzájárulni a döntés ez ügyben a belügyminiszter elé kerül.

(*) **A pénzügyi és gazdasági bizottság** ma délután ülést tartott *Matuska* Alajos alpolgármester elnöklése mellett, előadó *Baló* László fogamazó volt. Tárgyalta a bizottság annak az ajánlati tárgyalásnak az eredményét, amelyet az uj sertés-közvágóhid mellett lévő szemétdomb elhordatására nézve tartottak. *Folknaházy* Lajos tanácsjegyző előadta, hogy a most elrendelt uj árlejtésnél 23 ajánlat érkezett be s ezek közt a legkedvezőbb 174.250 koronára szól. *Mérő* János, *Herzog* Péter *Deutsch* Sándor *Kurfürst* Miksa, *Fenyvesi* Adolf, *Feleki* Béla, *Hevesi* Ödön, *Hartenstein* Zsigmond és *Fülöp* Károly, továbbá az elnök és *Vasilievics* János hozzászólása után hozzájárult a bizottság az emlitett legkedvezőbb ajánlat elfogadásához azzal, hogy *a 174.250 korona átmenetileg a százmilliós kölcsönre utaltassék.* — A városligeti Stefánia-uti kioszk bérlője tervet mutatott be a kioszk ujjáalakitására, azzal a kérelemmel, hogy a szerződését, amely 1905-ben jár le, hosszabbitsák meg 12 évre. Az ügyosztály a hat évre való meghosszabbitást javasolja, elfogadva a beruházásokra vonatkozó tervet. *Palotai* Rezső nem tartaná helyesnek, ha az öt év mulva lejáró bérlet felől már most határoznának. *Vasilievics* János tanácsos kifejti, hogy az ügyosztály abból indult ki, hogy a közönségnek modern kioszkot kell rendelkezésre bocsátani s ezért hozzájárult ahhoz, hogy a bérlet hat évre hosszabbittassék meg, ugy, hogy a bérlő tényleg befektessen 56.600 koronát az uj épitkezésbe. A bizottság hozzájárult a bérletidőnek hat évre való meghosszabbitásához.

SZINHÁZ. ZENE.

** **Nemzeti Szinház.** Laube drámája, *Essex* került ma szinre egészen telt nézőtér előtt. Bizonyosra vehetjük, hogy a közönség érdeklődése nem a drámának, hanem a szereposztásnak szólott. A darab — Schiller *Stuart Máriá*jának gyönge variánsa — meglehetősen elavult, de két főszerepét *Jászai* Mari és *Márkus* Emilia játszsza és ez a két név hatalmas vonzóerőt jelent. Laube Erzsébet királynője jellemzés dolgában meg sem közeliti Schiller büszke és irigy királynőjét. Gyöngesége csak akkor nem kirivó, ha gyarlóságát olyan nagy művésznő takarja el, mint *Jászai* Mari. *Jászai* Mari alakitásában a szerep él és imponál. A művésznő rendkivüli egyénisége szenvedélyes asszonynyá és félelmes uralkodónővé teszi ezt az alakot. Játékának ereje és méltósága fölemeli a szerzőt és elfeledteti a nézővel, hogy másodrangu darabbal van dolga. *Márkus* Emilia viszont lady Rutlandot menti meg szép és nemes művészetével és piros, meleg vért önt a halvány, szentimentális, sablonos szerepbe. A férfiszereplők közül *Pálfyt*, *Gyenest*, *Gabányit*, *Dezsőt* emelhetjük ki. De a férfiak itt nem olyan erősek, mint az asszonyok. Észrevétetik velünk, hogy a darab történeti hüsége épp olyan szegényes, mint drámai igazsága. *(d. e.)*

** **Magyar operaénekes Bécsben.** *Beck* Vilmos, a budapesti Operaház tagja ma folytatta vendégszereplését a bécsi udvari operában. Az *Afrikai nő Neluskó* szerepében lépett föl és nagy sikert aratott. A közönség többször nyilt szinen tapsolta meg; a művész a felvonások végén sokszor jelent meg a lámpák előtt.

** **Opera.** Az Operaházban holnap W. *Krammer* Teréz szász királyi udvari énekesnő vendégfellépésével *Aida* kerül szinre. A vendégművésznő a cimszerepet játszsza. Amnerist *Bartolucci* V., a főpapnőt *Berts*, Radamest *Alberti* Ramphist *Szendrői*, Amonasrot *Takács*, a királyt *Kornai* adják. Az előadást bérletfolyamban (108. sz.) tartják.

** **A Magyar Szinház ujdonsága.** A *Magyar Szinház* legközelebbi ujdonsága *A svihákok* cimü *Ziehrer*-féle operett lesz, mely az idei nyáron nagy müsordarabja volt a *Városligeti Szinkör*nek. Az operett betanulásához már hozzáfogtak s bemutatóját, mint értesülünk, még október végén megtartják.

** **Bosnyákok a Népszinházban.** A Boszniából Budadapestre érkező vendégek azt az óhajtásukat fejezték ki, hogy itt időzésök alatt a *Népszinház*nak egy előadását is végignézhessék. A *Népszinház* igazgatója készséggel bocsátott a vendégek rendelkezésére kedvezményes jegyeket egy hétfőn, 14-ikén tartandó népszinmü-előadásra. Szinrekerül a *Pirosbugyelláris*, Zsófi szerepében *Blaha* Lujza asszonynyal. A boszniai vendégek a földszinti zsöllék s az első erkély nagyobb részét fogják elfoglalni.

** **Egy régi szinész halála.** *Kolozsvár*ott tegnap a régi magyar szinészgárdának, amely még az *uttörők* nehéz munkáját végezte, egy érdemes tagja, *Fehérváry* Antal halt meg. Az agg müvész már évtizedek óta élt visszavonulva a szinpadtól *Kolozsvár*ott, ahol mindenki jól ismerte s ahol közszeretet övezte. Annak idejében a leghiresebb s a legkedveltebb müvészek közé tartozott s egyes alakitásai, mint pl. a *Cigány*, ma is emlékezetében él azoknak, akik látták. Még a régi kolozsvári *Nemzeti Szinház*nak volt tagja s abból a csekély hatvan korona havi nyugdijból élt, amelyet ez a szinház juttatott neki. Halála nemcsak mindenütt igaz részvétet fog kelteni, ahol csak a régi gárda ez erős oszlopát ismerték. Több fia és unokája siratja. Temetése szombaton lesz. A kolozsvári *Nemzeti Szinház* müvészi személyzete testületileg részt vesz a temetésen.

** **Az Ilka Kolozsváron.** *Megyeri* Dezső, a *kolozsvári* szinház igazgatója ma kezdi meg az operaelőadások sorozatát, még pedig magyar dalmüvel, az *Ilka*val. A cimszerepet Z. *Bárdi* Gabi énekli. *Zita* szerepében pedig *Fenyvessi* Margit mutatkozik be a közönségnek. A ritka szép althangu énekesnő föllépte elé, akit idegenből, a *strassburgi* operából szerződtetett vissza *Megyeri* igazgató, nagy várakozással néz a kolozsvári közönség.

** **Francia filharmonikusok Berlinben.** *Colonne*, a hirneves francia dirigens, a német császár egyenes meghivására zenekarával hangversenyt ad a *berlini* udvari operában. A hir annál érdekesebb, mert ezuttal történik először, hogy francia müvésztársaság a *berlini* udvari szinházban szerepel. *Colonne* hangversenye november 2-ikán lesz.

** **Alessandro Canaris.** A kéznek bizonyos foku ügyessége, gyorsasága s egy-két primitiv készülék régebben elegendő volt arra hogy valaki számára a hires büvész a szemfényvesztő cimét megszerezze. Ma a közönség már követelőbb, nem elégszik meg azokkal a mutatványokkal, melyek pár évtized előtt ámulatba ejtették apáinkat. A büvészet modern mesterei ma már a tudományok ujabb vivmányait is fel kell használniok, mert a közönség csak akkor akceptálja mutatványaikat, ha azokban elmélkedésre érdemes anyagot talál. A modern büvész a kémia, fizika, mechanika vivmányait veszi igénybe, ezekkel produkál oly dolgokat, melyeket eleinte csodásnak hisz, később kelló magyarázat után nagyon is értheto tüneménynek talál a laikus. Ilyen fajtáju mester, *Canaris* tanár, ki miután *Párisban*, *London*ban, *Madrid*ban, *Konstantinápoly*ban és *Athén*ben rendezett nagyérdekü előadásokat, minket is felkeresett, hogy mutatványait az occulismus és lélekidézés köréből a magyar közönséggel megismertesse. Kisérőtársa *Albany* kisasszony, egy fiatal olasz hölgy, ki a médium szerepét játszsza. Canaris tanár, ki több európai udvar előtt is nagy sikerrel mutatta be a spiritizmus és modern szemfényvesztés csudáit, legközelebb az *Uránia* szinpadán rendez előadást. Azok, akik a görög származásu mester külföldi diadalairól olvastak, nagy érdeklődéssel néznek budapesti előadásai elé, melyekre előjegyzéseket már most elfogad a szinház pénztára.

** **Földesy Arnold,** az a zseniális gordonkaművész, aki tüneményes játékával bámulatba ejtette a külföldet, tanulmányutjáról hazatérve, november 4-ikén a Royal-szálló nagytermében hangversenyt rendez. Jegyek a „Harmonia" zenemükereskedésben, Váczi-utca 20. szám alatt kaphatók. Az ifju müvész ezuttal Budapesten csak egy hangversenyt rendez, amely bizonyára a legszlesebb körökben fog érdeklődést kelteni.

** **Kisfaludy Szinház.** *Bokros* József, a Kisfaludy Szinház igazgatója a titkári teendőkkel *Gerő* Izsót bizta meg. A *Mozgó fényképek* szombaton kerül először szinre a Kisfaludy Szinházban. A Vigszinház nagy sikert aratott bohózata iránt a óbudai közönség körében általános az érdeklődés. — Vasárnap két előadás lesz; délután féthelyárak mellett szinre kerül *Vén bakancsos és fia, a huszár* cimü népszinmü, este rendes helyárakkal pedig *Berczik* Árpád népszinmüve, a *Parasztkisasszony.*

** **Vidéki szinészet.** A *temesvári* szinházban nagy sikerrel hozták szinre Bisson bohózatát, az *Államtitkárt*, melyben *Horváth* Paula mutatkozott be Susanne szerepében és már ez első föllépésével teljesen meghódította a temesvári közönséget. Nyilt szinen is viharos tapsokkal honorálták diskrét, közvetlen, ötletes játékát. Az uj tagok közül nagyon tetszik még *Leövey* Leó, ki ugyaz *Államtitkár*ban mint a *Furcsa háboru* Boldizsár szerepében nagy sikert aratott s a temesvári sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékszik meg kiváló müvészetéről.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** Érdekes előadás lesz ma este a magyar királyi Operaházban. Verdi operája, az Aida kerül szinre, a cimszerepben W. Krammer Teréz asszonynyal, aki ezuttal énekel először Operaházunkban. Az opera ez előadását a Telefon Hirmondó előfizetői odahaza, a lakásaikon is végighallgathatják, mert a Hirmondó azt teljes egészében közvetiteni fogja. Mindazok, akik a magasabb zenét szeretik, kiváló élvezetet szerezhetnek maguknak az opera előadásának, illetve Krammer Teréz szász királyi udvari énekesnőnek meghallgatásával. Az opera közvetitése után az est folyamán érkezett eredeti hireit olvastatja fel a beszélő ujság, majd annak bevégezte után 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül.

A Vesztaszüzek.

— *A Magyar Szinház bemutatója.* —

Budapest, október 11.

A görög mithologia, amely *Offenbach* mester klasszikus librettistáit, *Meilhac*-ot és *Halévy*-t, a világ legszellemesebb operett-librettóinak a megirására inspirálta, megihletett két dekadens ifju franciát s ha klasszikus elődeik után kissé vakmerő vállalkozás volt is, betértek ők is a pyndarosi berkekbe, ahol a pogány jókedv tobzódik.

Depré és *Bernéde*, a *Magyar Szinház*ban ma este bemutatott *Les petites Vestales* librettistái azonban, mint igazi dekadensek, nem haladnak *Meilhac* és *Halévy* nyomán. A görög mithologia nem arra való nekik, hogy szatirát irjanak a saját korukra s a klasszikus görög kor embereiben kipellengérezzék nagy korlársaikat, — egy poétikus szerelmi történetet játszatnak le antik keretben minthogy az telidesteli van aranyos derüvel s alkalmat ad operettszerü anakronizmusokra. A história maga különben bátran történhetnék napjainkban is.

Ez azonban nem változtat azon az örvendetes tényen, hogy *A Vesztaszüzek*ben ismét egy bájos, itt-ott igazi prézistől áthatott történethez jutunk, amelybe nem bujul bele a néző, mint az angol operett-szövegek értelmetlen hóbortjaiba és cirkusz-tréfáiba. Scopas a szobrász — akit egyébiránt Donáth Gyulának is hivhatnának — modellt keres egy Vénusz-szoborhoz, amelyet Patacles bankár rendelt meg nálá. Tökéletes női idomokat keres s meg is sejti ezeket egy halászleányban, Cyprisben. A görög *Fischerin du kleine* azonban rémségesen szemérmes s az se birja szüzi köntösének a megoldására, hogy szive lobot vetett a szép szobrász láttán, de mikor tanuja annak a jelenetnek, mikor Bachis, a szobrász megunt szeretője kalapácscsal neki esik szerelmese egy remekalkotásu Vénuszának s látja kétségbeesését, elhatározza magát, hogy modellt áll neki egy másik Venushoz. Fehér köntöse habos leplét szét is libbenti, — ami nagyon kedvelt látvány operettszinpadon s amiért voltaképpen kitalálták a szinházi látcsöveket.

De ez már nem tartozik a mesére. A mesére annyi tartozik még csak, hogy Scopas, a szobrász, a harmadik felvonás végén nőül veszi a szemérmes Cyprist. És a cimbeli Vesztaszüzek? Nos, hát az operettben ilyen szüzecskék is vannak — pour l'honneur de drapeau. (A draperia rajtok azonban nagyon kevés!)

Ezt az idillikus kis történetet egy pár pompás epizód-figura tarkitja: Pyrogéna, a férjét felszarvazó menyecske, Diogenes, akit az ifju francia librettisták ugyancsak kiforgattak mithologiai jóhiréből, Bachis, egy antik orfeum-diva, akit nagyon ifju — huszárkáplároknak se igen szabad beszélni hallani.

Ha erre a Bachisra a felejtés jótékony fátylát boritjuk rá, (de jó vastagot, nehogy a szava áthalljék rajta), akkor a *Depré* és *Bernéde* librettója nagyon kedves kis bolondság, amelyet élvezettel hallgathatunk végig. Sok helyütt kedves humor buggyan ki belőle s egy kis poézisnek sincs hijjával.

A Vesztaszüzek zeneszerzői, *Le Rey* és *Clerice* is uj emberek, nemcsak nálunk, de otthon a hazájukban is. S ha homo novusokat kiieresztenek *párisi* szinpadra, ez azt jelenti, hogy java fajtából való tehetségek és nem dilettánsok. Ez a két uj francia zeneszerző egészen *Audran* nyomán halad. Melódiáik finom szövésüek s a hatást a jellemző árnyalásokban keresik. Egyes zeneszámaik, mint Scopas és Cypris szerelmi kettőse, Pyrogene furulya-kupléja, a francia operett-zene legvirágzóbb korszakába varázsolnak vissza bennünket, amelyben *Fanchon*, *A baba* és egyéb felejthetetlenül szép operett-partiturák termettek. Scopas ének-parthieja pedig a könnyed operett-zene szinvonalán fölül is emelkedik mély érzésü, szélesen kezelt melódiagazdagságával.

*A Vesztaszüzek*ben olyan operettel gazdagodott a *Magyar Szinház* repertoireja, amely megérdemelné, hogy hosszu életü legyen a müsoron. Fogadtatása után itélve, az is lesz.

A két főszerep személyesitője *Szoyer* Ilona (Cypris) és *Dalnoki* (Scopas) olyan énekes kettőst adtak, amelyről csak a legelismerőbbet lehet mondani. A müvésznőnek gyakran nyilt alkalma megcsillogtatni magas szopránját, amelylyel már sokszor aratott

zajos tapsokat. *Dalnoki* gyönyörü baritonja is teljesen érvényesült s alig van a magyar operett-szinpadon valaki, aki azt a parbliret szebben énekelné nálánál. Pyrogenét, Patocles bankár kikapós feleségét, *Ledofszky* Gizella játszotta. Kis szerep, amelyet a müvésznő egyénisége tett kiválóvá. Második felvonásbeli furulyakupléja egyike az operett legszebb számainak, különösen ha ugy adják elő, mint ahogy ő előadta. *Margó* Zelma kicsit tulborsos Bachisa szintén megtalálta a maga publikumát. *Sziklai* (Panacles) ma tőle telhetőleg mérsékelte magát, ami javára vált az előadásnak. Jó volt *Sziklainé* a vén Penelope néniben és *Palásthy* egy fiatal athéni diák szerepében. Diogenest *Ráthonyi* játszotta bölcs diskrécióval.

Az est zajos volt s a primadonnák tisztelői telehintették virágokkal is.

Az operettet *Bálint* Dezső és *Mérei* Adolf forditották s forditásukban igazi irodalmi munkát végeztek. Még meg kell emlitenünk az uj regime dicséretére hogy a kiállitás izléses és a kosztümök nagyon szépek.

(M—s)

MÜVÉSZET.

□ **Krisztus temetése.** *Feszty* Árpád festőművész valósággal lázba ejtette a német mükritikát avval az arányaiban és müvészi kvalitásokban egyaránt kiváló képével, mely Krisztus temetését ábrázolja s jelenleg a berlini *Künstlerhaus*ban van kiállitva. A német kritika egyértelmü elismeréssel, sőt magasztalással emlékezik meg *Feszty* Árpád festményéről. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung első helyen foglalkozik e képpel, melyet müvészi eseménynek tart, mig *Pitch* Lajos, a német mükritika egyik legkitünőbb és leghatásosabb szavu munkása, a következőkben emlékezik meg Feszty hatalmas alkotásáról:

Feszty Árpád, a magyar festő, olyan képet állitott ki, amely már óriási arányaival is kiválik a kiállitott müvek közül. Tiszta müvészi tartalma, eredeti felfogása s tárgyának sajátos földolgozása vonzóvá és értékessé teszik ezt az alkotást. Az óriási triptychon előterében életnagyságu alakok állanak. A baloldali táblán a keresztfáról való levétel látható. A középső, szélesebb mezőben a Megváltó testét viszik a sziklasir felé. A jobboldalon a szüzanya és kisérői gyászolnak a sir mellett. Eredeti szellem, nagy festői talentum, szokatlan szinező-képesség és jelentékeny technikai tudás jellemzik a képet. A müvész a megrázó eseményeket a valószinüség jellegével fölruházva fösti meg, a tulvilági adalékokat teljesen elvetette, ugy hogy a keresztfáról való levétel jelenete teljesen elüt a megszokott sémától. A két *poroszló* még a keresztfán függ, a Megváltó keresztje a kép jobboldali szélén mered a magasba. A szent testet már levették róla s éppen most viszik el. Vérző lábai fölé hajolva sir Mária Magdolna. A legkinzóbb fájdalom tükröződik a szüzanya arcán, aki a holttest mögött állva, nézi szeretett fiát. A Megváltó tanitványai, öregebb és ifju nők tolongnak a holttest felé. A széles középmezőn sötét, gomolygó felhőkkel boritott égbolt alatt szomoru menet látható. Krisztus teste mereven fekszik a ravatalon, melyet közönyös nézésü keleti emberek cipelnek. Az előtérben Arimathiai József, egy amphorát vivő leány és egy őszbe csavarodott asszony lépdel. A ravatalt a szüzanya követi, akit Krisztus tanitványai támogatnak. Elől Mária Magdolna, aranyosan csillanó vörös hajával, amint kinjában könnyü szövetü ruháját tépdesi. Az alakok arcán mélységes fájdalom, szánakozás és kétségbeesés tükröződik. Csak a halott van egy kissé a háttérbe szoritva, mintha nem ő volna a fődolog a képen. Bábszerü merevsége nem kelt érdeklődést. Kitünő azonban a mozgó tömeg ritmusa s pompásan van megfestve az a hangulat, amelyet a beborult, vihartjósló ég áraszt a tömegre és a vidékre. A keskenyebb oldalkép a hatalmas sziklával elzárt sirt ábrázolja, mely mellett sötét ciprusok őrködnek. A sirra borulva látható Mária, aki arcát a hideg kőhöz szoritja, mig két másik asszony részvéttel veszi körül. A sir mellett van Magdolna is, kinek testét most már csak ruhája rongyai takarják. Arcát sürü hajával takarja el s ugy roskadt le kinzó fájdalmának terhe alatt. Sötétkék ruhába öltözött magas nő áll még a sir mellett. Egyetlen mozdulata sem árulja el lelki állapotát. Egyszerüen csak arra való, hogy kitöltse az üres helyet.

Az egész képen pompásan ömlik el a szinek harmoniája. Erős, de nem brutális vonásokkal, a főalakok egészséges, erőteljes érzéseket fejeznek ki, a konvencionális fogások, vagy szinpadias pathos sehol sem látható. A kép gyöngeségeit és hibáit messze tulszárnyalják jelentékeny kvalitásai. *Feszty* Árpád nemcsak nagyot akart, de csakugyan nagyot is alkotott.

□ **A Nemzeti Szalon őszi tárlata.** A Nemzeti Szalon a napokban rekeszti be nyári kiállitását, mely minden várakozáson felül pompásan sikerült. Látogatottság dolgában is, a vásárlások dolgában is egyike volt a legjobban sikerült kiállitásoknak. A tárlaton mintegy ötven képet adtak el nyolcezer korona értékben.

A nyári tárlat bezárultával már e hó 20-án nyilik meg a Szalonnak őszi tárlata, melyen az egész magyar müvészvilág résztvesz.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Petőfi-Társaság** e hó 13-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a Magyar Tudományos Akadémia elsőemeleti termében felolvasó-ülést tart. Tárgyak: 1. *Petőfi szerelme* (tanulmányrészlet) *Tóth* Sándor vendégtől. 2. *Jézus Egyiptomban* (legenda). Irta és felolvassa *Váradi* Antal r. tag. 3. *Amit a mamák tudnak* (elbeszélés) *Szabóné Nogáll* Janka r. tagtól. 4. *Költemények Ihász* Aladár vendégtől, bemutatja *Bartók* Lajos r. tag. 5. *Folyó ügyek.*

○ **Az Akadémia ülése.** A Magyar Tudományos Akadémia második, filozofiai, társadalmi és természettudományi osztálya e hónap 14-ikén hétfőn délután 5 órakor tartja osztályülését az Akadémiában.

EGYESÜLETEK.

(A Sas-kör összejövetelei.) A Sas-kör összejöveteleit ugy, mint eddig, ez évben is szerdán és szombaton este és vasárnap délután tartja. Az első összejövetelt holnap, szombaton este 8 órakor tartják meg 2 koronás terítékü vacsorával.

(Tanitók és tanárok ülései.) Az abauj-tornamegyei *tanitók egylete* mai népes értekezletén elhatározta hogy a tanitók gyermekei részére Kassán internátust épittet. Az egyelőre legalább 100 gyermeket befogadó épülethez a kormány segélyét is kérik. *Péterffy* Sándort az egylet disztagjává választották meg. A kassai tanári kör dr. *Gerevich* elnöklete alatt tisztujitó gyülést tartott. A tanárok gyermekeinek ama kedvezményét hogy középfoku iskoláinkban tandijmentességet élveznek, a főiskolákra is kiterjesztetni kérik s ez iránt kérvényeznek a miniszternek. Elhatározták hogy nyilvános, népszerü tudományos előadásokat tartanak.

(Tisztujitó közgyülés.) Az országos rabbiképző-intézet felső tanulóyamának *Theologiai Egylete* ma tartott tisztujitó közgyülésén választották elnöknek dr. *Friedmann* Gyulát alelnöknek *Silberfeld* Jakabot, titkárnak Guttmann Mihályt, altitkárnak Richtmann Mórt, pénztárosnak Schönwald Károlyt.

SPORT.

⁂ **Labdarugás.** Tegnap csütörtökön az angol *Civile Service F. C.* csapata a *Magyar Uszó Egyesület*tel mérkőzött. Az angolok tudták, hogy küzdelmük a szerdainál erősebb lesz, s ezért legjobb erőiket is állitották a sorompóba. — A helyválasztás az angoloknak kedvez, akiknek hátukba fujt a nagy szél s ugyancsak segitette a M. U. E. kapuja elé vinni a labdát. Az első félidőben a magyarok a szélvihar ellenében tehetetlenek, lefutni nem tudnak s igy nem is csoda, ha a játék majdnem mindig a területükön folyik. Toucheok, cornerek egész sorozata eleinte zavarja, majd érdekessé teszi a játékot s 25 perc telik el a nélkül, hogy az angolok goalt rugtak volna. A szigoru biró a magyar kapus egy lényegtelen szabálytalanságát szabadrugással bünteti, amit 11-s vonalról rugtak. S ez meg is szerezte az angoloknak az első goalt, akik még három goalt rugnak, melyek közül kettőt csak a véletlen juttatott a kapuba. Az első half-time eredménye igy 4 : 0. A második félidőben a szél elült s a játék menete zavartalan és eredménye reális volt. A 2 : 1 goal arány, melyet e half-time eredményezett, fejezi ki helyesen az angol csapat fölényét. A magyarok most is igen jól játszottak s nem egyszer ostromolják az angol kaput, sok dolgot adva a kitünő hátvédeknek. Egy szép lefutásuk megszerezte a kiérdemelt goalt. A végeredmény 6 : 1 az angolok javára. A birói tisztet az angol csapat kapitánya végezte, ki nem egyszer vonta magára, bár érdemtelenül, a közönség nem szakértő részének haragját. A M. U. E. jeles erői Hoffmann, Halmay, Ray, Tommy, Gillemot, Fehéri és Tavaly I. ma is kitüntek. Vasárnap délután negyedfél órakor az angol csapat a B. T. C. csapatával tartja utolsó mérkőzését.

⁂ **Őszi lóversenyek.** A nemrég kreált s eddigelé az őszi meeting pótnapjain eldönteni szokott Őszi dij 8000 koronás versenye a holnapi nap főeseménye. Eddig is előkelő és nagy lótársaság küzdött a szép dijért, ezuttal pedig nem kevesebb, mint 28 lovat neveztek a versenyre, s küztük olyan előkelő lókapacitásokat, amilyenek csak egészen nagy turfszenzációk idején találkoznak a gyepen. A programmon van *Mindegy*, *Mágnes*, *Pompadour*, *Perlasz*, *Hauderose*. *Malice* s még egész sora a jó lovaknak, ugy hogy a küzdelem előreláthatólag igen heves lesz. A teherviszonyok *Malice*-nak adnának igen jó kilátást, de mert a 2000 méteren nem csak a ló sebességét, hanem kitartását is tekintetbe kell venni, *Mágnes*, *Pompadour* és *Akárhogy* látszanak a legjobbaknak. Nagyon jó kétéves társaság kerül együvé a másodosztályu eladóverseny startjánál. *Javorina*, *Boa*, *Cavatina*, *Latourdie*, *My Lady*, *Mikor lesz*, csupa jó lovak, akármelyikük nyerje is a versenyt, érdemes lesz rá, hogy elkeljen az árverésen. Aránylag kis terhével *Boának* van legtöbb kilátása a győzelemre. A végtelenül hosszu és eleven programmból még csak a nyeretlen kétévesek versenye emlitendő, mely végre alkalmul fog szolgálni a sokszor helyre futott *Limonádé* első győzelméhez. Tipjeink holnapra ezek:

I. *Limonádé—Petronell.*
II. *Boa—My Lady.*
III. *Szemere-istálló—Pompadour—Akárhogy.*
IV. *Harkányi-istálló—Népszava.*
V. *Fahr dahin—Haladj.*
VI. *Satanella—Igric.*

⁂ **A budapesti lóversenyek eredményét** mindazok, akik nem mehetnek ki a versenytérre, leghamarább és legmegbizhatóbban a Telefon Hirmondó utján tudhatják meg, mert a Telefon Hirmondó kiküldött tudósitójának telefonjelentései alapján két futamonkint részletes tudósitást olvastat fel a versenyek eredményeiről. A lóverseny-eredmények felolvasására kétszeres riadójellel hivja fel az előfizetők figyelmét a beszélő-ujság szerkesztősége.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Tarnóczy Gusztáv pöre.** Fehér Miklós fővárosi gépgyáros halála után tudvalevőleg az a kellemetlen meglepetés érte örököseit, hogy *Tarnóczy* Gusztáv volt országgyülési képviselő és gépgyáros nyolcvanezer koronás váratlan követelése erejéig pört inditott ellenük, sőt végrehajtást is vezetett örökségükre. Az örökösök kifogással éltek, de a Kuria elutasitotta őket s a törvény rendes utjára terelte ügyüket. E közben a Fehér-fiuk ügyvédje megtalálta Fehér Miklós irattárában Tarnóczy Gusztávnak azt a saját kezüleg aláirt számla-kivonatát, amelyben elismerte, hogy nyolcvanezer koronás követelését még 1884-ben megfizette neki Fehér Miklós. Ennek a számlakivonatnak az alapján a VI. kerületi járásbiróság itéletben megállapitotta, hogy Tarnóczy követelése tárgytalan s a Fehér-örökösök által birói letétbe helyezett 97.700 koronát nekik visszaitélte. Tarnóczy az itélet ellen fölebbezett a budapesti törvényszékhez, amelynek tanácsa ma tárgyalta az ügyet Izsák táblabiró elnöklésével. A törvényszék a peres felek ügyvédjeinek meghallgatása után a tárgyalás folytatását október 25-ikére tüzte ki.

A szerelmes suszter.

— *Esküdtszéki tárgyalás.* —

Budapest, október 11.

Mindazok közül a meghibbant eszü emberek közül, kik a szerelem problémáit ólomgolyókkal akarják megoldani *Jurák* Pálnak volt legkevesebb oka fegyverhez nyulni. Végighallgattuk a tárgyalást, figyelemmel kisértük a vádlott és a tanuk vallomását és nem tudtuk megérteni, mért lőtt ez a suszterlegény a nyiló tavaszi napon, az Árpád-utca sarkán Podhorányi Adélra, arra az okos, jóképü cselédleányra, ki téligmeddig már menyasszonya volt, s aki akkor sem szünt meg őt szeretni, mikor három sebtől vérzett. Sőt mikor együtt vitték el őket a kórházba, ott a mentőkocsiban őszintén, igazán megbocsátotta neki azt a vőlegényi gyöngédtelenséget, hogy minden igaz ok nélkül háromszor rálőtt, s a békét egy forró csókkal pecsételte meg.

Jurák Pál, a bambaarcu suszterlegény, a mai tárgyaláson semmi egyebet nem tudott mentségére felhozni, mint azt, hogy nem tudja, mit tett. Sőt azt sem akarta tudni, hogy egyáltalában tett valamit, még azt sem, hogy revolver volt nála. Nyiltan kifejezte csodálkozását a fölött, hogy ilyen veszedelmes ölőszerszám birtokába jutott. Minden kérdésre sietve azt válaszolta: nem tudok semmit.

De egyet mégis tudott, azt nevezetesen, hogy ki nem állhatta leendő anyósát, Podhorányinét, ki mostohaanyja Podhorányi Adélnak. Ezzel ismételten összetüzött, minthogy egy kvártélyon laktak, s Podhorányiné egyik összekoccanás után valami olyasfélét mondott, hogy az ő leánya, ha elmenne Liptómegyébe, jobb pártit is csinálhatna. A leendő anyósnak ez a nyilatkozata érlelte meg a gyilkos szándékot Jurák Pálban. Ezért akart három életet kioltani: a magáét, a leányét és a leány anyjáét. Konstatálhatjuk ennéltogva, hogy ekkora sulyt még senkisem helyezett egy leendő anyós nyilatkozatára. Ennek a boldogtalan suszterlegénynek fogalma sincsen az anyósok természetrajzáról. Egyébként a revolver ez alkalommal is okosabb volt, mint a gazdája, a lövések csak könnyü sebesüléseket okoztak a leányban s mikor maga ellen forditotta a revolvert, egy derék finánc kiütötte a kezéből.

Kedves epizódja volt a mai tárgyalásnak, mikor

Krausz ezredorvos, ki a sebesülteknek az első segélyt nyujtotta, kissé küzködve, de mindvégig magyarul mondotta el vallomását. Pedig az ezredorvos mint halljuk, nem is magyarországi születésü, tehát csak a magyar biróság iránt való tiszteletének akart kifejezést adni azzal, hogy magyarul beszélt. Az elnök tisztelteljesen köszönte meg neki, hogy olyan derekasan, gyorsan nyujtott a sebesülteknek segélyt.

A tárgyalásról a következő tudósitást adjuk:

A budapesti esküdtszék előtt ma állott törvényt a szerelmes cipészlegény, akit szándékos emberölés kisérletével vádolnak. Védője dr. *Fried* Vilmos, a vádhatóságot pedig dr. *Daróczy* Elek királyi ügyész képviseli.

Jurák Pál kijelentette, hogy annyira magánkivül volt, hogy nem emlékszik semmire.

Annál világosabb és határozottabb volt a leány vallomása.

Podhorányi Adél, egy husz esztendős leányzó, elmondta, hogy ő szerette Jurákot s eszeágában sem volt soha, hogy másnak a felesége legyen.

— Nem volt maguk közt szóváltás soha? — kérdezte az elnök.

— Nem perlekedtünk mi, kérem, soha. Csak arra figyelmeztettem egyszer, hogy ha engem szeret, tisztelje az anyámat is, ha mostohám is nekem.

A lövöldözésről ezt vallotta a leány:

— Mikor hátranéztem, nagyon megijedtem, mert nagyon el volt változva az arca. A szeme kidülledt, mintha megőrült volna. Ugyanabban a pillanatban megvillant kezében a pisztoly csöve. Rögtön tisztában voltam a szándékával s futásnak eredtem. De nem futottam egyenesen, hanem oldalt, abban a reményben, hogy igy nem fog olyan könnyen eltalálni.

— Kiván valami kártéritést?

— Nem kivánok én, kérem, semmit.

Az *ügyész:* Egy kocsin vitték be magukat a mentők a kórházba?

A *tanu:* Igen.

— Mit csinált a vádlott az uton?

— Rám borult és sirt.

— Egyebet semmit?

— Mikor a kórház elé értünk, kétszer megcsókolt, amit én viszonoztam. Aztán arra kért, hogy ne kivánjam a megbüntetését.

Dr. *Fried* védő: Szereti most is a vádlottat?

A *tanu:* Szeretem.

— Es hozzá menne?

— Hogyne.

A leány után a mostohát szólitották a biróság elé, aki jóval kevesebb szimpátiát takasztott a szivekben. Beismerte, hogy a leányát egy liptómegyei legénynek szánta, mert nem bizott Jurákban, akiről azt beszélték, hogy nem igaz ember.

A többi tanu csak lényegtelen körülményekről tud vallomást tenni.

Dr. *Daróczy* királyi ügyész vád- és dr. *Fried* Vilmos védbeszéde után az esküdtek bünösnek mondták ki Jurák Pált a szándékos emberölés kisérletének büntettében s ezen marasztaló verdiktet alapján a törvényt alkalmazó biróság őt *egy évi börtönre itélte.* Ebből a büntetésből azonban a biróság az elszenvedett vizsgálati fogság által 5 hónapot és 15 napot kitöltöttnek vette. Az itélet jogerős.

Nyilttér.

Dr. Reich Miklós
Budapesti mehanikai ❋ ❋
❋ ❋ Zandes-gyógyintézete
VIII. MUZEUM-KÖRUT 2.
(Nemzeti Szinház bérháza) I. emelet (Lift).
Telefon 54—20. *Prospectus.*

Grác! Szanatorium Grác!
Meerscheinschloss
idegbetegeknek, üdülő-betegeknek és morfium-betegeknek. Legujabb gyógyberendezések, kombinált villamos fényfürdők, hizási és más individuális táplálló-gyógymód. Képes prospektusok ingyen.

Medicinae universae **Dr. Sümegi József**
testegyenészeti, gyógygymnasztikai és massage rendelése it
Kerepesi-ut 24. sz. a. megkezdette.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TAVIRATOK.

Bombay, október 11. *Pesckavarba* az a rendelet érkezett, hogy azonnal mozgósitsák a tábori kórházakat.

A király elismerése.

Bécs, október 11. A technológiai iparmuzeum ujonnan épitett szárnyának megszemlélése alkalmával ő felsége az iparegyesület hazafias közhasznu működéseért mely az áldozatkészség ujabb bizonyitékában itt nyilvánult, elismerését fejezte ki.

Bécs, október 11. Ő felsége ma délután megtekintette az épülőfélben levő technológiai iparmuzeumot, az ott elhelyezett gyüjteményeket és az ujonnan berendezett gyakorló-mühelyeket.

Vilmos császár és fővárosa.

Berlin, október 11. Az esti lapok jelentik: A Märchenbrunnen tárgyában elhatározta a tanács hogy az ügyet nyilatkozattétel végett még egyszer a müvészeti bizottság elé terjeszti, hogy vajjon az alapeszmék fönntartása mellett lehetségesek-e az átalakitások akként, amint Vilmos császár kivánja.

Berlin, október 11. A városi tanács tegnap bizalmas ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az idén *nem fogja a császárnét születésnapja alkalmából feliratban üdvözölni.*

A csehországi választások.

Prága, október 11. Ma 72 városi kerületben ejtik meg a választást. Eddig 10 eredmény ismeretes. Megválasztottak 9 ifju-csehet és egy német néppártit. A megválasztottak között van *Engel* és *Brzorad*, akinek javára *Sibert* ifju-cseh a jelöltségtől visszalépett.

Prága, október 11. Harminckét német város választott ma és ezek közül 31 választás eredménye ismeretes. 11 kerületet a német haladópárt hóditott meg, a német néppárt 6, a nagynémetek 9 kerületben győztek. Három helyütt pótválasztás lesz. *Budweis*ban, ahol cseh jelölt áll némettel szemben, holnapig fog tartani a skrutinium. *Opitz* volt tartománygyülési képviselő, keresztény-szociálista, kisebbségben maradt német néppárti ellenjelöltjével szemben.

Prága, október 11. A városi kuria mai tartománygyülési választásainál ma 35 ifjucsehet, 10 német haladópártit, 7 német néppártit, 10 nagynémetet 1 cseh radikálist, 1 ócsehet, 1 független ifjucsehet választottak. *Budweis*ből még nem ismeretes az eredmény. Még hat mandátum lesz betöltendő. Eddig az ifjucsehek 39, a német haladópárt 20, a német néppárt 6, a nagynémetek 5 és a cseh radikálisok és keresztény-szocialisták 1—1 mandátum birtokában voltak.

Vámvita a felső-ausztriai tartománygyülésen.

Linz, október 11. A tartománygyülés ma több mint négy órai ülésben Hausernek és társainak azzal az inditványával foglalkozott, amely a vám- és kereskedelmi szerződésekkel kapcsolatban, különösen a mezőgazdasági érdekek megóvására vonatkozik. Azután pedig a javám-kérdést tárgyalták. A Nidermayer által képviselt bizottsági inditvány kizárólag a mezőgazdasági érdekek megóvására vonatkozik és ellene nyilatkozott a falparosok ama javaslatának, hogy a kerektára kiviteli vámot hozzanak be. Több baloldali képviselő a kisipart és a gyárakat védelmezte és ily irányu inditványokat tett. *Beurle* e tárgyat kapcsolatba hozta a magyar kiegyezéssel és azt az elleninditványt tette, hogy a kormány az autonóm vámtariffa és a vám- és kereskedelmi szerződések tárgyalásában kizárólag az osztrák közgazdaság érdekeire legyen tekintettel. *Erb*, ki a felső-ausztriai kasza- és késipar számára különös védelmet követel, azt az inditványt tette továbbá, hogy esetleg *Magyarországtól független önálló vámterületet* állitsanak fel, miközben Magyarországnak kiméletlen versenyére utalt. *Dolbhoff* a német vámtariffát az osztrák mezőgazdaság szempontjából még tárgyalhatónak sem tartja és a német vámtárgyalásokban a mezőgazdasági termékek tekintetbevételét követeli és az ellen nyilatkozik, hogy a romániai marhára járványveszély miatt kimondott határzárat megszüntessék. *Hauser* és *Grasek* a Magyarországgal való gazdasági szakitás terve ellen szólaltak fel és Magyarországgal megfelelő egyezséget óhajtanak, miáltal a monarkhia helyzete a külföldi államokkal szemben a vám- és kereskedelmi szerződések tárgyalásánál megerősödik. Grasek az erdészeti és mezőgazdasági érdekeknek a kereskedelmi és iparérdekekkel való összefüggését is kiemelte. *Reininger* az osztrák gyáriparnak Magyarországon való zaklatása fölött panaszkodik. *Beurle* egy határozati javaslat elfogadását inditványozza, mely szerint a tartománygyülés a közbeeső vámvonalak behozatalánál a *Németországgal való vámunió* mellett nyilatkozzék. *Hauser* ez ellen az inditvány ellen határozottan kikel, mert az unió a mezőgazdaság számára elérhetetlen, de a gyáriparra nézve veszedelmes volna. Egyébiránt Németország visszautasitó magatartást tanusit.

A német vámtarifa.

Berlin, október 11. A szövetség-tanács bizottságai eddigelé 3 ülésen tárgyalták a vámtarifatervezetet. A jelekből itélve kétségtelennek látszik, hogy egyes csekélyebb részletkérdéstől eltekintve, a bizottságokban változatlanul fog keresztülmenni a tervezet. Alapos az a föltevés is, hogy maga a szövetségtanács is, amely november elején fogja tárgyalni a tervezetet, szintén nem fog lényeges módositást tenni rajta, sőt a gabonanemüek kettős tariláját is meg fogja szavazni.

A vasutak és a bécsi tanács.

Bécs, október 11. A közigazgatási biróság ma tárgyalta az államvasuttársaság, az észak-nyugati vasut, a dél-északnémat összekötővasut, a déli vasuttársaság, a Kaiser Ferdinánd Nordbahn és az ostraufriedlandi vasut panaszát a bécsi községtanács ama határozatai ellen, nmelyeket a mult évben a kereseti adóhoz kivetett községi pótlékok differenciálása ügyében hozott. A közigazgatási biróság e határozatokat mint a törvénynyel ellenkezőket *hatályon kivül helyezte.* Ennek az itéletnek az lesz a következménye, hogy a kereseti adóhoz kivetett községi pótadó részvénytársaságoknál nem 27%-lesz, mint a hogy a községtanács megállapitotta, hanem körülbelül 22·6%.

Monier elitélése.

Poitiers, október 11. A rendőri büntető biróság négy napi tárgyalás után Marcel *Monier*, volt alprefektust nővére zárvatartásában való bünrészesség miatt *15 havi fogságra itélte.* A hallgatóság tetszéssel fogadta az itéletet.

Venezuela és Kolumbia.

Carracas, október 11. Egy venezuelai rendőrcsapat vasárnap este Puerto-Cavellóban megkisérlette letartóztatni a Vineta német hadihajó két altisztjét. Az altisztek akik ártatlanoknak érezték magukat és védekeztek, megsebesültek és önvédelem közben kiragadták a rendőrök kezéből a kardokat és ugy védték magukat. Végül elnyomták és sebeik bekötözése végett egy német kereskedelmi hajóra szállitották őket. Odamenet megtámadta őket egy népcsoport, melyben rendőrök és vámkatonák is voltak. A német kereskedelmi hajó tisztjeire lövéseket tettek. A kereskedőhajó védelmére a Vineta parancsnoka 30 embert küldött. Az itteni kormány a német képviselőnél panaszt tett állitólagos területsértés miatt. Ezt a panaszt egyelőre, miután a tényállást a Vineta parancsnokának távirati jelentése alapján helyreigazitották, visszautasitották, fenntartván a német kormány inditványait a bünösök megbüntetése és elégtételadás tekintetében.

New York, október 11. A *New York Herald* jelenti Port of Spainből: Ciudad Bolivárból érkező hirek szerint, az Orinoco melletti Barrancasnál Rivas tábornok parancsnoksága alatt álló venezuelai forradalmárok azt beszélték, hogy *Bermadez* megverte az *Arrostegui* parancsnoksága alatt álló venezuelai kormány-csapatokat és elfogta Arrostegui-t. A venezuelai csapatok átpártoltak a felkelőkhöz. Az utóbbiak ezután Puerto San Felix mellett Ciudad Bolivártól keletre megvertek egy másik kormánycsapatot is.

Bányaszerencsétlenség.

Dortmund, október 11. Az Union bányáiban izzó salaktömegek négy munkást megöltek és négyet sulyosan megsebesitettek; az utóbbiak közül kettő meghalt.

A pestis.

Róma, október 11. A *Stefani* ügynökség jelenti Nápolyból: A nisidai kórházban lévő betegek, valamint az összes e különitett egyének teljesen jól vannak. Ujabb pestiseset sem Nápolyban, sem a vidéken nem fordult elő.

Tifuszjárvány.

Gelsenkirchen, október 11. Itt egy idő óta tifuszjárvány uralkodik. Gelsenkirchen városából és vidékéről eddig 1088 megbetegedést jelentettek be.

Közgazdasági táviratok.

New York, október 11. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8 7/16 (8.7/16). okt.-re 8.03 (8.07). Januárra 8.04 (8.08). New-Orleansban helyben 8.9/16 (8.9/16). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphiában 7.60 (7.60). Rafined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — *Zsir:* Western steam 9.85 (9.90). Rohe és Brothers 10.15 (10.20). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Okt.-re 61.1/4 (60.7/8) Decemberre 61.5/8 (61.1/2). — Májusra 62.1/2 (62.—). — *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 76.1/4 (75.5/8). Októberre 73.7/8 (73.1/4). Decemberre 75.3/4 (75.1/8). márc.-ra —.— (—.—). Májusra 78.3/4 (78.1/8). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.7/8 (5.7/8). Okt.-re 5.15 (5.15). Januárra 5.40 (5.40). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — *Cukor:* 3.5/16 (3.5/16). — *Ón:* 24.85 (24.37). — *Réz:* 16.3/4 (16.3/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 11. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata szilárd. Októberre 68 1/2 (67.5/8). Dec.-re 70.3/4 (69.1/4). *Tengeri* irányzata szilárd. — Októberre 55.5/8 (55.—). — *Zsir:* Októberre 9.37 (9.42). — Januárra 9.97 (9.90). — *Szalonna* short clear 8.80 (8.75). — *Sertéshus:* Októberre 14.85 (14.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Részvét.

Az emeleten meghalt valaki,
Kis fakoporsót vittek fel neki;
A szomszéd mind a folyosókon áll
S csoportokban a temetésre vár.

És összesúg: „Egy vézna kis leány, —
Sebaj, maradt még nékik egynehány!
Szegény emberre átok a gyerek,
Kenyeret kér és mindig pityereg".

. . . Felszáll a tömjén; a pap könyörög,
Elmondja, hogy a szeretet örök . . .
A nép szemében lassan könny fakad,
Az anyaszív meg csaknem megszakad . . .

Balla Miklós.

+ **I. Vilmos császár lakomája.** Delbrück tanár Emlékiratainban többek közt ezeket írja: Köztudomás szerint akadnak a legmagasabb intelligenciával megáldott szellemek között is olyanok, akik valamelyes babonás előítélet iránt fogékonyak és akikre riasztó hatást gyakorolnak bizonyos napok, számok vagy állítólagos előjelek. Mikor Frigyes császárnak a harmadik fia született, a következő sajátságos véletlen járult hozzá ahhoz, hogy azok, akik az eseménynek és a későbbi fejleménynek tanui voltak: esetleg babonásakká legyenek. A kis herceg megszületése után ugyanis a trónörökös megkérdezte a császárt azirán, hogy milyen nevet adjanak az ujszülöttnek a keresztelés alkalmával. A császár pozitiv formában nem jelölt meg egy nevet sem, csakis annyit mondott, hogy Nándornak ne keresztelték, mert ez a név az ő családjába nem hozott szerencsét. A trónörökös kellőképpen respektálta édes atyja kijelentését és azt közölte a keresztelési ceremóniát végező lelkészszel, hogy az ujszülött neve: Zsigmond lesz; minden valószinüség szerint megemlitette a pap előtt azt is, hogy a Felség a Nándor névvel szemben bizonyos babonás előérzettel viseltetik. Az ünnepélyes keresztelőn jelen volt I. Vilmos császár, illetőleg akkor még porosz király is — és rendkivül bántóan hatott reá a véletlennek az a játéka, mely ott lejátszódott. A keresztelő lelkész ugyanis — hihetőleg zavarában — nem Zsigmondnak, hanem Nándornak keresztelte el a kis herceget. És másodszor is szerephez jutott ebben a kis történetben a véletlen: — a Nándor névre keresztelt ujszülött csakugyan nem hozott szerencsét a családba, két éves korában meghalt.

•

+ **A hiu énekes.** *Tamagno*ról, a kiváló énekesről beszélik Rómában az alábbi kis történetet. Varesei villájában nagy estét adott a minap. Az est meghivója jelezte, hogy tizenegy óráig zene lesz s akkor kezdődik a vacsora. Egy magasabb állásu hivatalnok, akit Tamagno szintén meghitt, köszönettel elfogadta a meghivást, de válaszában hozzátette, hogy pontban tizenegy órakor meg fog jelenni. Tamagno dühösen ragadott tollat, mikor a választ megkapta és ezt irta vissza: Miután a vacsora jutalom azok számára, akiknek elég türelmük van ahhoz, hogy engem végighallgassanak, kérnem kell önt, hogy a vacsoráról is mondjon le s e helyett inkább holnap ebédre legyen vendégem, amikor is — biztosithatom önt — nem fogok énekelni.

•

+ **Babonás költők.** „A babonás hit napjainkban ismét föléled és éppen a legjelesebb költők és irók azok, akik első sorban meghódolnak e sötét hatalom előtt". Ezt mondja egy francia iró *Az ismeretlen erők* cimü cikkelyében. Állitásait Mistral egy érdekes levelével is támogatja, melyben az a különös, hogy a téritő szerepét nem is valami spiritiszta játszotta, hanem egy — kutya. A levél igy szól: Kedves barátom! Itt közlöm önnel „Pan-Perdu" kutyám históriáját irásban, ugy amint azt önnek régebben élőszóval is elmondottam. Az én szegény kutyám (sajnos, két év előtt meghalt) véletlenül került hozzám, gazdátlanul kóborolt a mezőn, igy találkoztunk egymással és én a kutya kezdeményezésének engedtem akkor, mikor gazdájává lettem. Nem szándékozom önnek szegény kutyám összes erényeit elmesélni, rendkivüli intelligenciájáról is hallgatni fogok. Csupán egy eseményt akarok közölni, amelyik tény és mint tény bizonyit. Nem sokkal azután, hogy „Pan-Perdu" a házamba került, halottak napján feleségem és gyermekeim kimentek a temetőbe, hogy a családi sirboltunkra koszorut tegyenek. A temető magas fallal van körüvéve és a kutyának nem volt alkálma megelőzőleg oda bejutni. És mégis, képzelje el, hogy mi történt! Alig hogy a temető kapuját kinyitjuk, Pan-Perdu beszalad és tovairamodik a sirok között abba az irányba, melyben enyéim menendők voltak. A kutya annyira előre szaladt, hogy enyéim s ezek kiséretében a cselédleány is egészen elvesztették őt szem elől. Mikor pedig a családi sirbolt látogatói célpontjukhoz megérkeztek, akkor a kutya már ott pihent ugyanazon a sirbolton, mely a miénk, mely nőm és gyermekeim kegyeletes utjának célja volt és amelynek hollétét a kutyának annál kevésbé mutathatta meg bárki is, mert ez a kutya ezuttal volt először ebben a temetőben. Nos hát, tessék ezt magyarázni, amint tetszik, én határozottan állitom, hogy Pan-Perdu nem volt más mint az organuma, a megnyilatkozási szerve, a megtestesülése valamely velem szemben jóindulatu szellemnek, egy meghalt jó barát, vagy egy testileg porladó elődd lelkének, aki azért csatlakozott hozzám, hogy engem valamely fenyegető veszélytől megóvjon.

Az ismeretlen erők kutatója azután Coppéeról emlékezik meg, aki saját vallomásai szerint nem egyszer hallott olyan figyelmeztető, néha vádló és szemrehányó hangokat, melyek nem emberajkról fakadtak és amelyek mégis valóságos hangok voltak. Coppée erősen vitatja, hogy ez a tünemény nincs megoldva azzal az odavetett mondással, hogy képzelődés, hallucináció! Ő nem izgatott lélekállapotban hallotta eme hangokat, hanem nyugodt gondolkozás és normális megfigyelőképesség mellett. És e hang soha se mondott mást, csakis a nevet, azt, hogy: Coppée. De a puszta névben mindig benne rezgett valami, amiből ki kellett éreznie a vádat, a szemrehányást, a szomoruságot, illetőleg azt a hangulatot, melyet ez a tünemény vele közölni, lelkébe átönteni akart.

Sajátságos, hogy Coppée ezeket a rejtélyes hangokat abban az időben hallotta, mikor őt inkább a szkeptikusok a hitetlenek közé soroltak. Amióta pedig Coppée köztudomásu vakbuzgósága beköszöntött, azóta e rejtélyesnek vallott jelenségek megszüntek.

•

+ **Drótnélküli távirat.** Dippel operaénekes a nyilt tengeren, Newyorktól 250 mérföldnyire a Kronprinz Wilhelm födélzetén összeköttetésbe akart lépni a feleségével s üzenetet küldeni hozzá. Ez a szándék, az adott körülmények között rövid idővel ezelőtt olybá tünt volna föl, mint egy tébolyodottnak őrülten vakmerő gondolata. Manapság, vagyis mult hó 25-én ez a gondolat a könnyen keresztülvihető lehetőségek közé tartozott. Dippel megirta felesége számára az üzenetet és a „Newyork Herald" drótnélküli táviró állomása felvette azt és eltovábbitotta azt Newyorkból Európába, a cimzett otthonába.

•

+ **A pisszegés joga.** A praktikus angolok fővárosában került ismét szóba az a teoretikus kérdés, hogy szabad-e a szinházba járó közönségnek nemtetszését pisszegéssel kifejezni. A kérdés az, hogy csupán a tapshoz van-e joga a publikumnak — avagy a füttyhöz és a pisszegéshez is? — Napirendre ugy került ez a fogas probléma, hogy egy-két londoni szinházigazgató természetesen végigjátszott „mü-düh"-hel támadta meg a londoni pisszegőket s azzal vádolták a közönség elégedetlen részét, hogy szervezve vannak s céljuk nem egyéb, mint tönkre tenni a bemutató előadások hatását. Ezzel a vádaskodással, mely a közönség hangulatnyilvánitását korlátozni akarta, szenvedélyesen szembehelyezkedtek egyes körök és klubbok. Robbins Alfréd például egész vádbeszédeket intézet a szinházigazgatók ellen és a közönség tetszésének és nem tetszésének jeleit majdnem történelmi alapon tárgyalta. Szerinte a legrégibb jogok egyike a taps éppen ugy, mint a fütty és a fütty épp ugy, mint a pisszegés. Határa ennek a jognak csakis ott van, ahol

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(51)

— Nehéz dolog lesz, de fegyvert fogok a tulajdon véreim ellen.

— Mi is igy teszünk, — mondták a hercegek.

— Chmielnickij áruló!

— Az árulóknak pedig halál a méltó jutalom, — felelte élesen Bohun. Aztán folytatta.

— Ilyen az élet. Aki ma barátod volt: holnap a Judásod lesz. Nem bizhatik ma már senkiben sem az ember.

— Csak a jó emberekben, szólt a hercegasszony.

— Igazad van. Csak a jó emberekben bizhatunk, s azért bizom én bennetek. És azért szeretlek, mert ti jó emberek vagytok, nem pedig árulók.

Élesen csengett a hangja, mindannyian elhallgattak. Sagloba nagyokat pislantott az ép szemével a hercegasszonyra, aki azonban csak Bohunt nézte.

— A háboruban, folytatta a kozák, nem életet osztogatnak, hanem halált. Látni akartalak tehát titeket, mielőtt a harcba indulok. Ki tudja, hazatérek-e? Ti bizonyára megsiratni átok, mert ti őszinte barátaim vagytok.

— Azok vagyunk. Együtt nevelkedtünk.

— A testvérünk vagy.

— Pedig ti nemesek vagytok, hercegek és mégsem vetettétek meg a szegény kozákot! Házatokba fogadtatok és nékem igértétek a leányt, aki nélkül — jól tudjátok — az élet sem kell nékem.

— Mért beszéljünk erről? — szakitotta félbe a hercegasszony.

— De csak beszéljünk nyiltan, mert látjátok, ez a nemes ur fiává fogad, nékem adja a nemességét is, hogy ne váljak a szégyenetekre! A háboru előtt még élőszóval is hallani akartam a szájatokból, hogy szavatoknak álltok. Mert a nemes ember szava nem puszta szó.

Lassan beszélt, de különös nyomatékkal és ünnepiességgel. Szavaiból kiérzett a fenyegetés. A hercegasszony és fiai összenéztek. Csönd lett és arra ébredeztek a folyosóban lévő madarak és szólani kezdtek, sürü szárnycsapások közben. A tüzhelyen kialudt a láng.

— Mikolaj, rakj a tüzre!

A fiatal herceg néhány hasábot vetett a kandallóba.

— Nos, nékem igéritek a leányt? kérdezte most Bohun.

— Majd megkérdezzük előbb őt.

— Ő majd a maga nevében szóljon, de ti is szóljatok, megigéritek-e?

— Néked igérjük, mondotta a hercegasszony és fiai ismételték.

— Néked igérjük!

Bohun fölugrott, pajtásához fordult és éles, maró gunynyal mondta:

— Ugyan Sagloba, kérd meg te is a kezét! Néked is odaigérik a leányt!

A hercegasszony rákiáltott.

— Részeg vagy, kozák?

Bohun felelet helyett elővette a Skrzetuski leveleit s odanyujtotta Saglobának.

— Olvasd!

Sagloba végigolvasta a két levelet. Fönhangon, mély csend közepette. Mikor elkészült vele, megszólalt Bohun, karjait mellén összefonva.

— Kinek adjátok hát a leányt?

A hercegasszony rosszat sejtett.

— Bohunnak.

A kozák fölkacagott és orditozásba kezdett.

— Árulók, gazemberek, lélekkufárok ti!

— Fiacskáim, kiáltott a hercegasszony, némitsátok el ezt a kozákot!

A két hercegfiu a falhoz ugrott és fegyver után nyult. Sagloba még csititani akarta az ellenfeleket.

— Nyugalom, jó emberek, nyugalom!

De torkán akadt a szó. Bohun rásütötte a pisztolyát Simon hercegre.

— Uram Jézus! sikoltozott a herceg. Mellébe furódott a golyó. Előrelépett egy kissé, kezét a levegőben markolászott, azután a földre zuhant.

A hercegasszony kétségbeesetten kiáltozott.

— Cselédek, ide hozzám! Segitség!

De a cselédek helyett a Bohun emberei jöttek. Az uruk lövésére künt puskaropogás volt a válasz, s egy-kettőre lemészárolták a házbelieket. A madarak kétségbeesetten vijjogtak, a nagy zürzavarban valaki megkongatta a vészharangot.

A hercegasszony ráborult a Simon holttestére, de két kozák csakhamar elszakitotta róla, s a hajánál fogva elhurcolta. Mikolaj a folyosó egyik szögletében kétségbeesetten védekezett.

— Vissza, orditott Bohun, vissza! és kardjával szétverte a herceg támadóit. Magam végzek majd vele.

Rettenetes párviadal volt ez. A hercegasszony, akit vasmarokkal tartottak vissza hajánál a kozákok, villogó szemmel és lihegő ajakkal nézte. A fia támadott éppen, mint az orkán rontott rá a kozákra, aki ravaszul hátrált előle, maga után csalogatva ki a folyosó közepére. Egyszerre megállott azonban, kivédte a csapásokat és most ő támadott.

A kozákok is mozdulatlanul, elfojtott lélekzettel nézték a küzdelmet. A két vitéz hörgő lihegése, fogcsikorgatása összekeveredett a kardok csattogásával. Már ugy látszott, hogy a herceg ereje és kitartása lesz a győztes, mert Bohun megint hátrálni kezdett, lankadtság tükröződött az arcán. Mikolaj most még nagyobb dühvel csapdosott feléje, lábuk alatt döngött a padló, port vertek föl a küzdők. De a portelhőn át is látszott, hogy a kozák arcáról ömleni kezd a vér.

(Folytatása következik.)

az előleges megbeszélés kezdődik. Többeknek eleve elhatározni azt, hogy tapsolni avagy pisszegni fognak, ez visszaélés és jogtalanság. Ellenben kifejezésre juttatni azt az indulatot, illetőleg azt a kritikát, melyet az előadás a nézőből kivált, ez elvitázhatatlan és természetes joga mindenkinek, aki a belépő díjat a szinházi pénztárnál lefizette. Robbin magyarázata tisztázta ugyan a kérdést félig-meddig, azt a részét azonban nem oldotta meg, hogy miért kell az egyik szinházlátogató pisszegését hallgatnia annak a másik szinházlátogatónak, aki azért fizette le a belépő dijat, hogy az előadást hallgassa.

•

+ **Négy meg öt az kileno.** Ezt a számtani problémát eredeti módon vitte bele az orvosi tudományba egy hajóskapitány. Hajóján ugyanis egy jól fölszerelt szekrény volt, tele patika-szerekkel minden baj ellen, orvos ellenben nem volt a hajón. Utközben egy matróz megbetegedett s a szimptomákból, amelyek rajta jelentkeztek, egy adag a 9-es számu üvegből látszott számára ajánlatosnak. Szerencsétlenségére a 9-es számu üveg üres volt. A kapitánynak azonban ez a körülmény nem okozott nehézséget.

— Nem tesz semmit — mondotta. — Adjatok neki egyforma két adagot a 4-es és az 5-ös számu üvegből.

Elvégre is négy meg öt szintén 9-et tesz ki, pótolja tehát a 9-es üveget — gondolta az elmés kapitány. S a matróz a következő napon csakugyan meggyógyult. A kapitány pedig szentül meg van győződve róla, hogy benne egy kiváló orvos veszett el.

•

+ **Lelkiismeretfurdalás.** Furcsa módon juttatta vissza a lopott holmit egy kivételesen becsületes tolvaj. Egy kis szilézia i községben, a levélszekrényben egy zsebórát találtak amelyre egy cédula volt akasztva és rajta ez a felirás volt olvasható:

— Ezt az órát a mult esztendei országos vásáron loptam Z. órástól. Miután azonban rossz a szerkezete s azonfelül nagy is nekem ez az óra, kérem tehát, sziveskedjenek az órát visszaadni neki, mert nekem nincs alkalmam reá amennyiben legközelebb eltávozom erről a vidékről. *Egy becsületes tolvaj.*

KÖZGAZDASÁG.

Iparosok és iparpártolás.

Budapest, október 11.

Hogy a magyar társadalom minden rétegében egyaránt csak névleg van meg az igazi fogékonyság a hazai ipar érdekei iránt, annak szomoru bizonyitékát szolgáltatta a budapesti mészáros-ipartestület amely faggyugyárának felszerelését osztrák gyárnál rendelte meg.

A mészárossággal foglalkozó iparosok abban a kiváltságos szerencsében élnek, hogy a nagyközönség reájuk van utalva mentesittettek jóformán minden külföldi versenytől, ugy hogy az összes iparszerü foglalatosságok között az övék az, amelynek, ha nem is tulrózsás a helyzete, de legalább türhető viszonyok közt van.

Különös, hogy éppen nekik, iparos létükre, nincs érzékük a nehéz küzködésben lévő többi iparágak érdekei iránt.

Felmerül az a kérdés, mi lehetett az oka annak a hazafiatlan támadásnak a magyar ipar ellen, amelylyel magyar iparosok megbélyegezték a magyar ipar fejlődöttségét.

A magyar gyárosok a készitendő tárgyakra nem kértek előleget, ellenben minden megkivánt feltétel teljesitésére kötelezettséget vállaltak, sőt, mi több, erkölcsi garanciájuk is sokkal nagyobb volt, mint bármely külföldié. És ha mindezeket egybevetve, birálat tárgyává teszszük az ipartestület eljárását, arra az eredményre kell jutnunk, hogy itt a hazafiui kötelességtudásnak olyan csekély mértékével állunk szemben, amely mellett az ország a helyett, hogy előre haladna hanyatlásnak néz elébe.

Mindig panaszkodunk a kormányra, hogy nem karolja fel eléggé a magyar ipar érdekeit és ime, egy ipartestület maga ad példát arra a bünös indolenciára, melynek kiirtására mindent el kell követnünk s amelyre ismét a kormány figyelmét kell felhivnunk.

Magyarország egyike azoknak az államoknak, amelyeknek a polgársága nem tud felemelkedni hivatásának magaslatára. A mészáros ipartestület eljárása egymagában is igazolja azt, hogy mennyire kivánatos a mi közgazdasági kérdéseink rendezése és pedig az önálló vámterület alapján, mert a társadalom önkénytes kötelességteljesitésére nem lehet épitenünk és csak a vámsorompók kényszereszköze biztosithatja kellőleg azoknak az iparágaknak védelmét, amelyeket a becsületes munkásság teremtett s a melyeknek lételét az osztrák verseny veszélyezteti.

Másfelől pedig a magyar ipart nemcsak szubvencióval lehet megteremteni, de annak *megvonásával* is és ez az a tér, amelyen az államhatalom az iparpártolás terén érvényesülhet, kényszert, előnyök megvonásával való fenyegetést alkalmazván ott, ahol a kötelességérzet önkénytes felbuzdulása hiányzik. A magam részéről pirulok, hogy kedves iparostársaimnak egy testülete ellen kell irnom, de a legmesszebb menő megtorlástól sem riadnék vissza éppen a nevezett ipartestülettel szemben, amely faggyugyára részére nyilván aspirál az iparosszövetkezeteket megillető kedvezményekre. Igazán nem marad ma-holnap más hátra, mint hogy az államhatalom a testületekre, sőt az egyesekre nézve is kemény kioktatást adjon abból, hogy mivel tartoznak hazájuknak — a közgazdasági téern. A kimélet teljesen felesleges azokkal szemben, akik itt akarnak élni és meggazdagodni, de nem tudják kötelességüket nemzetük irányában.

A hazai ipar pártolását első sorban tőlünk, magyar iparosoktól kell követelni. Ez alól magam sem akarok kivétel lenni, de más kivételt sem vagyok hajlandó elismerni.

Thék Endre.

Ipar és kereskedelem.

A newyorki tőzsde. A mai forgalomban eltekintve a realizások által okozott időleges jelentéktelen visszaesésektől, erőteljes, spekulativ vételkedv mutatkozott. Az általános meggyőződés, hogy a bankoknak rendelkezésére álló eszközök elegendők, hogy a belföldre való pénzlefolyásnak mostani korszakán keresztülmenjenek biztositéka volt annak, hogy az erre vonatkozó aggodalmak alaptalanok. A baissierek fedeztek. A Northern Pacific és a Great-Northern vasut egyesülése szolgáltatott okot arra, hogy az árfolyamok a legmagasabb állást elérjék. Később az irányzat izgatott üzlet mellett kissé ingadozott. A zárlat azonban élénk forgalom mellett szilárd volt. Részvényforgalom 660.000 darabot tett ki.

Magyar Kereskedelmi Csarnok. Haraszti *Jellinek* Henrik elnöklete alatt ma a Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya ülést tartott, amilyen a folyó ügyek elintézése után örvendetesen tudomásul vették, hogy a tagok száma folyton szaporodik. Az ülésen 50 tagot vettek fel. Dr. *Falk* Miksának, mint az egyesület legidősebb tiszteletbeli tagjának tudori jubileumán az ünnepelthez müvészi kivitelü diszfeliratot intéznek, amelyet küldöttség fog átadni. A választmány a 13-ikán ideérkező bosznai vendégek fogadtatására a szükséges előkészületeket megtette. A vendégek tiszteletére 15-ikén az egyesület helyiségeiben diszvacsorát rendez. A választmány elhatározta, hogy a városi vám felemelése ellen állást foglal, mert igazságtalan adónemnek a leszállitása és nem a felemelése volna a mai nyomott viszonyok között megokolt. A választmány elhatározta, hogy a perrendtartás reformja tárgyában indokolt felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez a törvénytervezetnek kereskedelmi szempontokból érdekkel biró rendelkezései tárgyában.

A magyar királyi postatakarékpénztár mult havi forgalmáról a következő számadatokat közlik velünk:

A betevők, illetőleg számlatulajdonosok száma augusztus hó végén: a takarékforgalomban 410.736, a chequeforgalomban 7696; uj betevők illetőleg számlatulajdonosok száma: a takarékforgalomban 9198, a chequeforgalomban 70, mely utóbbiak közül 37 a clearinghez csatlakozott; a betevők (számlatulajdonosok) közül kilépett: a takarékforgalomban 8383, a chequeforgalomban 14; a betevők számlatulajdonosok) számának gyarapodása e szerint: a takarékforgalomban 815, a cheque orgalomban 56; a betevők (számlatulajdonosok) száma tehát szeptember hó végén a takarékforgalomban 411.551, a chequeforgalomban 7752, ez utóbbiak közül 5619 clearingtag. Betétösszeg augusztus hó végén: a takarékforgalomban 35,328.843 korona, a chequeforgalomban 28.765.865 korona; betétetett szeptember hó folyamán: a takarékforgalomban 2.349.955 korona, a chequeforgalomban 113.929.493 korona; visszafizettetett a takarékforgalomban 2.365.646 korona, a chequeforgalomban 111,860.794 korona; a betétek tehát a takarékforgalomban 15.891 koronával apadtak, mig a chequeforgalomban 2,068.699 koronával emelkedtek, minek folytán szeptember hó végén a betétösszeg a takarékforgalomban 35.312.952 korona, a chequeforgalomban 30,634.564 korona volt. Az 1901. szeptember hó végéig kiállitott járadékkönyvecskék száma 2182, melyekre összesen 7.367.938 korona névértékü értékpapir van az intézetnél elhelyezve. A betevők részére 1901. szeptember hó végéig vásároltatott és számukra megküldetett 14.544.304 korona névértékü értékpapir.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság. A kisdunai hajó október 15-ikétől kezdve Budapestről délután 3 óra hetyett 2 órakor, Dömösről pedig reggeli 4 óra 45 perc helyett reggeli 5 óra 45 perckor fog indulni. A gőzös tehát október 15-től kezdve fellelé egy órával korábban, lefelé pedig egy órával későbben indul s érinti a közbeneső állomásokat.

Vásárosarnok. (*Vámos és Bruszt* hatósági közvetitők üzleti jelentése.) A mai hetivásárra nagy mennyiségü áru érkezett, mely nagy hozatalokkal szemben a fogyasztás nem emelkedett a kellő mértékben; a mai üzlet mindazonáltal kielégitő volt és a tőcikkek árai nem változtak. — Husnemüekben a tartós hüvös időjárás folytán az üzlet élénk. — Helyi vágásu marhahus hátulja —.88—1.08 korona, eleje —.60—.96 korona, vidéki marhahus hátulja —.60—.80 korona, eleje —.50—.72 koronával kelt el kilónként. — Ölt borju bőrben 96—112 fill. Vágott libákban az üzlet nagyon élénk ma, I. r. áru 1.04—1.10, gyengébb minős. 1.— 1.04 kor. volt kilónként elhelyezhető. — I. r. friss telt tojás kitünő keresletnek örvend; eredeti ládájáért 70—72 sőt 73 koronát fizetnek a vevők, nagyon ajánljuk a rendszeres szállitást. — Szőlő ma nagyobb mennyiségben került a piacra, az árak azonban délig tartották magukat I. r. fehér chasselas 40—44 fillér, gyengébb áru 36—40 fillér. I. r. passatutti jól keresett 58—62 fillér, I. r. muscat 48—52 fillér kilónként. — Vaiban az üzlet változatlanul jó I. r. teavaj 2—2.24 korona kilónként főzővaj 1.40—1.60 korona. — Vadfélék: szép nagy nyulak 2.60—3.— korona, süldők 1.20—1.60 darabonként, őz egészben mérve 1.40—1.60, szarvas —.50—.60 korona kilónkint.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru 39.80 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Borjuvásár. 1901. évi október hó 11-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 725 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db., növendékmarha 21 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 72—88 f.-ig, kivételes 94 f., II. rendü 60—70 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. — f.-ig. II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért 50—60 f.-ig. Növendék marha — f.-től — f.-ig. I. r. — f.-ig, középminőségü — f.-ig, alárendelt — f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 12— k., leölt bárány —.—.— K. kivételesen ár — k.-ig páronkint. — Élénk irányzat, az árak mindazonáltal 4 fillérrel kigkint csökkentek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi október 11-én Készlet 640 darab. Érkezett 1344 darab. Összesen 1984 darab. Eladatott 834 darab. Maradt 1150 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 86—9 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 86—94 koronáig, 320—380 klgr. sulyban 86—94 K.-ig. Oreg nehéz páronkint 400—500 kilós 80—90 koronáig. Malac 74—80 korona. A vásár lanyha volt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 11.

Megnyitáskor vontatott volt a buzaüzlet; később azonban megjavult vételkedv következtében élénkebb lett a kinálat. Forgalomba került 50.000 métermázsa buza 5 fillérrel magasabb árakon. Rozs 5 fillérrel emelkedett. Zabban az irányzat szilárd, az árak 10 fillérrel emelkedtek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80·3 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 2200 mm. 79·8 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 30 f., 190 mm. 79·5 k. 8 K. 25 f. 150 mm. 79·5 k. 8 K. 30 f., 150 mm. 79·5 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 21½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 22½ f., 700 mm. 79 k. 8 K. 27½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 1450 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78·3 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 17½ f., 200 mm. 78 k. 8 K. 22½ f., 300 mm. 78 k. 8 K. 12½ f., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 12½ f., 200 mm. 77·5 k. 8 K. 07½ f. 100 mm. 76·5 k. 8 K. 12½ f., 100 mm. 75·5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 76 k. 8 K. — f., 150 mm. 76 k. 7 K. 90 f.

Felsőmagyarországi: 400 mm. 76 k. 8 K. 10 f.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 78·8 k. 8 K. 25 f., 150 mm. 79·5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 400 mm. 77·5 k. 8 K. 12½ f., 100 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 07¾ f., 1000 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 78·5 k. 8 K. 20 f., 400 mm. 78·5 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 77·5 k. 8 K. 20 f., 2800 mm. 75·8 k. 8 K. 05 f., 400 mm. 76·5 k. 7 K. 90 f.

Tolnai: 300 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 22½ f., 1800 mm. 77·5 k. 8 K. 10 f.

Bácskai: 780 mm. 74·5 k. 7 K. 72½ f.

Bánsági: 2500 mm. 74 k. 7 K. 70 f.

Adai: 3000 mm. 75·5 k. 8 K. 10 f.

Török-Becsei: 5000 mm. 78 k. 8 K. 10 f.

Ó-Kanizsai: 3000 mm. 74·4 k. 8 K. — f.

Verbászi: 2900 mm. 75·4 k. 8 K. 05 f., novemberi szállitásra.

Csurgói: 2550 mm. 74 k. 7 K. 80 f.

Raktáráru: 1450 mm. 76 k. 7 K. 95 f.

Szerbiai: 1000 mm. 73 k. 7 K. 12½ f., 300 mm. 72·7 k. 7 K. 07½ f., 3000 mm. 72 k. 7 K. 07½ f., novemberi szállitásra.

Mind három hónapra.

Rozs: 150 mm. 6 K. 82½ f., 100 mm. 6 K. 77½ f., 200 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 70 f. paritásra, 100 mm. 6 K. 90 f. három hónapra, 500 mm. 6 K. 77½ f. paritásra.

Zab: 1800 mm. 7 K. 30 f. paritásra, 100 mm. 7 K. 20 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. — f.

Tengeri: 2400 mm. 5 K. 20 f., 100 mm. 5 K. 22 f. paritásra.

Lucerna: 100 mm. 47 K. — f., 20 mm. 44 K. — fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50

kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	100 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	100 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.85	8.—	80	8.20	8.35
„	„	77	7.90	8.05	81	—.—	—.—
„	„	78	7.95	8.10	82	—.—	—.—
„	„	79	8.10	8.25	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	„	76	7.85	8.—	80	8.20	8.35
„	„	77	7.90	8.05	81	—.—	—.—
„	„	78	7.95	8.10	82	—.—	—.—
„	„	79	8.10	8.25	—	—.—	—.—
Pestvidéki	„	76	7.80	7.95	80	8.15	8.25
„	„	77	7.85	8.—	81	0.—	0.—
„	„	78	7.90	8.10	82	—.—	—.—
„	„	79	8.05	8.20	—	—.—	—.—
Bánsági	„	76	7.75	7.90	80	0.—	0.—
„	„	77	7.80	7.95	81	0.—	0.—
„	„	78	7.85	8.05	82	—.—	—.—
„	„	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácska!	„	76	7.95	8.10	80	0.—	0.—
„	„	77	8.—	8.15	81	—.—	—.—
„	„	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
„	„	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemű			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	6.75	6.85
„	„	másodrendű	—	6.55	6.75
Árpa	„	takarmány	60—62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62—64	5.75	5.9
„	„	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	6.90	6.95
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
„	„	másmemű	—	5.15	5.20
Repce	uj	káposztás	—	—.—	—.—
„	„	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	„	—	—	4.90	5.10

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	7.84—7.83—7.85—7.86—7.87
Aprilisi buza 1902	8.25—8.26—8.27—8.29—8.30
Rozs októberre	6.87—6.88—6.89—6.90
Aprilisi rozs 1902	7.02—7.03—7.04
Zab októberre	6.86—6.88
Aprilisi zab 1902	7.17—7.18—7.19—7.21—7.22
Májusi tengeri 1902	5.08—5.09—5.10—5.11—5.12

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.90	pénz	7.91 áru
Magyar buza októberre	7.90	„	7.91 „
Aprilisi buza 1902	8.28	„	8.29 „
Rozs októberre	6.89	„	6.90 „
Aprilisi rozs 1902	7.04	„	7.05 „
Zab októberre	6.90	„	6.91 „
Aprilisi zab 1902	7.20	„	7.21 „
Májusi tengeri 1902	5.10	„	5.11 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	7.90— 7.91
Buza áprilisra	8.29— 8.30
Rozs októberre	6.94— 6.95
Aprilisi rozs 1902	7.08— 7.09
Zab októberre	6.90— 6.91
Aprilisi zab 1902	7.21— 7.22
Májusi tengeri 1902	5.11— 5.12

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde kezdetben gyenge irányzatban indult, később bécsi javult jelentésekre némileg megszilárdult. A változások szerény határok közt mozogtak.

A helyi piac üzlettelen volt, csupán Rimamurányiban volt 1—2 kötés.

A déli tőzsde többszöri váltakozás után gyengébben zárult.

A helyi piac teljesen pihent.

Valutapiac változatlan volt.

Az előtőzsde nyugodt.

Kötöttek: Magyar hitelrészvény 630.——633.—. Osztrák hitelrészvény 620.25—623.—. Államvasut részvény 628.75—630.50. Jelzálogban 443.75—444.—. Rimamurányi 430.——430.50. Közuti vasut 565.50—566.— korona.

A déli tőzsde: tartott, végül gyengébb.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 631.50——.—. Osztrák hitelrészvény 621.50—623.—. Államvasutak 629.——630.—. Leszámitolóbank 414.25—414.50. Rimamurányi 429.50—430.— korona.

Forgalomba került továbbá: Magyar aszfalt 200.—201.—. Adria r. 390.——395.— Városi vasut 284.— korona.

Utótőzsde. **A 4 órai zárlatkor maradt:**

Osztrák hitelrészvény 620.25. Magyar hitelrészvény 630.—. Leszámitoló 414.50. Rimamurányi vasmű 429.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 628.—. Közuti vasut 566.—. Villamos vasut 283.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A termenyüzletben a szezónzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termenyüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 42.—48.— korona, vörös aprószemű 40.—45.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemű 46.——49.— korona, nagyszemű 50.—54.— korona. Disznózsir: budapesti 52.50—53.— korona, vidéki —.———.— korona. Tábiaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 44.50—45.—, korona, 3 darabos 46.——46.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.25—13.75 korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 14.25—13.75 korona, 85 darabos 15.75—16.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13.50 korona, 100 darabos 14.——14.50 korona, 85 darabos —.———.— korona. Szilvaiz: slavóniai —.———.— korona, szerbiai —.———.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, október 11. *(A Budapesti Napló telefonjelentése.)* Az irányzat ma megszilárdult, noha a külföldi piacokról semmi kezdeményezés ehhez nem volt, mert a mértékadó külföldi piacok nyugodt magatartást tanusitottak. Budapesten azonban élénkebb üzlet volt és javulás állott be. Ez vásárlási kedvet hozott a forgalomba s erre az árfolyamok átlag 5 fillérrel javultak, tavaszi rozs kivételével, mely csak 1—2 fillérrel emelkedett, régi tengeri pedig megtartotta tegnap esti árfolyamát. Köttetett: Buza őszre 7.96—8.—, buza tavaszra 8.39—8.43, rozs őszre 7.20—7.23, rozs tavaszra 7.39—7.41, zab őszre 7.09—7.11, zab tavaszra 7.46—7.50, tengeri szeptember—októberre 5.51, tengeri május--juniusra 5.39 korona. Zárlatkor maradtak: Buza őszre 8.02, buza tavaszra 8.44—8.43, rozs őszre 7.24, tengeri május—juniusra 5.40 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* kezdetén az Alpesi részvényekben javulás állott be.

A *déli tőzsde* csendesen indult, az üzletmenet gyengült.

Zárlat csendes hangulat mellett indult, Berlin tartott, Londonra szilárd.

Bécs, október 11. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 118.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 144.20. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.25. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 418.—. Rimamurányi vasműrészvény 427.—. Magyar koronajáradék 92.70. 4%-os Magyar földtehern. kötvény 92.15. Magyar hitelbank részvény 628.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 177.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 351.50. Magyar kereskedelmi bank —.—. Magyar cukoripar —.—.

Bécs, október 11. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 98.55. 4%-os osztr. aranyjáradék 118.55, 1860-os sorsjegy 138.50. Osztrák hitelsorsjegy 398.—. Angol-osztrák bank 263.—. Bécsi bankegyesület 429.25. Osztrák-magyar bank 1630.—. Déli vasut 77.—. Dunagőzhajózási részvény 784.—. Dohányrészvény 276.— Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.30. 4·2%-os ezüst járadék 98.45. Osztrák koronajáradék 95.50. 1864-iki sorsjegy 213.—. Osztrák hitelintezeti részvény 620.50. Unionbank 518.—. Osztrák Länderbank 399.50. Osztrák-magyar államvasut 629.—. Elbavölgyi vasut 464.—. Alpesi bányarészvény 341.50. 20 frank. arany 19.—. Londoni váltóár 239.05. Bécsi Tramway Litt B. 241.—. Bécsi Tramway Litt A. 246.— Lipót kohó 310.— Az irányzat nyugodt.

Bécs, október 11. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 620.75. Magyar hitelrészvény 629.50. Angol-Osztrák bank 263.50. Bécsi bankegyesület 429.50. Union bank 519.—. Länderbank 400.—. Osztrák-magyar Államvasut részvény 629.—. Déli vasut 77.50. Elbavölgyi vasut 465.50. Északnyugati vasut részvény 457.50. Dohányrészvény 277.—. Rimamurányi vasmű 428.50. Alpesi bányarészvény 242.50. Májusi járadék 98.55 Magyar korona járadék 92.70 Török sorsjegyek 94.50 Német birodalmi márka 117.33. Napoleon d'or 19.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 11. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tőzsde megnyitásnál szilárd dispozicióju volt a new-yorki tőzsde tegnapi szilárdságára, amely tőzsdén a Northern-Pacific és a Greath-Northern vasutak egyesülésének hire volt elterjedve. Amerikai értékek igen szilárdan állottak, bányaértékek, kohók és bányák lényegesen magasabbak arra, hogy a szén-szindikátusok által hozandó határozatokról szóló hirek nem bizonyultak valóknak. Bankok jól tartották magukat. Hazai értékek csendesek, olaszok szilárdak. Vasutak közül svájciak, Pacific és Transvaal iránt jó a kereslet, egyéb értékek impulzus nélkül. Később a szilárdság tovább tartott, de az üzlet nyugodt volt. Magánleszámitolási kamatláb 2⅝%.

Berlin, október 11. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 98.90. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 93.80. Osztrák-magyar államvasut 135.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.75. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 170.50. Általános villamossági Edison 174.25. Gelsenkircheni 156.50. Laura-kohó 177.10. 4·2%-os ezüstjáradék —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Osztrák hitelrészvény 195.75. Déli vasut 19.60. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.75. 4%-os uj orosz kölcsön 95.75. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 99.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 151.—. Harpeni 152.25. Az irányzat szilárd.

Berlin, október 11. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Magyar koronajáradék 195.25. Osztrák hitelrészvény 134.90. Osztrák-magyar államvasut 132.60. Déli vasut 19.60. Északnyugati vasut 216.75 Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 170.—. Buschtiehradi 99.25 Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, október 11. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 98.80. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.30. Magyar koronajáradék 93.65. Osztrák-magyar bank 117.20. Déli vasut 19.70. Elbavölgyi vasut 117.—. Londoni váltóár 203.57. Bécsi bankegyesület 109.—. Villamos részvény 117.—. 3%-os magyar aranykölcsön 83.70. 4·2%-os ezüstjáradék 98.65. 4%-os magyar aranyjáradék 99.90. Osztrák hitelrészvény 196.20. Osztrák-magyar államvasut 135.30. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 857.25. Párisi váltóár 809.83. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 170.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 11. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Arfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 195.40. Német bank —.—. Disconto 171.25. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 152.25. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Csendes.

Hamburg, október 11. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 98.40 1860. sorsjegy 138.60. Déli vasut 19.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.90. Osztrák hitelrészvény 195.30. Osztrák-magyar államvasut 134.65. Olasz járadék 99.10. 4%-os Magyar aranyjáradék 100.49. Az irányzat csendes.

Páris, október 11. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.95. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 100.95. Ottomanbank 522.—. 3½%-os francia járadék 101.92. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 102.75. Párisi bankrészvény 985. Olasz járadék 99.35. Francia törleszth. járadék 99.50. Osztrák földhitelintézeti részvény 1198.— Török dohányrészvény 308.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 11. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 91—92— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 90—92— fillérig. Fiatal könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 90—92— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 90——91 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 89——90 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 89——90 fillérig.

Sertéslétszám 1901. október 9. napján volt készlet 43.580 darab. — 1901. október 10. napján felhajtatott 359 darab. 1901. október 10. napján eiszáliittatott 720 darab, 1901. október 11. napjára maradt készletben 43.219 darab.

Napirend.

Naptár: Szombat, október 12. Római katholikus: Miksa pk. — Protestáns; Miksa. — Görög-orosz: (szeptember 29.) Kiriak. — Zsidó: Tischri 29. Sabbath, Bereschicos. — Nap kél: 6 óra — perckor. — Nyugszik: 5 órakor. — Hold kél: reggel 5 óra 50 perckor. — Nyugszik: délután 4 óra 40 perckor. — Uj hold délután 4 óra 11 perc.

A miniszterek nem fogadnak.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor.

Őszi lóversenyek tizedik napja d. u. ½3 órakor.

Nemzeti Muzeum. Képtár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

A Nemzeti Szalon kiállitása d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődij 50 fillér.

Országos képtár zárva.

Teknológiai iparmuzeum zárva.

Mezőgazdasági Muzeum d. e. 9—1-ig.

A földtani intézet muzeuma d. e. 10—1-ig. Belépődij 1 korona.

Közlekedési muzeum zárva.

Az Akadémia Goethe-szobája zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8-ig.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza, délelőtt 10 órától 1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona belépődijjal megtekinthető.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Vizállás.

		Okt. 11. méter	Okt. 10. méter			Okt. 11. méter	Okt. 10. méter
Inn	Schärding	1.55	0.85	Tisza	M.-Sziget	0.—	0.—
Duna	Passau	2.70	2.38	•	Tokaj	0.14	0.17
•	Linz	0.07	0.14	•	V.-Namény	0.—	0.—
•	Bécs	0.43	1.03	•	Tokaj	0.10	0.16
•	Pozsony	1.18	0.98	•	Tisza-Füred	0.62	0.62
•	Komárom	1.45	1.18	•	Szolnok	0.85	0.80
•	Budapest	0.91	0.85	•	Csongrád	1.35	1.35
•	Paks	0.19	0.—	•	Szeged	0.62	0.62
•	Mohács	0.94	0.88	•	Török-Becse	0.73	0.73
•	Gombos	1.74	0.—	•	Titel	1.04	1.14
•	Újvidék	1.10	1.17	Ondova	Bártfa	0.29	0.29
•	Pancsova	0.77	0.8	Topolya	Hoór	1.12	1.12
•	Orsova	1.87	1.74	Bodrog	Zemplén	0.18	0.18
Morva	Magyarfalva	0.27	0.18	Sajó	Zsolca	1.55	1.50
Vág	Zsolna	0.40	0.18	Hernád	H.-Németi	0.06	0.00
•	Trencsén	0.48	0.33	Berettyó	Margita	0.10	0.10
•	Szered	0.58	0.44	•	B.-Újfalu	0.40	0.40
Rába	Sz.-Gotthárd	0.10	0.10	Körös	Csucsa	0.04	0.04
•	Sárvár	0.19	0.20	•	N.-Várad	0.12	0.12
•	Győr	1.72	1.68	•	Belényes	0.34	0.34
Dráva	Pettau	1.12	1.10	•	Tenke	0.09	0.08
•	Zákány	0.04	0.10	•	Gurahonc	0.28	0.38
•	Barcs	0.61	0.42	•	Borosjenő	0.20	0.20
•	Eszék	1.52	0.—	•	Békés	0.16	0.16
Mura	M.-Szerdah.	0.50	0.50	•	Gyoma	0.34	0.34
Száva	Zágráb	1.02	1.20	Maros	Gy.-Fehérvár	0.10	0.20
•	Szisszek	3.65	4.—	•	Branyiczka	0.08	0.18
•	Mitrovica	2.71	0.—	•	Sobersin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.20	0.26	•	Arad	1.24	1.14
•	Szatmár	0.22	0.18	•	Makó	0.27	0.27
Kraszna	N.-Majtény	0.10	0.06	•	K.-Kostély	0.16	0.38
Latorca	Munkács	0.50	1.23	Temes	Temesvár	0.65	0.60
Laborca	Homonna	0.10	0.06	Béga	Klszető	0.35	0.0
Ung	Ungvár	0.40	0.28	•	Becskerek	0.88	0.20

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 11. —

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter Lipcsey Árpád mérnököt a gazdasági műszaki hivatal létszámába, Dorner Gyula mérnököt a gazdasági műszaki hivatal létszámába főmérnökökké, Munkácsy Sándor és Zauner Alajos segédmérnököket a gazdasági műszaki hivatal létszámába mérnökökké; — az igazságügyminiszter Mészáros Lajos mezőturi járásbirósági és Rajacsich Dániel ujvidéki törvényszéki telekkönyvi betétszerkesztő telekkönyvvezetőket jelenlegi alkalmazásuk helyén telekkönyvvezetőkké; Wahrmann József csákovai járásbirósági irnokot a csákovai járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé; — a nagykárolyi pénzügyigazgatóság Dudinszky Miklós gimnáziumot végzett tanulót, volt adóhivatali dijnokot, a mátészalkai adóhivatalhoz segélydijas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Névmagyarositások. A belügyminiszter Ausländer Ernő pénzügyőri szemlész szegedi lakos vezetéknevének Ambrusra, kiskoru Krumpál Vencel és Gyula aranyosmaróthi lakosok vezetéknevének Karsaira, kiskoru Orenstein Izsák recte Ignác debreczeni lakos vezetéknevének Oláhra, Tartler Mihály kézdivásárhelyi lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, Mihály, János és György vezetéknevének Balogra, Schvarcz Ede nyiregyházi lakos vezetéknevének Sebőkre, Hochschild Károly állami polgári iskolai igazgató gyergyó-ditrói lakos, valamint kiskoru gyermekei Gyula, Béla és Lajos vezetéknevének Vértesre, Klein Mihály budapesti lakos vezetéknevének Katonára, Stern József budapesti lakos, valamint kiskoru fiai Gábor, Árpád és Miklós vezetéknevének Csillagra, Schvarcz Béla budapesti lakos vezetéknevének Szabóra, Reslinger József budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Margit, László és István vezetéknevének Rónára, kiskoru Ackermann Béla turja-remetei lakos vezetéknevének Aczélra, Rosenthal Emil veszprémi lakos vezetéknevének Beregire; Hanenschlögel Mihály tüzérezredbeli tüzmester budapesti lakos vezetéknevének Verébre, kiskoru Grasgrün József és Henrik budapesti lakosok vezetéknevének Gellértre, Jeiteles Albert és kiskoru Jeiteles Gyula budapesti lakosok vezetéknevének Jámborra, Kohn Emánuel postagyakornok budapesti lakos vezetéknevének Kormosra, kiskoru Gemeiner József nagytapolcsányi lakos vezetéknevének Gyulaira, kiskoru Andics Ferenc dunapataji lakos vezetéknevének Herczegre, kiskoru Kohn Márkus budapesti lakos vezetéknevének Kelenre, Orschelbacher Lajos zombori lakos, valamint kiskoru gyermekei Lajos, Béla és István vezetéknevének Orbánra, kiskoru Orschelbacher Jenő és Nándor zombori lakosok vezetéknevének Orbánra, Testory Mária Anna budapesti lakos vezetéknevének Takácsra, Mayer György podolini lakos vezetéknevének Majorosira, Deutsch Ignác budapesti lakos, valamint kiskoru fia Ferenc vezetéknevének Daróczira, Braunsperger Nándor budapesti lakos, valamint kiskoru leánya Elza vezetéknevének Benesre, Hermann László m. kir. rendőr budapesti lakos, valamint kiskoru Irén, Anna leánya vezetéknevének Halmaira, Altberger Bernát lévai lakos vezetéknevének Hegyire, Rosenberg Ábrahám máramaros-szigeti lakos vezetéknevének Rónára, Vertyel (Zvertyel) Antal m. á. v. málházó kis-szállási lakos, valamint kiskoru gyermekei Antal és István vezetéknevének Halászra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A szilágycsehi főszolgabirói hivatalnál szolgai állásra november 10-ig. — A szilágy-somlyói járásbiróságnál telekkönyvi átalakitó dijnoki állásra 2 hét alatt. — A pécsi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi fogalmazói állásra 2 hét alatt. — A lőcsei pénzügyigazgatóságnál segédtitkári állásra 2 hét alatt. — Postamesteri állásra Német-Porubán (Liptóm.) október 25-ig. — A rimaszombati pénzügyigazgatóságnál segédtitkári állásra 2 hét alatt. — A szabadkai törvényszéknél jegyzői, esetleg aljegyzői állásra 2 hét alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, október 11.

A légnyomás eloszlása igen bonyolult. A magas nyomás egyrészt Nyugat-Európa, másrészt Oroszország nyugati részét boritja. Egy mély depresszió fekszik Románia fölött és sekélyebb depressziók Észak-Európában.

Nagyobb esők csupán délkeleten — főleg Romániában — voltak, ahonnan viharos szeleket is jelentenek. Erős éjjeli lehülés volt Franciaországban.

Hazánkban az idő változóan felhős, szeles és keleten esős volt. Erdély délkeleti részein az eső meghaladta a 20 mm.-t. A hőmérséklet nem változott.

Kilátás: Hüvös idő várható az ország keleti részein esővel.

ÖNKÉNTESI EGYENRUHÁK

páratlan elegáns kivitelben, a szabályzatoknak teljesen megfelelőleg készittetnek.

Blum Sándor, Budapest, IV. ker., Váci-utca 17. szám.

O Felsége a perzsa császár és orosz császári nagyhercegi udvari szállitó.

Árjegyzékek és az önkéntesi tudnivalók bérmentve küldetnek.

BUTOR

minden kivitelben, olcsón

részletfizetésre.

Pollák N. Ignác

Budapest, VI., Teréz-körut 23.

Nagy képes árjegyzék 40 fillér.

Gummi

Halhólyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. **Capot americains** (rövid): 6, 8, 10 korona. **Diana-öv** (havi kötszer) darabonként: 11 kor. Dusan felszerelt raktár: **irrigatorok, bidék,** mindennemü **suspensoriumok,** stb. **Ujdonság! Női refrechisseur!** Elismert nőgyógyászok által mint legbiztosbbb óvszer ajánlva. **Ára 15 kor.**

Kimeritő árjegyzékeket zárt boritékban, titoktartás mellett, dijtalanul küld szét:

KELETI J. orvos-sebészi mü- és kötszer-gyár

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/b.

10 koronás rendelésnél bérmentve;
20 " " " és 20% árkedvezmény.

Meg nem felelő készséggel kicseréltetik.

„The Gresham"

életbzitositó-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.

a társaság házában.

A társaság vagyona 1900. december 31-én	kor.	184,387.703.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1900. évi december 31-én	"	31,190.563.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848)	"	405,300.493.—
Az 1900. évben a társaság 5556 kötvényt állitott ki	"	50,898.267.42

összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(átjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Legnagyobb budapesti BUTOR-áruház

Varga Mihály és Társai

magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.

Több száz szoba divatos **asztalos és kárpitos butor,** u. m.: **barokk, angol, szecesszió, ó-német** stb. stilben a legegyszerübbtől a legfinomabbig a legmodernebb fazónban, a garniturák behuzása selyem, plüss, francia- és angolszövetekkel, készen, raktáron kizárólag jó minőségben. A tartósságért több évi kezességet nyujtunk.

Az árak olyan olcsók mint bárhol.

A legujabb butoralbumunkat több mint 490 képpel 50 fillér beküldése ellenében bérmentve küldjük. **Bevásárlás esetén az 50 fillért visszaadjuk.**

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadásában, Budapest, Andrássy-ut 21. sz. a. megjelent és a nagymélt. magyar királyi vallás- és közokt. miniszterium által általánosan engedélyezett elemi népiskolai tankönyvek:

		A miniszteri eng. száma
Magyar Abc és olvasókönyv. Gööz-Schön-Trájtler-től	— K 40 f.	16163—1890
— **Ugyanaz.** állóirással	— K 40 f.	43574—1892
— **Fali olvasótáblák** hozzá (13 irott, 13 nyomatott tábla)	6 K — f.	16163—1890
Abczés könyv, Vargyas Endrétől	— K 28 f.	71060—1895
— **Fali olvasótáblák** hozzá (8 irott, 8 nyomatott)	4 K — f.	
Magyar Nemzeti Olvasókönyv, Gööz-Schön-Trájtler-től II. oszt 60 f., III. oszt. 72 f., IV. oszt. 80 f., V—VI. oszt.	1 K 24 f.	4954—1890
Magyar olvasókönyv a kath. népiskolák szám. Ember Károly—Györffy János—Hortobágyi Antaltól. Az I. o. sz. 40 f., a II. oszt. sz. 60 f., a III—IV. o. sz. 80 f., az V—VI. o. sz.	1 K 80 f.	A Szt.-István-Társulat jóváhagyásával.
— **Fali olvasótábla** hozzá	5 K — f.	
Magyar Abc és Olvasók., szerk. Faludi—Szép, ára	— K 40 f.	5137/97e 50997/91
Magyar Olvasókönyv, szerk. Faludi—Szép, II. 56 f., III. 72 f., IV.	— K 88 f.	66933—1894
Magyar abcéskönyv nem magyarajkú népiskolák sz. Gokler Lajostól, kötve	— K 40 f.	17358—1888
Magyar Olvasó és gyakorlókönyv, a német tannyelvü iskoláknak, irták Mártonfy M. és Gokler A., I. (abc) kötve 60 f., II. kötve 60 f., III. kötve 90 f., IV. kötve	2 K — f.	1863—1898 e, 580/97e 12 8/97, 51830—1895, 4866—1897e.
Magyar nyelvgyakorló. Almásy Jánostól a II. o. sz., 36 f., a III. o. sz 48 f., a IV. o. sz. 48 f., az V—VI. o. sz.	— K 88 f.	249—1900 e.
Magyar nyelvtani kézikönyv. Irta Belicza József, II. o. 26 f., III. oszt. 48 f., IV. oszt 48 f., V—VI. oszt.	— K 88 f.	1666/97e. 5106 99e, 50316—1892
Magyar nyelvgyakorlókönyv, irta Boronkay Károly, II. oszt. 36 f., III. oszt. 40 f., IV. oszt.	— K 48 f.	
Kis magyar nyelvtan, szerk. Erényi—Balassa	— K 60 f.	16382—1892
Magyar nyelvtan, osztatlan népisk. Vargyas Endrétől	— K 40 f.	19444—1890
Német Abc és olvasókönyv, szerk. Faludi—Szép I. r.	— K 64 f.	43855—1889
— **Olvasókönyv,** szerk. Faludi—Szép. II. 80 f., III.	— K 96 f.	33697—1895
Lesebuch, szerk. Hetzel S. I. rész 40 f., II. r. 56 f., III.	— K 66 f.	
Deutsche Sprachlehre, irta Langraf M., I. 72 f., II.	— K 72 f.	3482—1891
Elementar Sprachbüchlein, irta Hetzel S.	— K 60 f.	1682/99e. 15034/94.
Német nyelvtan, gyakorlati feladatokkal.	— K 80 f.	34825—1891
Német nyelvgyakorló, irta Szabó (Spitzer) L.	— K 80 f.	3299—1895 e.
Gyakorl. német nyelvtan, Erényi Mórtól	1 K. 20 f.	1487—1890e
Számvetési gyakorlókönyv, szerk. Faludi János. II. oszt. 30 f., III. oszt. 36 f., IV. oszt.	— K 40 f.	4873—1899e., 2991—1895
Számtani feladattár: Lengyel S. és Schwetz V.-től. II. o. sz. 40 f., III. o. sz. 40 f., IV. o. sz. 50 f., V—VI. o. sz.	— K 50 f.	5143—1899e., 768—1901e.
Földrajz, irta Dr. Brózik Károly, a IV. oszt. szám. 40 f., az V. oszt. szám. 60 f., a VI. oszt. szám.	— K 40 f.	21839—1894, 5308—1898e.
*† **Első oktatás a földrajzban.** irta Kuttner Sándor	— K 60 f.	22990/95, 3973/90
† **Földrajz,** osztatlan népisk. szám., Vargyas Endrétől	— K 40 f.	52039—1891
* **Földrajz,** irták Mártonffy és Pecháry, a IV. oszt. sz. 48 f., az V—VI. oszt. számára	— K 72 f.	21456—1900, 4453—1896e
Földrajz a IV. o. sz., irták Bányai J. és Schön J. kötve	— K 60 f.	és 4622—1897e.
Temesvármegye földrajza, Dobján László-tól, kötve	— K 60 f.	31812—1894
Borsodmegye földrajza, Hidvéghi Benő-től, kötve	— K 40 f.	46834—1891.
Szatmármegye földrajza Alexy Károly-tól, kötve	— K 60 f.	118—1901e.
Magyarország térképe, megyei beoszt. Hatsek I.-től	— K 20 f.	1478—1898e.
Megyei térképek, Hatsek I.-től, egy-egy 30, 40 vagy	— K 60 f.	17358—1888
Kis-Atlasz, Lange és dr. Cherventől,	— K 80 f.	14590—1879
A magyarok története, dr. Baróti Lajos-tól,	— K 70 f.	1873—1899e.
Magyarország története, Török István-tól, kötve	— K 72 f.	1450—1898e.
*† **Első okt. a magyarok történetében,** irta Kuttner S.	— K 60 f.	2093—1899e.
† **A magyarok tort.,** osztatl. népisk. sz. Vargyas E.-től	— K 40 f.	20281—1891
A magyarok története, Sebestyén K.-tól, magy. ném.	— K 32 f.	7487—1890
* **Magyar alkotmánytan,** irta dr. Csiki Kálmán,	— K 48 f.	379—1901e.
* **Rövid alkotmánytan,** irta Mayer Miksa,	— K 32 f.	5112—1899e.
Természetrajz, irta Báthory Nándor,	— K 80 f.	720—1901e.
* **Első oktatás a természetrajzban,** irta Kuttner S.	— K 80 f.	15333—1894
*† **Természetrajz.** osztatlan népisk. sz. Vargyas E.-től	— K 40 f.	52039—1891
Gazdasági és kertészeti füzetek, Dobóczky L.-tól, I. és II. füz. a fiuisk. sz., III. és IV. füz. a leányisk. szám. egy-egy füzet	— K 40 f.	7487—1890, 767/901, 47./900e
Gyümölcsfatenyésztési ismeretek. Dobóczky L.-tól	— K 48 f.	767/901, 53162/91
* **Egészségtan,** irták dr. Csapody és dr. Gerlóczy	— K 48 f.	33738—1895
Természettan, a chémia elemeivel, irta Heller Ág.	— K 80 f.	347—1901e.
Természettan, irta Miklós Gergely	— K 88 f.	15354—1890
Természettan, a vegytan elemeivel, irta Kuttner S.	— K 72 f.	46239—1892
Természettan, irta Vargyas Endre	— K 52 f.	1360—1899e.
Enektani példatár, szerk. Hortobágyi, Könyves és Szabó, I. f. 20 f., II. f. 30 f., III. f. 36 f., IV. f. 40 f., V. füz.	— K 60 f.	57647—1893
Dalok az iskolának, Erődi Ernőtől	— K 36 f.	21888—1891
— **Ugyanaz,** zongora kisérettel	1 K — f.	22286—1895
Ünnepi daloskönyv, Erődi Ernőtől.	— K 50 f.	tanitóknak
Szépirási minták, Vajda Pál-tól, magyar-német	— K 40 f.	1296—1900e.
Módszeres rajzoktatás, Velősy L.-tól I. füz. 24 f., II. füz. 50 f., III. füz. 50 f., IV. füzet	— K 72 f.	25924—1889
Falusi iskolások olvasó és tankönyve, Györffytől	— K 88 f.	15300—1894
Vargyas-féle olcsó iskolakönyvtár, egy tanitóval biró falusi népiskolák számára. I. Magyar Nyelvgyakorló, II. Számolókönyv, III. Földrajz, IV. Magyarok Története, V. Természetrajz, VI. Természettan, VII. Alkotmánytan, VIII. Gazdaságtan, IX. Egészségtan, X. Iskolai köszöntők. Egy-egy mű ára	— K 20 f.	31047—1896
Kuttner tankönyvei kérdésekkel ellátott kiadásokban is kaphatók. Ezen kiadásban minden egyes kötet csak	— K 40 f.	

A *-gal megjelöltek német nyelven is, a † el megjelöltek pedig tót nyelven is kaphatók.

!!Nélkülözhetetlen minden sérvbajosnak!!

a „POLITZER" által feltalált és legujabban ismét **megjavitott** cs. és kir. kizár. szab. gummisérvkötő, mert az eddigi sérvkötők összes hiányát pótolja és enybülést meg nyugalmat szerez. A leghiresebb orvosi tekintélyek e sérvkötőt a **legjobbnak** ismerték el és számos bel- és külföldi köszönő irat bizonyitja célszerüségét. **A tiszta gummiból** készült sérvkötő előnyei, hogy teljesen elfödi a sérvkaput, **nem csuszik,** nem okoz **kellemetlen nyomást** és ugy éjjel, mint **nappal** hordható.

Arak: egyoldalu 7 és 10 frt., kétoldalu 10 és 16 frt.

Megrendeléseket pontosan a legnagyobb titoktartás mellett eszközöl

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szab. kötszerészek.

Budapest, V., Deák Ferenc-utca 10/h.

Legrégibb cég e szakmában a fővárosban.

Alapittatott 1858-ban.

Árjegyzék kivánatra zárt és föliratnélküli boritékban bérmentve küldetik.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugycsőfolyást, hólyagbajokat,** bujakóros sebeket, **syphilist,** ennek következményeit, makacs **bőrbajokat** és az önfertőzésből támadt **idegbetegségeket.**

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Levelekre dijtalanul **válasz;** kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,

(Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. *Külön várótermek.*

Rendel: délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

!!Sérültek figyelmébe!!

A MAGYAR ORVOSI MÜSZERTÁR

orthopediai műintézetében

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32. M.

(a Rókus-kórházzal szemben)

saját gyártmányu **sérvkötők** legkitünőbb kivitelben kaphatók.

Egyoldalu 3, 4, 5 és 6 frt.
Kétoldalu 6, 8, 10 és 12 frt.

Ugyanott jótállás mellett készülnek: **Műlábak, műkezek, lábgépek, füzők ferdennőtteknek, egyenes tartók, haskötők** mérték szerint 3 frttól 12 frtig. **Diana-öv** (havi kötelék) **3 frt 50 kr. Gummiharisnyák** mérték szerint, valamint a betegápoláshoz szükséges cikkek és valódi francia különlegességek jutányosan kaphatók. **Figyelmes kiszolgálás.** Árjegyzéket zárt boritékban ingyen.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Szombat, 1901. október hó 12-én.
W. Krammer Teréz vendégfelléptével.

A i d a.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét irta Verdi. Szövegét szerzette Ghislanzoni.

Személyek:

A király	Kornai	Radames	Alberti
Amneris	Bartolucci	Ramphis	Szendrői
Aida	Krammer T.	Amonasro	Takáts

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Szombat, 1901. október hó 12-én.

A Sasok.

Vigjáték 3 felv. Irta Guthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Forrai Gábor	Náday L.	Bukibs	Rózsahegyi
Felesége	Lánczy	Lányi	Latabár
Sas Barnabás	Ujházi	Tüske	Szőke
Sas Ferenc	Császár	Lola	Tuboly
Sas Viktor	Zilahi	Mari	Boros

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Szombat, 1901. október hó 12-én.
Másodszor:

A vestaszüzek.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irták Depré és Bernéde. Forditották Bálint Dezső és Mérei Adolf. Zenéjét szerzették Le Rey és Clerice.

Személyek:

Diogenes	Ráthonyi	Lysias	Palásthy
Patacles	Sziklai	Domocos	Mátrai
Pyrogeaa	Ledofsky	Bacchis	Margó
Scopas	Dalnoki	Callyx	Tomcsányi
Penelope	Sziklainé	Pyrrha	Almássy
Cypris	Szoyer	Lampeas	Stoll B.

Kezdete 7½ órakor.

Szinházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar szinház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25—13) sz. a.

VIGSZINHAZ.

Szombat, 1901. október hó 12-én.

S z i v e m!

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bilhaud és Hennequin. Forditotta Molnár Ferenc.

Személyek:

Grisolles	Góth	Maxime	Tapolczai
Montureux	Balassa	Francine	Fábián
Antoinette	Csillag	Rose	Bálint
Héléne	Gazsi M.	Joseph	Kassay
Gaston Chateau	Bihari		

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szombat, 1901. október hó 12-én.
Semsey Mariska vendégfelléptével.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzette Fejér Jenő.

Személyek:

II. Katalin	Semsey	Mária	Nyiri
Gr. Gurackij	Szirmai	Olga	Nyári
Bursnov Iván	Szabó	Télémaque	Németh
Trojkov Fedor	Tollagi	Duplessis	Küry
Alekszej	Horváth	Anica	Bojár
Sunderland	Ujvári	Gregor	Kiss M.
Dacskov	Havasi	Tiszt	Szerdahelyi

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.

Szombat, 1901. október hó 12-én.

R ó m a.

Három szakaszban. Irta Irmei Ferenc.

Kezdete 7½ órakor.

VÁRSZINHÁZ.

Szombat, 1901. október hó 12-én.

A vasgyáros.

Szinmű 4 felvonásban Irta Ohnet György. Forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

Beaulieuné	Lendvayné	Sophie, neje	Nagy I.
Claire, leány	Török	Derblay	Mihályfi
Octave fia	Dezső	Susanne	Ligeti J.
Bligny herceg	Gyenes	Moulinet	Vizvári
Préfont báró	Hetényi	Athenais	Maróthy

Kezdete 7 órakor.

„Ferenczi“-kávéház

Ujvilág és Rostély-u. sarok.

Oláh Józsi közkedveltségü zenekara esténkint hangversenyez.

Figyelmes kiszolgálat. Separék.

Mérsékelt árak.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Rosario Guerrero

Paul Conchas

O. K. Sato

***Fiocca*ti**

Mörbitz Bernát

Előre váltsunk jegyet!

Este nagy a tolongás!

Jegy elővételi dij nélkül váltható délelőtt 10-től 1-ig a pénztárnál.

LÖBL S.

női ruhakelmék áruháza

Budapest, Nagymező-utca 16. Andrássy-uti sarok.

Felkérem a t. hölgyközönséget, akik őszi és téli **árukelmék** iránt érdeklődnek, raktáromon lévő angol és francia divat-ujdonságokat annál is inkább megtekinteni szíveskedjenek, mivel nálam ugyanazon **ruhakelmék**, mint a **Belvárosban**

25 százalékkal

olcsóbban szerezhetők be. Kitünő tisztetettel

LÖBL S.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

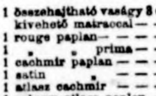

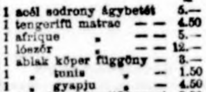

	frt		fr
1 összehajtható vaságy 8 db kivehető matraccal — —	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan— — — —	1.80	1 tengerifü matrac — —	4.50
1 „ „ prima — —	2.80	1 afrique „ — —	5.—
1 cachmir paplan — — —	3.40	1 lószőr „ — —	12.—
1 satin „ — — —	3.80	1 ablak köper függöny —	3.—
1 atlasz cachmir — — —	4.80	1 „ tunis „ —	1.50
1 selyem atlasz paplan —	8.50	1 „ gyapju „ —	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ágy, 1 asztalteritő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ „ ágy „	1.30	1 nagy szobaszőnyeg— —	2.50
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ I. —	5.30
1 gyapju „ „	5.50	1 ágyelőke I. — — — —	0.85
1 jó lópokróc — — — —	1.60	1 tapestry ágyelőke — —	1.50
1 téli pokróc — — — —	4.60	1 mtr. jó futószőnyeg —	—.40
1 szép fali szőnyeg — —	7.50	1 „ „ mintázott — —	—.75

GICHNER JANOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelése elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőim jóságáról, mely ha nem felelne meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom. Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam föltalált **„Guzi“** kenőcscsel, melyet ingyen adok, bekeni. Mértéknek elegendő egy papirlapon harisnyában a lábtalp rajza. **Kérje képes árjegyzékem ingyen.**

Férfi sima vixcipő	3.—	bélelve, vizmentes, erős kivitel	7.—
Férfi elegáns vix füzős	3.20	Egyéves önkéntesi csizmák, elegáns, elő ráncos — — — — — — —	10.—
Sárga bagaria füzős ...	3.50	Önkéntesi bakancs, elegáns	5.—
Boxcalw. bőr v. szalonlakk, elegáns, füzős	4.—	Hallina csizma, térdig érő magas bőr borítással, erős vizmentes	4.50
Női zerge cugos v. füzős	3.—		
Angol boxcalw. bőr v. szalonlak füzős ... —	3.50		
Bagaria csizma egy darabból, halhólyaggal			

Cégváltozás! Igen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, cégem Agulár Dávid fia, ezentul saját nevem alatt vezetem.

AGULÁR IGNÁTZ

Budapest, DEÁK-TÉR 6.

Ki megtámadott egészségét

visszakapni akarja, használjon **Huszár** gyógyszerész-féle

Injektió sanktumot és Sanktum-tokocskát,

melyek még idült nemi bajoknál is **kitünő biztos** hatással vannak, félliter injektió 6 korona, 1 doboz 120 tokocska 8 korona bérmentve. Legjobb vértisztító nemi bajok után a **Huszár** gyógyszerész-féle . . . .

Sarsaparilla-kivonat 1 adag 5 K. 1 dupla (1 liter) 10 K. Elegendő egy teljes kurára . . .

Kapható Bpesten: **Török J.** gyógyszertárában, Király-utca 12. **Dr. Egger L.** Váci-körut 17. valamint **Huszár A.** gyógyszertárában **Ujpest**, Templom-tér 10. sz.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

kárpitos- és asztalosbutor egyedüli főraktára

VII. ker.

Erzsébet-körut 23.

Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Fiu-havelock.

Fiu-havelock 5 frt, iskolaöltöny 5 frt, fiu-felöltő 7 frt, minden tiszta gyapjuból, mindig raktáron Rothberger Jakabnál Budapest, Váci-utca 6.
Ruhák becseréltetnek.

Látványosság Budapesten.

„A nyakkendő királyhoz“

Budapest, Andrássy-ut 29.

Világhirü gyártmány divat-nyakkendőkben.

Óriási raktár gallér- és kézelőkben Oroszlán védjegygyel.

Francia és angol különlegességek nyakkendő-tük és kézelő-gombokban.

DÉLI VASUT.

A háló és közvetlen kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1901/1902. évi TÉLI menetrendben.

I. II. oszt. hálókocsi. Budapest d. v. Velence (Venezia) között. Pragerhof—Nabresina-Cormonson át.

Bpest d. v. ind. este 8 óra 00 perc
Velence ... ... érk. d. u. 2 „ 10 „
Menettartam: 18 ¼ óra,

Velence ind. d. u. ... ... 2 óra 10 perc
Budapest d. v. érk. d. e. ... 9 „ 53 „
Menettartam: 19 ¾ óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi két I. oszt. hálóhelylyel. Budapest d. v. — Ala között. Pragerhof-Marburg-Franzensfesten át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc
Alaba érkezik d. u. 4 „ 14 „
Menettartam: 20 ¼ óra.

Alából indul d. u. 1 órá 57 perc
Budapest d. v. érk. reggel 9 óra 53 p.
Menettartam: 20 óra.

I. II. oszt. közvetl. kocsi. Bpest d. v. Velence (Venezia) között Pragerhof-Nabresina-Cormonson át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc
Velence ... ... érk. d. u. 2 „ 10 „
Menettartam: 18 ¼ óra.

Velence ind. d. u. ... ... 2 óra 10 perc
Budapest, d. v. órák d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 19 ¾ óra.

Budapest d. v. Abbazia—Fiume között. Pragerhof—St.-Peteren át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc
Fiume ... ... érk. d. e. 9 „ 38 „
Menettartam: 13 ½ óra.

Fiume ... ind. este ... ...7 óra 52 p
Budapest d. v. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v. Triest között. Pragerhofon át.

Bpest d. v. ind. reggel 8 óra 00 perc
Triest ... ... érk. este 9 „ 00 „
Menettartam: 13 óra.

Triest ... ... ind. reg ... 8 óra 00 p
Budapest d. v. érk. este ... 9 „ 20 „
Menettartam; 13 ¼ óra.

Budapest d. v. Pakrác között. Nagy-Kanizsa—Barcson át.

Budapest d. v. ind. este 9 óra 55 perc
Pakrác ... érk. d. u. ... 1 óra 20 „
Menettartam: 15½ óra.

Pakrác ind. d. u. ... ... 2 óra 50 p.
Budapest d. v. érk. reggel 6 „ 32 „
Menettartam: 15 ¾ óra.

ÉRTESITÉS.

A cs. és kir. 6. hadtest intendánssága 1901. okt. 18-án vesz kereskedői üzánsz szerint a katonai ellátó-raktárak (fiók) részére:

Kassán: 1500 q. rozsot és
„ 1200 q. zabot,
Nyiregyházán: 750 q. zabot,
Miskolcon: 300 q. zabot

raktárszerü minőségben.

Közelebbi feltételek az 1901. okt. 10-én 3889. sz. alatt szétküldött „Értesitésben“ és a fentnevezett hadsereg intézeteknél ugyanezen szám alatti üzansz-füzetekben megtekinthetők.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
d. u. Vasárnap	—	Peleskei nótárus	Szivem	Szökött katona	Szerencsecsillag
este	Észak csillag	A sasok	Ocskay brigadéros	Katalin	A veszta-szüzek

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra **ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni.** Tudakozódásoknál **a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.**

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett **még a** következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje,
Teréz-körut 54. szám **alatt.**

Engelmann Mór
gyorssajtónyomda,
IV. ker., Kálvin-tér 2. **szám.**

Franke Pál
könyvkereskedése,
V., Gróf Cziráky-féle **palota.** Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits
dohánytőzsdéje,
Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát
hirdetési iroda,
V. ker., Fürdő-utca 4. **szám.**

Fischer J. D.
hirdetési iroda,
IV., Zsibarus-utca 7. **szám.**

Goldberger A. V.
hirdetési iroda,
IV., ker., Váci-utca 9. **szám.**

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda,
V. ker., Dorottya-utca 9. **szám.**

Leopold Gyula
hirdetési irodája,
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda,
VII. ker., Károly-körut 9. **sz.**

Mezei Antal
hirdetési irodája
V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József
hirdetési iroda,
V. ker., Marokkói-utca 4. **sz.**

Teneczer Gyula
hirdetési iroda,
IV. ker., Szervitatér 8. **szám.**

Sikray Samu
hirdetési irodája
Budapest, Váci-körut 23.

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje,
VIII. ker., Muzeum-körut 18. **sz.**

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő,
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J.
ujság-árudája,
Petőfi-tér 3. **szám.**

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje,
Andrássy-ut 48. **szám.**

Szántó Mór
dohánytőzsdéje,
IV., Kecskeméti-utca 14. **szám**

Sopronyi V.
dohánynagyárus,
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. **szám.**

Schönwald Ferencné
dohány-tőzsdéje
Ferenc-körut 32. **szám.**

Toldi Lajos
könyvkereskedése,
ker., Fő-utca 2. **szám a**

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
Buda II., Fő-utca 7. **szám.**

Minden apró hirdetés, melyet **itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Deutsch Miksáné,
Andrássy-ut 3.

Weitzenfeld Jakab,
Király-utca 1.

Zipser és König
zeneműkereskedése,
Andrássy-ut 4. szám **alatt.**

Benda Józsefné,
Andrássy-ut 59.

Ha elmegyek édes...
Édes M... om sorait megkaptam. Hogy gondolhat olyant, hogy nem örülök sorainak; azonban levelei sokszor keserüséget okoznak. Miért volna jobb abbahagyni a levelezést, untatja — ? vagy egy cseppet sem érez ugy irántam, mint mily nagyon én édes M... om iránt. Igért levelét nagyon kérem és levél irásom módját, mert mindent igy nem irhatok meg. 10140

Curhotel.
Roppant örömöt szerzett **édes** soraival. „Ezer csókot érte. Ne haragudjék rám édesem, de kérését nem teljesitem. Nem irok. Talán kedvez nemsokára a véletlen és akkor inkább magam leszek a levélhordó. Miért nem irt multkor izent névre? Többi 7. Különben irhat tetszése szerint, biztosan megkapom, akár ha változtatja is. Forrón csókolom. 10074

Csak titokban...
Annyira geniroz ha ketten jöttök, hogy fel sem mennék. Idő rövidsége miatt sürgönyözd meg állomásról — mikor utazol, hová szállsz — Continentalt ajánlom, végül hogy este meddig vársz? Megjegyzem, kilenckor érkezhetem s rövid ideig maradhatok fővárosban. 10141

High life.
Levél várja K...n.

Looking ahead.
Which english speaking lady would make acquintance of a gentleman who is desirious to complete lumself in this language in hi exchange of taking her in theatres and amusement places? Kind answers requested on cypher: Why not? to the Ad. of this paper.

Ábrándos,
csinos fiatal leánynyal óhajt levelezni egy csinos, 20 éves fiatalember. Levelet „Kellemes szórakoztató“ jeligével a kiadóhivatal továbbit. 10129

English ladies
or gentlemen can have very comfortable rooms at moderate earts. Sándor-utca 30/B. I. 13.

KERESLET.

Segédszerkesztő.
Nagy vidéki városban megjelenő politikai laphoz segédszerkesztő kerestetik, jövő nov. 1-re. Csakis olyan hirlapirók pályázhatnak, kik vidéki lap mellett gyakorlatot szereztek. Igényeik megjelölésével ellátott ajánlataikat e lap kiadóhivatalába sziveskedjenek **„Segédszerkesztő 50“** jeligével ellátott levélben beküldeni.

Bádogos és szerelő,
kitünő **munkás, ki sokáig volt önálló üzlettulajdonos, házmesteri állást** keres **nagyobb** bérházban. Szives ajánlatok **„B. M. III.** alá kéretnek a kiadóhivatalba. 4002

Gép- és gyorsirónő,
kitünő képzettségü, szorgalmas, tehetséges, **olcsó** feltételek mellett **alkalmazást keres.** Cim: Bachschitz J. III. Határ-utca 2/B. földsz. 6. 3995

Állást
keresek. Közvetitőknek **nagy** honoráriumot fizetek. **Felsőbb** kereskedelmi iskolát végeztem, perfekt magyar, német levelező és könyvelő vagyok: Czim: Géza-u. 7. II. 14. 4008

A Nőtisztviselők
Országos Egyesületénél, Nádor-utca 17. gyors és gépirónői, levelezőnői és könyvelőnői állások vannak bejelentve. Jelentkezhetni 5—8-ig.

Nagy jövedelem
magas jutalék kinálkozik mindenkinek, aki egy elsőrangu budapesti **részvénytársaság** képviseletét, a **törvény** értelmében megengedett **sorsjegyeknek** részletfizetésre való eladására, elvállalja. Levelek „Nagy jövedelem“ jelige alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő-utca **4. sz.** cimzendők.

Pincemesteri
csapos, vagy más ilynemü állást keres családos, intelligens szakavatott urIember, esetleg óvadékkal is rendelkezik. Szives megkeresések „Cz. B.“ jeligével e lap kiadóhivatalához intézendők.

Intelligens fiatal-
ember, aki a nyomdász-mesterséget tanulta, de megrokkant, **irodaszolgai, pénzbeszedői** vagy **felügyelői állást** keres. Cim: Schütz Jakab, III. Lajos-utca 140. 3987

Pénzszekrényt
2-ős használtat megvételre **keresünk.** Láng **Jakab** és fia kerékpárüzlet, József-körut 41. 3991

Kitünően
vizsgázott fiatalember **irodai állást keres** csekély fizetés mellett. Szives megkereséseket „Cz. B.“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába **kér.** 3989

Veszek
egész könyvtárakat. Budapest, VI. Andrássy-ut 81. I. 6.

Kitünő képzettségü
tanárjelölt, aki a mintagimnáziumban tanit s már évek óta gyakorlatilag foglalkozik házitanitással, foglalkozást keres mint **korrepetitor, nevelő,** vagy **házitanitó.** Szerény igények. Cim: **Schwarz Károly,** Baross-utca 77. 3988

Képviselőséget
bizományi raktárt keres óvadékké es, intelligens kereskedő. Szives értesitést „R. B.“ **jelige alatt a kiadóba kéretnek.** 3980

Pénztárnoki
állást keres 2000 korona óvadékkal biró intelligens fiatal kereskedő. Szives megkeresések „R. B.“ jelige alatt kéretnek. 3981

Keresek egy nevelőnőt két kis lány és egy kis fiuhoz, (második és negyedik osztályosak) fizetési igények megjelölésével teljes ellátás mellett. Ajánlatok bizonyitvány másolatokkal kéretnek Traub Kálmán Draucz, Áradmegye intézni. Bizonyitványok nem küldetnek vissza.

KINÁLAT.

Volt gabonakereskedő, ki önhibáján kivül tönkrement, jó referenciákkal és némi óvadékkal rendelkezik, raktárnoki vagy ehez hasonló bármily állást óhajt elnyerni. Szives megkeresések a kiadóhivatalba „S. S.“ alatt kéretnek. 4003

Kávéházam,
mely 5000 munkással biró bányatelep mellett fekszik, hol most nagy vasutépités van, más vállalat miatt szabad kézből eladom. Kohn Manó Bánhida. 10139

Üzletberendezés
jutányosan eladó. Bővebbet Károly-körut 4. III. 9. 10141

Waterbury
zsebóra 7 frt 50 kr. Hivatalnoknak, vasutasnak, iparosnak, munkásoknak nélkülözhetetlen, pontos óra. Egyedüli eladás és javitás. **Sipos Adolf** müórásnál, Budapest, Üllői-ut 77. Ezelőtt Hottelmann.

Lépcsőházból nyiló
szépen butorozott szoba azonnal kiadó. Bővebbet Sándor-utca 38., II. em. 22 ajtó. 3999

Váltókölcsönt
mely tetszésszerinti időben és részletekben törleszthető ajánl „Lloyd“-intézet, Budapest, VII. Vörösmarty-utca 15. Kölcsönbejelentőlapot levélbélyeg ellen. 10068

Privát kutató.
Iroda Váci-körut 39. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi-ügyekben: **Kossa Magyary Géza.** Található 10—2-ig. 9201

Hölgyek figyelmébe! Gyakorlott szülésznő titoktartás mellett tanácsot, segélyt nyujt. Baross-u. 83., II. em. 15. 9 55

VIII. gymn.
tanuló igen szerény feltételek mellett elvállal bárminő **délutáni irodai** foglalkozást, vagy alsóbb osztályu tanulók **tanitását.** Cim: B. M. VII. Ovoda-u. 28. II. 25. 4006

Ügyes könyvelőnő.
ki már hosszabb ideig alkalmazásban volt, a magyar és német nyelvet, valamint a gépirást birja, alkalmazást keres. Cim: W. O. VII. István-ut 26. a házfelügyelőhöz. 4007

Szép kerti lakás.
Damjanich-utca 32. szám. 3 nagy szoba balkon, minden mellékhelyiséggel, nagy kényelemmel, gáz, villany, lift, november hó elsejére kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 4004

Elegáns villában
egy 4 szobás és minden mellékhelyiségből álló kényelmes magas földszinti lakás, szép kerttel, november elsejére jutányos áron kiadó. VII. Szabó József-utca 23. Lóverseny-tér mellett. 4005

Rőfös-üzlet,
nagyforgalmu vidéki városban, legjobb helyen, minden elfogadható feltételek mellett azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 10136

Gazdasszonynak
ajánlkozik egy vidéki magyar asszony, kitünően főz és a gazdaság vezetését is érti. Szives ajánlatot „Tisztaság“ cimen a kiadóba kér. 3993

Gyermektelen fiatal
özvegy a háztartás minden ágában jártas, főzéshez jól ért. Azonkivül zongorázni tud. Anyahelyettesnek vagy gazdasszonynak ajánlkozik oly helyre, a hol csakis a magyar nyelv szükségeltetik. Szives ajánlatok „Anyahelyettes“ alatt a kiadóba kéretnek.

Egy gépészkovács
és végzett patkoló ajánlkozik uradalomba vagy gőzmalomban, az összes géprészek javitását elvállalja. Cime megtudható Magiódi-ut 7729. Municipál téglagyár, Ádám István. 4001

Erőteljes fiatalember, ki katona is volt, irodaszolgai vagy ehhez hasonló állást óhajt elnyerni. Szives megkereséseket „Sz. J.“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 4000

Szőlőtelep
2000 nemesitett gyümölcsfával, lakóházzal, összterület 13½ hold Szentendrén, haláleset miatt örökösök által jutányos árban, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet az Erzsébetvárosi Népbank titkárával VII. Csömöri ut 6. sz. al. 3996

Szép
alkofos üzlethelyiség, kettős portállal, 600 frt házbér, Csömöri-ut 13. sz. a. november hó 1-ére kiadó, jelenleg divatáru üzlet van benn. 3998

Instructor.
Öt reált végzett felső kereskedelmi iskolába járó fiatalember 1—2 polgári, reál vagy kereskedelmi iskola alsó osztályu tanulót csekély dijazásért tanitana **Budán, II. Széna-tér 1. sz. II. 23.** 3924

Gazdatiszt-nek
vagy felvigyázó, raktárnoknak ajánlkozik egy 35 éves életerős vidéki gazdaember, ki a nehezebb munkától sem riad vissza. Eddig a maga kisbirtokán gazdálkodott. Munkával biztatató szives ajánlatok „Igyekvő“ cimen a kiadóba kér. 3981

Egy kisasszony,
ki már 5 év óta van mint Yost gép- és gyorsirónő alkalmazva egy irodában, állását óhajtaná változtatni. Cim: Klein Samu, Vörösmarty-utca 48. I. em. 3983

Kitünő szabónő
ajánlkozik házakhoz és házon kivül is. Stern A. Népszinház-u. 24. II. 19.

Egy perfect
könyvelő, a ki egyszersmint **levelező,** elfogad egyes órákat. Szives ajánlatok „B. J.“ alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Szép bükkfaszén
vaggonszámra eladó. Bővebb felvilágositást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Okl.
gyermekkertésznő, ki a tanitás és kézimunka terén kitünő sikert aratott, még nehány órával rendelkezik. Magántanulókat is elfogad. Sugár, Elemér-utca 22.

Kitünő ruhavarrónő
munkát vállal mérsékelt dijazásért. Cim: Buda, II. ker. Széna-tér 1. sz. II. em. 23.

Jogi alapvizsgára
vagy szigorlatra előkészitek. Ajánlatot közvetit „Jogi vizsga“ cimen a kiadóhivatal. 3971

Massage-t
a beteg lakásán is végez igen jutányos honorariumot egy elsőrangu vizgyógyintézet volt alorvosa. Cim. Erzsébet-körut 34. sz. f. 11.

Zongora,
Kramer-féle, kitünő hangu, jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.

Földbirtokokra
kölcsönöket, konvertálásokat adok 4 3/4% mellett **(töketörlesztés és kamat beleértve) csak nagyobb összegekben,** közvetitők kizárásával. Ajánlatok „Egy **millió**“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Egy csinosan
butorozott, féregmentes, alkóvos utcai szoba, a Népszinház közelében jobb családnál egy vagy két intelligens ur részére azonnal kiadó. Akácfa-utca 10. I. em. 2.

Andrássy-ut 51.
III. em. 27. sz. alatt két szépen butorozott szoba, különbejárattal kiadó. 3990

Elegánsan
és igen kényelmesen butorozott különbejáratu alkoves szalon tiszta és féregmentes egy vagy két urnak azonnal olcsón kiadó. Sándor-utca 30/B. I. 13.

Kerékpárokat
zálogházból kiváltottakat, 35 forinttól feljebb szállitunk. Láng és Fia kerékpárüzlet, József-körut 41.

Butorok
képek, beraktározásból visszamaradottak eladók, Grósz Zsigmond-nál Kemnitzer-utca 4. Teréz-körut sarkán, ugyanott beraktározásokat elvállalnak. 10008

Boroshordók
nagymennyiségü minden nagyságuak, jutányosan eladók. Cim Központi tejcsarnok fiókja. Nagydiófa-u. 4.

Kitünő szabónő
kitünően jártas, olcsón elvállal munkát, melyet a saját lakásán készit el. Renoválásokat is végez kitünő izléssel, özv. Léderer Lipótné, Wesselényi-utca 54. III. em. 42.

A ki hegedüt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai **hangszereket,** vagy zongorát **akar venni,** kérjen árjegyzéket **Sternberg** Ármin és **testvére cs. és kir.** udv. hangszergyárosoktól **Kerepesi-ut 36.** mely cég minden **cikkről** külön illusztrált **árjegyzéket** küld teljesen dijtalanul.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 20 frt, gyönyörü megzenésitett hengerek, drbja frt 1.50, üres hengerek drbja 80 kr. Sternberg Ármin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.

Zongora
fekete, keresztthuros, kevéssé használt, disses kiállitásu 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8—9-ig.

Kitünő fehérvarrónő
ajánlkozik Cime: Magdolna-utca 42 fdsz. 9.

Ügyes szabónő
olcsón dolgozik saját lakásán a legelegánsabb ruhákat, úgyszintén ingblousokat üzletek részére. Práter-utca 16., II., 17.

Mignon
fekete zongora, keresztthuros, kevéssé használt, olcsón eladó. Pál-utca 5. II. em, 12.

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Vaskereskedés
nagyobb vidéki városban az első és legjobb menetelü üzlet ott, igen sürgősen eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában Bpesten, József-körut 18. 10143

Teljes ellátást
kaphat jutányos áron két fiatal ember intelligens, izraelita családnál. Ugyanitt ebédet is kaphatnak fiatal emberek. Cim: Dávid-utca 16. III. 24.

Cimbalmozni
és hangolni minden anya maga megtanithatja gyermekét az öntanitásra rendezett cimbalom-iskolából, hangjegy-ismeret nélkül, melyet 4 korona beküldése után bérmentve küld Varga Pál cimbalomgyártó, Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 3. szám. Cimbalmokról képes nagy árjegyzék ingyen.

Gyakorlott szabónő
ajánlkozik elegáns ruhák, pongyolák stb. elkészitésére kitünő izléssel és mérsékelt árban. Szentkirályi-utca 22. II. em. 26. 3960

Nevelőnőket
magy. okl. tanitónőket, zene és nyelvismerettel 400—800 frt évi fizetéssel sürgősen keresek, német, francia, angol nevelőnőket, kitünő zenetanitónőket, bonneokat, gyermekkertésznőket egészen a házhoz, vagy félnapokra, vagy leckeórákra is lelkiismeretesen ajánlok.
Szeghőné S. Lujza
Budapest. VI. Dessewffy-utca 22. sz.

Tánciskolai
megnyitás.
Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására juttatni, hogy a
III. ker., Mókus-utca 6.
szám alatt levő Bródy-féle teremben **1901. évi október 1-én magánnövendékek számára délután 5 órakor kezdődő**
táncoktatási kurzust
nyitottam, melyre a mélyen tisztelt szülők, gyámok és nagyrabecsült családok becses figyelmét fölhivni bátorkodom.
Elvállalok továbbá magánoktatást családoknál a házban, vagy saját intézetemben.
Beiratások
eszközöltetnek III. ker., Lajos-utca 135. sz. alatti lakásomon egész nap, vagy pediglen fönti intézetemben délután 5 órától kezdve.
Amidőn a nagyérdemü közönséget ezen tánc-kurzus minél számosabb látogatására fölkérem, maradtam
Budapest, 1901. **évi** október hóban
kiváló tisztelettel
Redlich Márkus
okl. táncotanitó.

Butor
csak jó minőségü.
Hálószoba, kredenc, finom szőnyegdivány, asztal székek, iróasztal, könyvszekrény, uri szőnyegfotel, ottoman, szalongarnitura, különféle tükrök és más mindennemü disztárgy, ugy egyenkint is, sürgősen nagyon olcsón eladó.
Steinberger Manó
kárpitos mesternél.
VI., Gyár-utca 25. szám

Önmüködő tömegcsapdák.
Patkányoknak 2 frt, **egereknek** 1 frt 20 kr. Egy éjjelen 40 drbot is fognak minden felügyelet nélkül, nem marad semmi szag n ánuk és önmüködően igazodnak. **Svábcsapdák „Eclipse“,** több ezer svábot és muszkát fog egy **éjjen** át, drbja 1.20. Mindenütt a legjobb eredmény. Szétküldés utánvéttel.
Schüller, J. Bécs, II. Kurzbauergasse 4.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Placht Testvérek
első, legnagyobb, 1830. évben alapitott
hangszer és hurgyára
Schönbach 379. sz.
Eger mellett Csehországban
Ajánlja összes
vonó-, ütő- és fuvóhangszereit, a hangszerekhez való összes hozzávalókat, mindennemü hurokat.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SINGER-
varrógépeket
mélyen leszállitott árban **5 évi jótállással** szállitunk úgy helyben mint vidékre 4—5 frtos havi vagy heti 1 forintos részletre. Használt gépek a legmagasabban becseréltetnek.
Láng Jakab és fia
varrógép nagy raktára
Budapesten,
József-körut 41. szám.
Fióküzlet: Rottenbiller-utca 1. Árjegyzék ingyen.
Ügynökök kerestetnek.

Remek kivitelü
férfi- és fiuruhát
akár készen, akár mérték szerint csupán
ifj. Weisz Lajos-nál
kaphat
BUDAPESTEN,
VII., Kerepesi-ut 20. sz.

Az idény.
Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget és b. rendelőimet, hogy uj árjegyzéket állitottam össze: **1 darab Makart, 3 Visit fénykép 3 frt, 3 darab Makart, 3 Visit fénykép 4 frt 50, 3 Cabinet, 3 Visit fénykép 5 frt.** Kis képek utáni nagyitások lelkiismeretes és pontos kivitelben olcsó árban elfogadtatnak. **Waltzner** fényképészeti müintézete Budapest, Erzsébet-körut 20. sz. I. em.

Uj aranyozó, melylyel bárki azonnal moshatóan **ujjá aranyozhat** elavult tükör- és képrámát, szobrot stb. — Üvegje ecsettel 80 kr. 1/4 literes 3 frt. 1/8 literes 1 frt. 50. Megrendelhető **Kertész Tódornál** Budapest, Kristóf-tér.

Ferencz József kabát.

Ferencz József kabát	3 frt
Zsakett	2 „
Pincér kabát	6 „
Gyermek-felöltő	1.50 frt

Népies-osztály.
Rothberger Jakab
Kristóf-tér 2.

DÓCZI M.
cipész

Budapest legmegbizhatóbb, legnagyobb és legolcsóbb cipő és csizma raktára
Kerepesi-ut 10/D.

Tart. férfi v. női cugcipő	3.—
Füzős borjubőrből női ...	3.—
Füzős borjubőrből férfi ...	3.20
Oroszlak füzős v. cugos női	3.40
Oroszlak füzős v. cugos férfi	3.80
Szalonlakk „ „ „ női	3.50
„ „ „ férfi	4.—
Férfi v. női box bőr füzős	3.50
Női franc, chevreaux	4.—
Férfi franc. „	4.50
Fiu cipő borjubőrből 38-ig	2.50
Bőrcsizma 7.— halinából	4.50

Árjegyzék, csomagolás ingyen.
Vidékre 10 frton felül frankó.
Nem tetsző árut becserélek.

Magyar kir. államvasutak.
Gyors- és teheráruk házhoz szállitása.

A magyar kir. államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekkel ezelőtt rendszeresitette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teheraárukat a cimzetteknek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a feladandó árukat a lakásból a vasuthoz szállittatja, ha a cimzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tisztviselő- elepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárukat is, melynek elvámolása a vasutra bizatott; egyuttal a külföldről érkező — házhoz szállitott — szállitmányok után kiállitandó árnyilatkozatokat is ezen megbizottja által állittatja ki.

Utánvétellel terhelt, Budapesten a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tüzveszélyes és oly áruk, melyeknek összsulya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállittatnak házhoz.

Jogában áll azonban mindenkinek, hogy a vállalkozó általa való házhoz szállitást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyszerü irásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz való elszállitási dijak a következők:

a) gyorsárukért:

10 kg. sulyig — — —	30 fillér
10 kg.—25 kg.-ig — —	40 „
25 kg.-on felül 50 kg.-ig	50 „
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg.	40 „

b) teherárukért:

50 kg. sulyig — — —	40 fillér
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg.	30 „

A statisztikai árnyilatkozatok kiállitásáért a vállalkozó nyilatkozatonként 5 krajcárt számithat.

Az áruk házhoz szállitása esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletéknek alávetve nincs, s ha a cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható, s az árut ott át is veszik csak a fuvarlevélen felszámitott összeg szedetik be.

Ha az áru vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve még a cimzettnek kézbesitendő vámnyugta, illetve adóbárca szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetitési illetékek is megfizetendők.

A szállitmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állitani, mely e célra neki kijelöltetett.

Ha cimzett az áru befuvarozási idején lakásán nincs, a másodszor, esetleg többször is megkisérlett kézbesitésért külön illeték nem számitható fel.

Ha azonban cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találtatnék, s tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal utján lehet megtudni, a rendes fuvarozási dijon kivül még 10 krajcár fizelendő.

Ha cimzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi, a visszavitel, ujra való elhozatal, vagy más helyre való szállitásért a dijszabásszerü illeték ujból felszámitható.

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén. Budapest, IX. Üllői-ut 25.